

בעניין:

המערער

אלמוג רובינשטיין מ.ז. 301839478

מרחוב שינקין 42 גבעתיים
 באמצעות בא כוחו עו"ד דנה יפה ו/או עו"ד שירן רייכנברג
 מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות,
 המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית ירושלים, הר הצופים.
 טל': 02-5882554, פקס: 02-5882544
Dana.y@mail.huji.ac.il

- נ ג ד -

המשיב

רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים

המשיבה 2 (פורמלית)

עיריית גבעתיים

ערעור מנהלי

על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד, עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח' (להלן – "פסק הדין"), שניתן ביום 22.8.2022 על ידי דן יחיד. אין הליך נוסף לערעור זה המתנהל באף ערכאה.

בית המשפט העליון הוא המותב המוסמך לדון לפי סעיף 11 לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, תש"ס – 2000.

במקביל להגשת הערעור מוגשת בקשה להמרת הערובן להתחייבות של איגוד האינטרנט הישראלי לתשלום הוצאות ההליך, ככל שיפסקו כאלה.

א. פתח דבר

1. המערער מתכבד להגיש ערעור מנהלי זה על פסק הדין.
2. כפי שיפורט לעיל בהרחבה, המערער, מר אלמוג רובינשטיין, תושב גבעתיים ופעיל חברתי בתחום התחבורה הציבורית, ומשתמש בחשבון ברשת טוויטר כזירה לשיח ציבורי ודיון.
3. המשיב הינו ראש עיריית גבעתיים ומפעיל חשבון ברשת הטוויטר (להלן – "חשבון המשיב"), לו מעל 6300 עוקבים בחשבון, והוא מפרסם באופן שוטף מידע אודות הנעשה בעיר גבעתיים, בהקשרי דיור, בריאות, תרבות, חינוך, שירותים ויטרנריים, תחבורה ועוד. בתמונת הפרופיל בחשבון זה המשיב מצולם במשרדו בעיריית גבעתיים, כאשר דגל ישראל ודגל גבעתיים מתנוססים מאחורי גבו, תמונה נוספת של העיר גבעתיים ברקע, ובתיאור המילולי כתוב 'ראש עיריית גבעתיים'.
4. המערער צירף לעתירה ומצרף כעת לערעור דוגמאות רבות אודות האופן שבו משתמש המשיב בחשבונו כחלק מתפקידו כראש הרשות המקומית. כך לדוגמא המשיב מפרסם מענים למכתבים רשמיים שקיבל כראש עיר מרשויות אחרות, משלחות בהן הוא משתתף כראש עיר ועוד. נוסף לאלה, המשיב זמין לתושבי העיר ומשיב באופן מהיר לתגובות או שאלות הנשלחות אליו על גבי החשבון בנושאים מגוונים רבים, לדוגמא תלונות על חניה על מעברי חציה, שאלות על פתרונות דיור, תכני לימודים בבתי ספר בעיר ועוד.

5. המשיבה 2 היא עיריית גבעתיים ומצורפת באופן פורמלי להליך הערעור. לאורך כל ניהול העתירה המשיבה 2 טענה כי אינה קשורה לחשבון מושא ערעור זה.

6. במרכז הדיון המשפטי בענייננו עומדת החלטה ופעולה של המשיב לחסום את המערער מחשבון הטוויטר של המשיב לפני למעלה משנתיים. אין מחלוקת כי "סנקציה" זו של חסימה זו על ידי המשיבה 1 נעשתה בגין תגובה וביקורת עניינית של המערער כנגד מדיניות האכיפה של עיריית גבעתיים נגד חניית מכוניות על המדרכות. מאז ועד היום, המערער שעודו חסום מהחשבון, מבקש לתקן מצב דברים שגוי זה, בסיוע פרו-בזכו של הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר, באוניברסיטה העברית, באת כוחו.

7. הליך משפטי זה מעלה בסוגיה משפטית יסודית בעלת חשיבות ציבורית רבה, המתבטאת, בין היתר, בכך שהיועץ המשפטי לממשלה כמו גם המרכז לשלטון מקומי מצאו לנכון להביע את עמדתם בנושא בפני בית המשפט קמא. למעשה, פסק דין זה הינו למעשה פסק הדין הראשון בישראל שניתן בשאלת הסמכות, ההליך ההוגן ושיקול הדעת של נבחר ציבור לחסום את הציבור מחשבונותיהם ברשתות החברתיות. שאלה זו מצריכה התמודדות עם מאפייני הרשתות החברתיות בהן אין אבחנה ברורה בין פרטי לציבורי והגבולות ביניהם מטשטשים ונדרשת הכרעה ברורה בדבר אמות המידה ואופן יישומם על מנת להכריע בסוגיה שעל הפרק הנה הכרחית.

8. בערעור זה יטען המערער בכל הכבוד הראוי כי שגה בית משפט שלא קבע מבחנים ברורים כמו גם כללים מנחים ליישום אמות המידה בהם עשה שימוש לצורך סיווג חשבון של נבחר ציבור ברשת חברתית כפרטי או ציבורי. זאת במיוחד לנוכח המורכבות הרבה שיש בהבחנה בין הפרטי לציבורי ברשת האינטרנט. עוד יטען המערער כי שגה בית המשפט קמא בקביעתו כי חשבון המשיב הוא פרטי, קביעה שנעשתה ללא הנמקה מספקת וכן בקביעתו כי רשתות חברתיות אחרות הן "תחליפיות" עבור מימוש חופש הביטוי של המערער בניסיונות אלו – קביעות שהובילו לכך שבית המשפט קמא לא הורה למשיב 1, להסיר את חסימת המערער.

9. יודגש, לקביעה זו של בית המשפט קמא יש השלכה ישירה וחמורה על זכויות היסוד של המערער לחופש הביטוי ולחופש המידע, כמו גם על חופש הביטוי של הציבור וזכותו למידע, ביקורת והשתתפות בשיח הציבורי, שעיקרו מתקיים כיום ברשתות החברתיות. הותרת פסק הדין על כנו משמעה כי נבחר הציבור "פטורים" לחלוטין מכללי המשפט הציבורי בכל הנוגע לחסימת מגיבים או הסרת תגובות בחשבונות ברשת החברתית שאינם ממומנים על ידי הרשויות, והציבור יוותר ללא כלים משפטיים להגן על זכויותיהם והיכולת לקיים דיון ציבורי רציונלי בסוגיות ציבוריות ומקומיות.

10. בערעור זה מבקש המערער לעמוד על טענותיו המשפטיות בעתירה:

(א) חסימתו מהווה פגיעה קשה ולא מידתית בזכותו לחופש הביטוי ולחופש המידע שלו ושל הציבור, שנעשתה בגין ביקורת עניינית כנגד המשיב.

(ב) על פי המבחנים הרלוונטיים, יש לראות בחשבון הטוויטר של המשיב חשבון ציבורי באופן מובהק, ומכאן שכללי המשפט המנהלי חלים על התנהלות המשיב בעת הפעלת החשבון ובמיוחד בעת הגבלות זכויות יסוד של אזרחים ותושבי העיר.

(ג) החסימה נעשתה על ידי המשיב בניגוד לכללי המשפט המנהלי במישור ההליך ושיקול הדעת: מבלי שפורסמו כללים בדבר מדיניות החסימות בעמוד, מבלי שניתנה להחלטה הנמקה, מבלי

שניתנה לעותר התרעה לפני החסימה, או זכות שימוע. בנוסף, גם אם לטענת המשיב מודבר בחסימה מוצדקת, (ולטענה זו המערער מתנגד) ודאי שחסימה לזמן בלתי מוגבל הינה פסולה בגין חוסר מידתיות קיצוני.

11. **וידוגש, משמעות הדבר אינה שלא ניתן להגביל ביטויים בחשבונות ציבוריים כלל. החלת כללי המשפט הציבורי משמעה שניתן לחסום משתמש או למחוק תגובה במקרים המתאימים, תחת מגבלות המשפט הציבורי, המיועד להגן באופן ראוי בעל זכויות ואינטרסים של הפרט אל מול רשות ציבורית.** אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי חסימה ומחיקת תגובות מעמוד ציבורי של נבחר ציבור מהווה פגיעה בזכויותיו ובאינטרסים של האזרח שהודר וצונזר – כמו גם בזכויות ואינטרסים של הציבור להיחשף למידע ולביקורת בענייני השלטון המקומי, ולכן ניתן לבצעה רק כאשר זו סבירה, מידתית ונקייה משיקולים זרים, ובאמצעות הליך הוגן המקפיד על כללי הצדק הטבעי וזכות הטיעון של האזרח הנפגע.

12. **המערער יטען, כי בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי למהות השימוש של המשיב בחשבון ומאפייניו הציבוריים, ולא נימק כהלכה את הקביעה לפיה מדובר בחשבון פרטי, במיוחד לאור הדוגמאות הרבות שצורפו לכך שאופי השימוש בחשבון הוא בעיקרו ציבורי:** המשיב מציג עצמו כראש עיריית גבעתיים, מפרסם מידע הנוגע לתפקידו כראש עיר באופן ישיר, ומנהל שיח תכוף וקבוע עם תושבי העיר אודות החיים הציבוריים בעיר, מאגרות גודש ועד טקסים במוסדות החינוך בעיר. (פירוט הדוגמאות מצורף לעיל **בנספח א'**)

13. **כמו כן, בית המשפט קמא שגה בקביעה כי למערער יש חלופות אפקטיביות לחשבון של המשיב ממנו נחסם, ועל כן לא נתן משקל מספק לעוצמת הפגיעה בזכויותיו של המערער, אף קביעה זו לא נומקה כהלכה ולא נדרשה למגוון הדוגמאות שהמציא בעניין זה.** וידוגש, בית המשפט קמא לא התייחס באופן קונקרטי לדוגמאות שהמציא המערער הממחישות את אופיו של החשבון כמו גם לאלה הממחישות את היעדר החלופות האפקטיביות. בית המשפט אך קבע באופן לקוני כי מדובר בחשבון פרטי. שלישית, בית המשפט שגה בהיקש שמתח בין דיני תעמולת הבחירות לדיני המשפט הציבורי החלים על נבחר ציבור בשגרה, ונתן משקל יתר לטענות בדבר אי שוויון בין נבחר הציבור לבין מתמודדים אפשריים בבחירות, במיוחד בשים לב לכך שבזמן חסימת המערער כלל לא היו צפויות בחירות בעיר גבעתיים.

14. **בכלל זה, יבקש המערער כי בית משפט נכבד זה יבחן מחדש את העיקרון שאימץ בית המשפט קמא, לפיו די בקיומם של מספר פרסומים 'פרטיים' או קיומו של חשבון אחר ברשת ציבורית, יהא השימוש בו אשר יהא, כדי שחשבון של נבחר ציבור לא יהיה כפוף לכללי המשפט הציבורי. אם כן, קביעתו של בית המשפט קמא מייצרת נתיב רחב לעקיפת כללי המשפט הציבורי החלים על נבחר ציבור ברשתות חברתיות, שהן כידוע כיכר העיר החדשה בה מתקיים מרבית השיח הציבורי וביטוי פוליטי בפרט.**

15. **לאור האמור, המערער פונה לבית המשפט הנכבד על מנת שיהפוך את החלטת בית המשפט קמא, יקבע כי החשבון של המשיב הוא חשבון ציבורי, תוך קביעת הלכה מנחה על האופן בו יש לבחון שאלה זו, ויורה על הסרת חסימתו של המערער לאלתר.** לחילופין מתבקש בית המשפט לקבוע כי על הפעלת חשבון הטוויטר על ידי המשיב או העירייה חלים כללי המשפט המינהלי, ולהורות לבית המשפט קמא לבחון את יתר טענות המקרה מנקודת מוצא זו. עוד מתבקש בית המשפט להבהיר

מהם המבחנים בהם יש לעשות שימוש בעת סיווג חשבון של נבחר ציבור ברשת חברתית, וכיצד יש ליישם, על מנת לסווג חשבונות של נבחר ציבור ברשתות החברתיות.
הכל כפי שיפורט להלן :

א. עובדות רלוונטיות, הצדדים לערעור וההליך בפני בית המשפט קמא:

הצדדים לערעור

16. הצדדים לערעור: המערער הינו מר אלמוג רובינשטיין, תושב גבעתיים מזה כחמש שנים, פעיל ברשת טוויטר במטרה לקדם נגישות לתחבורה ציבורית ולהולכי רגל בעירו גבעתיים, המתנייד באמצעי תחבורה ציבורית, בשאיפה לנהל אורח חיים בר – קיימא אקולוגית וכלכלית. הטוויטר (שם משתמש בטוויטר: [@istPiccolo](mailto:istPiccolo))

המשיב הינו מר רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים, והמשיבה 2 עיריית גבעתיים מצורפת באופן פורמלי לערעור זה לאור פסק דינו של בית המשפט קמא.

עובדות המקרה

17. החל משנת 2016, מפעיל המשיב את חשבון טוויטר kunikran@ מושא ערעור זה. כאמור, בתמונת הפרופיל בחשבון זה המשיב מצולם במשרדו בעיריית גבעתיים, כאשר דגל ישראל ודגל גבעתיים מתנוססים מאחורי גבו, תמונה נוספת של העיר גבעתיים ברקע, ובתיאור המילולי של החשבון כתוב אך 'ראש עיריית גבעתיים'. המערער צירף לעתירה ומצרף כעת לערעור דוגמאות רבות אודות האופן שבו משתמש המשיב בחשבון. למשיב 1 מעל 6300 עוקבים בחשבון, והוא מפרסם באופן שוטף מידע אודות הנעשה בעיר גבעתיים, בהקשרי דיוור, בריאות, תרבות, חינוך, שירותים ויטרינריים, תחבורה ציבורית ועוד. כך לדוגמא המשיב מפרסם מענים למכתבים רשמיים שקיבל כראש עיר מרשויות אחרות, מידע אודות משלחות בהן הוא משתתף כראש עיר ועוד. חשובה במיוחד העובדה שהמשיב זמין לתושבי העיר ומשיב באופן כמעט מיידי לתגובות או שאלות הנשלחות אליו על גבי החשבון בנושאים מגוונים רבים: החל מתלונות על חניה על מעברי חציה, שאלות על פתרונות דיוור בעיר,

← **רן קוניק**
4,026 Tweets

Follow

רן קוניק
@kunikran

ראש עיריית גבעתיים

דוגמאות לאופי השימוש הציבורי בחשבון שצורפו לעתירה ונוסף אליהם דוגמאות לשימוש הציבורי בחשבון מהעת האחרונה, ומסומנות כנספח א'.

18. המערער הינו פעיל חברתי, המתמקד בעיקר בסוגיות הנוגעות לעירוניות ותחבורה ציבורית. לעוקב מספר רב של עוקבים (כאלף עוקבים) ברשת הטוויטר, והוא אף לעיתים מכונה 'הדובר של "פיד תחבורה"', התארגנות של תושבים שנועדה לקדם מדיניות תחבורה ציבורית.

19. המשיבה 2, עיריית גבעתיים טענה כי אין לה נגיעה בכל הנוגע לניהול החשבון.

20. ביום 8.5.2020, נדרס למוות הולך רגל בגבעתיים בשל עליית נהג למדרכה אשר פגע בהולך הרגל, ובעוד שני רכבים. באותו היום, המערער התייחס למאורע וציף בחשבונו בטוויטר את הפרסום הבא "הולך רגל נהרג כשנהג רכב עלה על המדרכה בגבעתיים, רחוב המעיין פינת וייצמן. עדין לא ברור מהי הסיבה שנהג רכב נוסע על המדרכה אבל זה לא מחזה נדיר שרן קוניק ומשטרת ישראל מעודדים באופן יומיומי. עד שישתנה סדר העדיפויות בגבעתיים נמשיך לחזות בהרוגים ופצועים באופן יומיומי". על מנת לשמור על ענייניות ולספק מידע רלוונטי לדיון, לפרסום זה צירף המערער צילום מסך של התכתבות בינו לבין המוקד הראשוני ממנו ניתן ללמוד כיצד כאשר פנה אל המשטרה בנושא חניית רכבים על המדרכה הופנה אל העירייה, וכאשר פנה אל העירייה בהקשר זה הופנה אל המשטרה. המערער תייג את החשבון של המשיב. בפרסום זה על מנת שזה יקרא את הדברים וייתחם, כמו גם על מנת שהביקורת של המערער תהיה גלויה לעיני כל העוקבים אחרי המשיב, ראש העיר בה מתגורר המערער, ובה אירע המקרה הנורא.

21. עוד באותו היום, המשיב הגיב לציוצו של המערער באופן בוטה, וכתב "הגיע הזמן רק לדבר אחד: לחסום איש עלוב שכמוד". ארבע דקות לאחר מכן הוסיף המשיב "ראוי שתמחק את הציוץ העלוב שלך איש בזוי שכמוד". אכן, זמן קצר לאחר מכן גילה המערער כי הוא חסום מחשבונו של המשיב. להחלטה מנהלית זו לא ניתן כל נימוק.

צילום הביקורת של המערער ותגובתו של המשיב מצורפים ומסומנים כנספח ב'

22. אם כן, המערער נחסם מחשבונו של המשיב, ראש עיריית גבעתיים, ברשת החברתית 'טוויטר' כ- "סנקציה" לאחר שפרסם ביקורת עניינית לגבי בטיחות הולכי הרגל בעיר גבעתיים וביקש את התייחסותו של המשיב בחשבון זה. עקב החסימה, המערער אינו יכול לעקוב אחר פרסומי המשיב ברשת הטוויטר וכך נפגעת זכותו לנגישות למידע המפורסם בחשבון, ולדיונים הציבוריים המתקיימים שם.

23. חשוב להבהיר - אין מדובר בחשש היפותטי, שהרי כפי שהובא לעיל בחשבון מתקיים שיח ער בעניין תחבורה ציבורית ועירוניות. נוסף לדוגמאות שהובאו לעיל, המערער מצרף דוגמא לשיחה שלמה ממנה הוא הודר לחלוטין. בכך, מתקיימת פגיעה קשה ובלתי מידתית לא רק בחופש הביטוי של המערער, אלא גם בשוק הרעיונות וחופש הביטוי של הציבור. הציבור אינו נחשף לביקורת של המערער, פעיל חברתי בעל ידע רב בנושא בו העביר ביקורת אשר בגינה נחסם, נושא בעל חשיבות ציבורית ממעלה ראשונה. לאחר מיצוי הליכים עתר המערער לבית המשפט המחוזי וביקש מבית המשפט להורות למשיב להסיר את החסימה, ולפרסם כללי שימוש סבירים בחשבונות ברשתות החברתיות, המספקים הגנה ראויה לזכויות היסוד הרלוונטיות

דוגמאות לשיחה ממנה הודר המערער מצורפת ומסומנת כנספח ג'

העתירה ופסק הדין מצורפים לערעור זה ומסומנים כנספח ד'

טענות המערער במסגרת העתירה ופסק הדין

24. במסגרת העתירה טען המערער כי החשבון של המשיב, לאור מאפייניו, הוא חשבון ציבורי של ראש עיר, ועל כן על התנהלותו של המשיב, בוודאי בכל הנוגע לפגיעה בזכויות יסוד חלים כללי המשפט הציבורי. המערער המשיך לטעון כי מחיקת תגובות אדם מחשבון ציבורי ברשתות חברתיות של נבחר הציבור, בשל תוכן, ועל אחת כמה וכמה חסימתו לחלוטין ממעקב אחר אותו חשבון לזמן בלתי מוגבל פוגעת בזכויות יסוד של אותו אדם. פעולה כזו פוגעת בזכות לחופש ביטוי, שכן היא מהווה למעשה צנזורה, ומונעת ממנו להביע את דעתו ולמתוח ביקורת ציבורית על נבחר הציבור. חסימת משתמשים ומחיקת תגובות יוצרות פגיעה שלה שתי פנים. נוסף לפגיעה בזכות לחופש המידע של המשתמש אשר לא יכול יותר לקבל מידע תדיר ושוטף נפגעת זכותם של כלל העוקבים אחר העמוד או המשתמש ברשת החברתית. כך, שכן ציבור העוקבים אחר העמוד, לא ייחשף לעמדתו של הנחסם ולמידע שהוא מפרסם. (ראו הרחבה אודות טענות אלה בסעיפים 14 - 18 לעתירה).

25. המערער נסמך לעניין זה אף על קביעותיו של מבקר המדינה בהקשר לחסימות משתמשים ומחיקת תגובות כפי שבאו לידי ביטוי בדוח מבקר המדינה לסוגיה בדוחות הביקורת על השלטון המקומי לשנת 2020, על שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות. בדוח נקבע כי "הנציב קבע עוד כי רשות המוחקת תגובה או חוסמת אדם מלהגיב בחשבון כזה ולעקוב אחריו מבצעת מעשה של צנזורה או השתקה הפוגע בזכות לחופש הביטוי, מעשה שחלים עליו כללי המשפט הציבורי. לכן הרשות רשאית לעשות זאת רק כאשר הפגיעה היא לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש בהתאם לפסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הובהר שפגיעה בחופש הביטוי שנבעה מתוך הרצון למנוע מתיחת ביקורת לא נוחה על הגוף הציבורי גם מפלה את המשתמשים על רקע השקפתם, והיא אינה בבחינת תכלית ראויה בהקשר זה." (וראו פסקאות 29-30 לעתירה).

26. ממצאי הדוח מחזקים אף הם את העובדה שהרשתות החברתיות מהוות אפיק עיקרי לצריכת מידע והשתתפות בשיח הציבורי ברשויות המקומיות. הדוח מתייחס באופן מפורש להחלטה המנהלית הנתקפת בעתירה, והיא חסימת משתמשים ומחיקת תגובות מחשבוניות של נבחרי ציבור.

27. לאור חשיבותו הציבורית של ההליך, כמו גם החדשנות שיש בשאלה שעל הפרק, ביקש בית המשפט מהיועץ המשפטי לממשלה להתייבב. היועץ המשפטי קיבל את עמדתו העקרונית של המערער. וכך קבע היועץ המשפטי לממשלה, בפסקאות 67-70 לעמדתו:

"67. בשים לב לשיקולים המוזכרים לעיל לגבי חשבוניות של נבחרי ציבור המשמשים להם מסגרת מימוש תפקידם הציבורי במובנו הרחב, ניתן לראות בפעולותיהם בהקשר הנדון של מחיקת תגובות וחסימת גישה של מגיבים, משום פעולה הכפופה גם לעקרונות המשפט הציבורי. ניתן לומר, אפוא, כי הקביעה ביחס לתחולת כללי המשפט הציבורי אינה מוכרעת רק על יסוד סיווג הפלטפורמה, (אם מדינתית-רשמית או אם לאו) בה בחר נבחר הציבור לפעול, אלא בהתאם למאפייני השימוש בה ונסיבותיו הספציפיות.

68. כלומר, היועץ המשפטי לממשלה סבור כי בחינה זו של פעולת נבחר הציבור, בהקשר הנדון, נכון שתיעשה בין היתר, בשים לב למאפייני החשבון ותוכן הפרסומים בו. כך, כאשר נבחר ציבור, כדוגמת ראש רשות מקומית, עושה שימוש בחשבונו ברשת חברתית לצורך עדכון על מעשיו במשרתו הציבורית ברשות ומעשי הרשות הרלוונטית, המדיניות המקודמת על ידו בתפקידו כנבחר ותכניותיו בהקשר זה; או כשהחשבון משמש כאמצעי לקידום פניות האזרחים בעניינים הקשורים לפעולות הרשות ומעשי איש הציבור בתפקידו הציבורי, נראה כי נבחר הציבור פועל באמצעות חשבונו למימוש תפקידו הציבורי במובנו הרחב.

69. לשון אחר: גם כאשר חשבון ברשת חברתית אינו נכס של הרשות הציבורית, והוא אף אינו מתופעל בעזרת משאביה, אף אם פרסומיו של נבחר הציבור במשרתו הציבורית אינם בהכרח נעשים, כולם, באותה פלטפורמה, ואף אם לצד הפרסומים של נבחר הציבור במסגרת תפקידו הציבורי במובנו הרחב, משמש החשבון את נבחר הציבור גם לפרסומים אישיים, עדיין יהיו מצבים שבהם כללים מן המשפט הציבורי, יחולו ביחס לחשבוניות בעלי מאפיינים כאמור. עם זאת, אין לומר כי כללי המשפט הציבורי יחולו בהכרח בכללותם על החשבון כאמור, ומוצע בשלב זה לבחון, בכל הקשר, את התחולה בשים לב למכלול הנסיבות שעל הפרק ולסיווג אופן השימוש ברשת החברתית.

70. ויובהר – חשבון פומבי כאמור עדיין יהווה ערבוב במובן מסוים בין שני עולמות, ואולי אף שלושה, שהיו במידה רבה נפרדים עד כה: הכובע של הנבחר כאדם פוליטי, כאדם פרטי וכובעו כנבחר הנושא משרה ציבורית. זאת, כאשר בהקשר של חשבוניות כאמור, קשה להבחין תמיד בין הדמויות. כך גם לא בהכרח יחולו כל כללי המשפט הציבורי על חשבון כזה בכללותו, ויהיה צורך לבחון את השאלה באופן פרטני בכל הקשר והקשר. (ההדגשות אינן במקור).

28. יצוין כי המערער והיועץ המשפטי לממשלה הביאו דוגמאות מהמשפט המשווה הממחישות כי השאלה העומדת במרכז ההליך הינה שאלה הנידונה בעת הזו במדינות רבות ברחבי העולם. דוגמא מרכזית שהציג המערער, הינה חשבון הטוויטר של נשיא ארה"ב באותה העת, דונאלד טראמפ, אשר נמצא על ידי בית משפט פדרלי כיפורם ציבורי למרות שהחשבון פעיל עוד קודם לכהותנו של טראמפ כנשיא, זאת לאור השימוש בחשבון. על כן קבע בית המשפט כי חסימת משתמשים ומחיקת

תגובת מחשבון זה מהווה הפרה של הזכות לחופש הביטוי. **Knight First Amendment** (NO.1:17 – CV – 05205) **Institute v. Trump**. ערעור שהגיש טראמפ לבית המשפט לערעורים נדחה. טראמפ אף הגיש ערעור לבית המשפט העליון של ארה"ב, אולם ערעור זה נמחק לאחר הפסדו בבחירות וסיום כהונתו כנשיא. ראו סקירת המשפט המשווה בפסקה 17 לפסק הדין.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה, ותגובת המערער לעמדה זו מצורפת ומסומנת כנספח ה'

יצוין כי המרכז לשלטון מקומי ביקש אף הוא להצטרף להליך והגיש את עמדתו.

עמדת המרכז לשלטון המקומי מצורפת, והתייחסות המערער לעמדה זו מצורפת ומסומנת כנספח ו'.

29. בפסק דינו קיבל בית המשפט קמא את עמדתו העקרונית של המערער וקבע כי על פעילות נבחר ציבור בחשבונות ציבוריים ברשתות החברתיות יחולו כללי המשפט הציבורי, קל וחומר כאשר מדובר בחשבון הממומן מכספי הרשות או מנוהל על ידי עובדי הרשות. בית המשפט הכיר בחשיבות של השיח הציבורי ברשתות החברתיות, כיכר העיר החדשה (ראו פסקה 15(1) לפסק הדין). ויודגש, משמעות החלתם של כללי המשפט הציבורי בהקשר היא לא איסור גורף על הגבלת ביטויים בחשבונות ציבוריים, אלא כי החלת כללי המשפט הציבורי משמעה שניתן לחסום משתמש או למחוק תגובה רק במקרים המתאימים, ותחת מגבלות המשפט הציבורי – כלומר אין להגביל משתמשים ברשת חברתית באופן שרירותי, ללא אמות מידה סבירות וללא הליך הוגן.

30. בהמשך לכך קיבל בית המשפט את עמדת המערער לפיה בחינה של טיב החשבון, האם מדובר בחשבון על שם אדם ציבורי או חשבון על שם אדם פרטי נקבעת לא על פי זהותו של בעל החשבון כי אם על פי מהותו של החשבון, וכי יש לבדוק את התכלית הדומיננטית של החשבון ולבדוק את מאפייניו הפרטניים וכך נקבע בפסק הדין: "על השאלה שעמדה במרכז העתירה: האם יש להחיל על חשבון טוויטר של ראש העיר את כללי המשפט המנהלי או הפרטי, כאשר אינו ממומן ומתופעל על ידי עובדי עירייה, לא ניתן להשיב במילה אחת: "כן" או "לא". יש לבדוק את התכלית הדומיננטית של החשבון ולבדוק את מאפייניו הפרטניים, ורק אז להשיב לגופו של עניין. במקרה שלפנינו, הגעתי למסקנה ולפיה מדובר בחשבון פרטי. על כן, חלים עליו כללי המשפט הפרטי." (ראו פסקה 18 (ט) לפסק הדין).

31. יובהר כי המערער עומד על טענתו כי התגובה בגינה נחסם הינה תגובה לגיטימית בעניין בעל חשיבות ציבורית ראשונה במעלה, תגובה כזו אינה יכולה להיות בסיס לחסימה מחשבונות ציבוריים של נבחר ציבור. המערער התבטא בענייניות, (גם אם במידה של חריפות), סיפק ראיות המעידות על אמיתות דבריו, לא גידף חלילה, וביקש את התייחסותו העניינית של המשיב לדברים. התגובה בגינה נחסם אינה רק לגיטימית לחלוטין אלא נופלת בליבת חופש הביטוי הפוליטי, ומכאן שמדובר בביטוי שיש לספק לו את מידת ההגנה הרבה ביותר. אף מפסק הדין ניתן להבין כי גם בית המשפט מצא כי המקרה של המערער אינו מן המקרים האלה בהם חסימה מחשבון ציבורי אפשרית. (וראו פסקה 18 (ד) לפסה"ד).

32. עם זאת, כאמור, בעת יישום העמדה העקרונית על נסיבות המקרה, קבע בית המשפט כי חשבוננו של המשיב הוא חשבון פרטי עליו חלים כללי המשפט הפרטי, ומכאן שלא נתן כל הוראה באשר להסרת החסימה.

33. בכל הכבוד הראוי, נבקש לערער על קביעתו השגויה של בית המשפט קמא כי החשבון של המשיב הוא חשבון פרטי. הערעור נשען על הטעמים הבאים: ראשית, בית המשפט קמא לא נתן משקל

מספק לאופי השימוש בחשבון של המשיב, בית המשפט אף לא נימק קביעה זו כהלכה ולא התייחס לדוגמאות הרבות שהביא המערער במסגרת העתירה. שנית נטען, כי בית המשפט ייחס משקל יתר לחלופות הקיימות לחשבון של המשיב, ואף את קביעתו באשר לחלופות לא נימק כמו גם לא התייחס לדוגמאות הרבות שהמציא המערער הממחישות שהחלופות הקיימות אינן אפקטיביות. שלישית נטען כי בית המשפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לפגיעה בזכויות המערער ולהשלכות החסימה על זכויות אלה, ורביעית יטען המערער כי בית המשפט קמא שגה בהיקש שהקיש מדיני תעמולת הבחירות לעניינו בכל הנוגע לשוויון בין מועמדים שהם נבחרים ציבור למועמדים פרטיים בהליכי בחירות. מעבר לכל אלה יטען המערער כי ההכרעה של בית המשפט לפיה חשבונו של המשיב הוא פרטי, משמעה כי ניתן לראות בכלל החשבונות של נבחרים ציבור, שאינם ממומנים על ידי הרשות, כחשבונות פרטיים. הכרעה כזו מייצרת דרך בטוחה ונוחה עבור נבחרים ציבור לעקוף את כללי המשפט הציבורי, לפגוע בזכויותיהם לחופש הביטוי ולחופש המידע של הציבור כולו, ולשבש את השיח הציבורי. אם כן, מעבר למחלוקת הפרטנית שבין המערער למשיב שעל הפרק, מדובר בפסק דין שיש לו השפעה רבה על הציבוריות הישראלית.

לאור כל אלה, יבקש המערער להבהיר מהו אופן היישום של אמות המידה לצורך סיווג חשבון של נבחר ציבור ברשת חברתית. המערער יבקש מבית המשפט להורות כי החשבון של המשיב הוא ציבורי, ולהורות למשיב להסיר את חסימתו מהמערער. לחילופין יבקש המערער מבית המשפט להורות לבית המשפט קמא לבחון את חסימתו של המערער לאור הקביעה שחשבון של המשיב הינו חשבון ציבורי. הכל כפי שיפורט להלן:

ב. נימוקי הערעור

בית המשפט לא נתן משקל ראוי לאופן השימוש של המשיב בחשבון שהוא בעיקרו המוחלט ציבורי, ולא נימק קביעה זו.

21. במרחב הסייבר, מטשטש הגבול בין הפרטי לציבורי. הדבר נכון לרשתות החברתיות, לאפליקציות מסרונים, תוכנות דואר אלקטרוני, מכשירי פלאפון וכדומה. מתיחת הגבול בין הפרטי לציבורי מהווה אתגר רב, ועל פי רוב אין אלא להכיר בכך שמדובר, כפי שקבע היועץ המשפטי לממשלה ובית משפט קמא אימץ בפסק הדין, ביצירי כלאיים, להם מאפיינים ציבוריים ופרטיים במקביל. היועץ המשפטי לממשלה בעמדתו ובית המשפט קמא בפסק דינו אימצו את המבחנים שהוצעו על ידי מבקר המדינה בהקשר לחסימת משתמשים ומחיקה תגובות, ומבחנים דומים שהוצעו על ידי יו"ר ועדת הבחירות בהקשר חשבונות ברשתות חברתיות כמשאבי ציבור. בית המשפט קמא פירט את אמות המידה הבאות, הנשענות על אמות המידה שהציע מבקר המדינה:

- סוג החשבון: פתוח לכולם;
- תפקיד בעל החשבון: ראש עיר, המזדהה על גבי החשבון כראש עיר.
- תכלית החשבון והשימוש בו: החשבון משמש את המשיב לעבודתו הציבורית כראש עיר. פרסומים רבים בחשבון נוגעים לעיר גבעתיים, ובחשבון מתקיים שיח שוטף הנוגע לחיים הציבוריים בגבעתיים, בו המשיב עונה באופן מיידי ותכוף לפניית תושבי העיר בנושאים הקשורים לחיים הציבוריים בעיר. לצד אלה, ישנם אף פרסומים שאינם נוגעים באופן ישיר לתפקיד המשיב כראש עיר.

- המימון של החשבון: אינו ממומן מכספי הרשות ואינו מתופעל על ידי עובדי הרשות.
- בהמשך לכך מאמץ בית המשפט קמא בהשאלה את מבחן התכלית הדומיננטית של החשבון, שנעשה בו שימוש בהקשרי תעמולת בחירות.
22. אולם, בית המשפט קמא כלל לא מנמק מדוע החלת המבחנים מובילה לתוצאה כי תכליתו הדומיננטית של החשבון היא פרטית. למעשה הנימוק לכל פסק הדין ניתן במספר בודד של שורות בפסקה 18 (ח) לפסק הדין.
23. המערער חוזר על טענתו כי השימוש שעושה המשיב בחשבונו המעלה כי מדובר בחשבון ציבורי באופן מובהק. במסגרת העתירה סיפק המשיב דוגמאות רבות לשימוש הציבורי של המשיב בחשבונות. המערער אף סיפק דוגמאות קונקרטיות לשיח ארוך בין המשיב לתושבי העיר ומפורט אודות הסוגיות בהן פעיל המערער, ממנו המערער הודר עקב חסימתו. המערער מצרף דוגמאות עדכניות נוספות לכך **בנספח א'**.
24. **אמנם המשיב מצדו המציא מספר פרסומים בחשבון של המשיב שהם לטענתו פרטיים, אולם המערער מעולם לא טען כי כל הפרסומים בחשבון המשתמש הם פרסומים ציבוריים הנוגעים לתפקידו של המשיב כראש עיר, אלא כי מרבית הפרסומים הם כאלה. ואף אם לא מרביתם כאלה, ישנה פעילות רבה בחשבון העוסקות בסוגיות ציבוריות מהותיות הנוגעות לתפקידו של המשיב כראש עיר, המצדיקה כשלעצמה את סיווג החשבון כחשבון ציבורי.** בהקשר זה נזכיר שאף הסיווג האם מדובר בפרסום פרטי או ציבורי מעוררת קושי בהיבטים מסויים. ניתן לראות בפרסום תמונה של ראש העיר עם תושב עיר ניצול שואה, כציבורית. כנ"ל לתמונה של המשיב במסעדה בעיר או הולך לתיאטרון העירוני.
25. חרף טענה זו והדוגמאות הרבות שהובאו בפני בית משפט קמא, הן לא נותחו לעומק אלא נקבע בלקניות כי "השיח בחשבון הוא גם בעניינים בעלי היבט ציבורי, כדוגמת המקרה בגינו נחסם העותר – סוגיית הבטיחות במדרכות גבעתיים, אך מטבע הדברים בחשבונו הפרטי של אדם פרטי שהוא גם ראש עיר ינוהל גם שיח בעניינים ציבוריים והעובדה שבחשבון הפרטי – פוליטי מועלים גם עניינים שיש להם היבט ציבורי אינה הופכת לכשעצמה את החשבון הפרטי לציבורי." (ראו פסקה 18(ח) לפסק הדין).
26. **בית המשפט אף לא התייחס ולא הציע אמות מידה על פיהן ניתן לקבוע מהו היחס שבין הפרסומים הציבוריים לפרסומים הפרטיים שיובילו למסקנה ההפוכה. הרי המערער מעולם לא טען כי אין פרסומים פרטיים בעמוד המשיב, אלא כי הם בטלים בשישים לעומת השיח הציבורי המתקיים בחשבון אל מול תושבי גבעתיים.**
27. בית המשפט אף לא מייחס חשיבות בפסק דינו לאופי השימוש של תושבי העיר גבעתיים בחשבון. אין חולק כי תושבי גבעתיים משתמשים בחשבון זה לצרכי היום יום אל מול ראש העיר, בשאלות הנוגעות לעירייה. המשיב מצידו אינו מפנה אותם לאפיק אחר, לדוגמא לחשבון הטוויטר של עיריית גבעתיים, או לחשבונות ברשת הפייסבוק, כי אם משיב להם לגופו של עניין. אם מדובר בחשבון פרטי, היה מצופה מהמשיב להפנות את שואלי השאלות ומבקשי הבקשות לעמודים הרשמיים שלו.
28. ויודגש – מובן שהמשיב יכול, ככל אדם אחר לנהל חשבון פרטי ברשת החברתית. אולם, ככל שהוא בוחר לעסוק בנושאים ציבוריים, ולנהל עם תושבי העיר שיח ציבורי ער בחשבון, ואגב כך להרוויח

עוקבים נוספים ולהגדיל את החשיפה של החשבון, מדובר בחשבון ציבורי, ועליו לפעול תחת כללי המשפט הציבורי.

29. לסיכום חלק זה לעמדתנו, די במאפיינים הללו של החשבון על מנת להכריע כי מדובר בחשבון ציבורי, וכלל לא היה נדרש להמשיך ולבחון את שאלת קיומן של החלופות האפקטיביות של החשבון. אמנם החשבון אינו ממומן על ידי הרשות, אולם אף בית משפט קמא הסכים כי סוגיית המימון היא רק אחת מבין כלל אמות המידה שיש לבחון על מנת לסווג חשבון ברשת חברתית.

30. עם זאת, בית המשפט המשיך בבחינתו, וציין כי קיומן של חלופות אפקטיביות משליך על הקביעה לפיה מדובר בחשבון פרטי. (וראו פסקה 18(ח) לפסק הדין). כאמור, להבנתנו הצורך להכריע האם ישנן חלופות אפקטיביות קיים רק אם מדובר בחשבון פרטי. אולם, לאור פסק הדין, נוסף גם אנו לצעוד, ולטעון כי גם אם ניתן לומר שיש לתת משקל לקיומן של החלופות הקיימות בעת סיווג החשבון, בית המשפט שגה במשקל שייחס לחלופות אלה.

בית המשפט לא נתן את המשקל הראוי לחוסר האפקטיביות של החלופות הקיימות, ולא נימק קביעה זו. קביעתו לפיה הרשתות החברתיות האחרות או הפרסומים הרשמיים של העירייה הם תחליפיים לשיח הציבורי הענף המתקיים בחשבון הטוויטר של המשיב, עם כל הכבוד, נעדרת כל בסיס עובדתי או רציונלי.

31. אופי השיח ברשתות השונות מושפע מאופן העיצוב של הרשת ומשתנה בהתאם. כך למשל, בעוד שרשת טוויטר מגבילה את מספר התווים שניתן לפרסם בכל פרסום, רשת הטיק-טוק מתמקדת בהעלאה של סרטי וידאו. הבדלים אלה בין הרשתות מוביל לכך שבכל רשת חברתית מתפתח שיח שונה, בין משתמשים שונים, בנושאים שונים, ובדינמיקה שונה. נבחרי הציבור השכילו להבין הבדלים אלה, ואין זה מקרי כי לנבחרי ציבור קיים חשבון נפרד בכל פלטפורמה ובמיוחד בטוויטר, לה מאפיינים ייחודיים כזירה של שיח ציבורי. אם כן, הטענה לפיה בכל מקרה משתמש יכול לפתוח חשבון ברשת אחרת ובאמצעותו להשתתף בשיח הציבורי לא יכולה לעמוד. זאת שכן יש לבחון את השיח המתקיים בכל רשת לפי מאפייניו.

32. **כפי שכללמך מחקר הנתונים של איגוד האינטרנט הישראלי בשנים 2021-2022, ישנם הבדלים משמעותיים בין מאפייני השימוש ברשתות החברתיות השונות, שלא מאפשרים להתייחס לפייסבוק או טיקטוק כתחליפיות בהכרח לשיח הציבורי המתקיים בטוויטר.**¹ מבין הרשתות החברתיות השונות, טוויטר מתאפיינת באופן ייחודי כזירה לשיח ציבורי ודיון מקצועי בו משתתפים עיתונאים, רשויות ציבוריות, ארגוני חברה אזרחית ומוסדות אקדמיים בשיעור גבוה במיוחד.² נתונים אלו תואמים למדינות אחרות, כגון ארצות הברית בה 70% מהעיתונאים משתמשים בטוויטר באופן פעיל.³ בנוסף, לפי נתוני רשות התחרות וניתוח איגוד האינטרנט הישראלי משנת 2021, לטוויטר קהל משתמשים ייחודי בהיבטי גיל, כאשר אחוז הילדים ובני הנוער בה הוא כמעט אפסי, בהשוואה

¹ איגוד האינטרנט הישראלי שימוש ברשתות חברתיות ושירותים מקוונים בישראל: כלי נתונים מתעדכן (2022). קישור: https://www.isoc.org.il/sts-data/online_services_index

² איגוד האינטרנט הישראלי רשתות חברתיות ושירותים מקוונים בישראל בראשית 2022: ניתוח מאפייני שימוש ועמדות (2022). קישור: https://www.isoc.org.il/sts-data/socialmedia_2022

³ Mark Jurkowitz and Jeffrey Gottfried, Twitter is the go-to social media site for U.S. journalists, but not for the public" Pew Research Center (27.6.2022). <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2022/06/27/twitter-is-the-go-to-social-media-site-for-u-s-journalists-but-not-for-the-public/>

ליתר הרשתות החברתיות הפופולריות.⁴ אין זה מקרי כי בדומה למערער גם ראש עיריית גבעתיים עושה שימוש מרכזי בחשבון ברשת טוויטר ככלי לשיח מול התושבים ומבקרים.

33. ויודגש, הטענה שלנו אינה שעל נבחר ציבור להפעיל חשבון בכל רשת חברתית, אלא משבחר נבחר ציבור להפעיל חשבון ברשת חברתית, והחשבון הוא במהותו ציבורי, יש להחיל על פעולותיו בחשבון זה את כללי המשפט הציבורי, ולהגן כהלכה על זכויות האדם במרחב זה. הרחבה אודות ניתוח תפקידן של הרשתות החברתיות בשיח הציבורי, ובפרט השפעת שימוש שעושים נבחר ציבור ברשתות החברתיות ניתן לראות במאמרה של נועה מור, **רשתות חברתיות מקוונות כזירות לעיצוב זכויות והקצאתן: לקראת החלתן של חובות מהמשפט הציבורי**, דין ודברים י"ד תש"פ, ובפרט עמ' 163-166. מור המנמקת במאמרה את ההכרח שבהחלת חובות מהמשפט הציבורי על רשתות חברתיות, מנתחת את השימוש שעושים נבחר ציבור בשיח הציבורי וקובעת כי "לצד האפשרות חסרת התקדים לתקשורת ישירה של המשתמשים עם נבחרים ונציגי ציבור, התרחבות השימוש שעושים גורמים אלה ברשתות החברתיות עשויה לפגוע בזכויות האדם של המשתמשים בדרכים מספר" (שם, עמ' 163).

34. אם כן, הטענה לפיה בכל מקרה משתמש יכול לפתוח חשבון ברשת אחרת ובאמצעותו להשתתף בשיח הציבורי לא יכולה לעמוד. זאת שכן יש לבחון את השיח המתקיים בכל רשת לפי מאפייניו. הטוויטר היא הרשת בה התגבשה קהילת ידע מקצועית בתחום התחבורה תחת השם "פיד תחבורה" העוסקת בהבעת עמדות בענייני תחבורה, מהצפת בעיות שונות בתחום המדיניות ועד לציון כשלים נקודתיים בערים שונות וביניהן בגבעתיים. "פיד תחבורה" צבר תהודה רבה ברשת והוביל לחשיפת קהלים רבים לדיונים המתנהלים ולמסרים המקודמים באמצעותו ברשת. חשוב להדגיש כי הפעילות של "פיד תחבורה" היא תופעה ייחודית לטוויטר, ואינה קיימת, ודאי שלא בכזה היקף ברשת הפייסבוק, או בכל רשת אחרת.

35. בחינת חשבון הטוויטר של לעיריית גבעתיים אף הוא מראה כי אין מדובר בחלופה ודאי לא אפקטיבית עבור השיח המתקיים בחשבון של המשיב מושא הערעור. החשבון של עיריית גבעתיים הוא חשבון רדום, שעוקבים אחריו רק כ- 600 אנשים (פי עשר פחות מהעוקבים אחר המשיב). הפרסומים בחשבון זה כלל אינם יוצרים שיח בין העוקבים, יש להם חיבובים מעטים ותגובות במקרים נדירים בלבד.

לאור האמור, החשבונות ברשת הפייסבוק אינם מהווים חלופה אפקטיבית לחשבון הטוויטר של המשיב. כצפוי, גם בחשבונות ברשת הפייסבוק לא מתפתח שיח דומה לשיח המתקיים ברשת הטוויטר. לפרסומים מתקבלים בעיקר חיבובים פאסיביים, וישנן אך תגובות מעטות. המשיב אינו נוהג להשיב באותה התדירות, יתכן משום שמלכתחילה בעמודים אלה יש פחות תגובות. אם כן, חשבונות אלה אף הם אינם מהווים חלופה אפקטיבית. נקודה משמעותית נוספת היא כי המשיב מפנה מחשבונו הרשמי ברשת הפייסבוק לחשבון מושא ערעור זה ברשת הטוויטר. מדוע שיעשה כן, אם אינו רואה בחשבון זה חשבון ציבורי חלופי לחשבון ברשת הפייסבוק?

הדברים הובאו בעתירה, ולערעור זה מצורפות דוגמאות נוספות **בנספח א'**.

⁴ ראו לעיל ה"ש 1.

36. על כן, תמוהה הקביעה של בית משפט קמא לפיה קיימות אלטרנטיבות להשתתפות בשיח הציבורי באותו עניין במסגרות אחרות, כמו רשתות חברתיות אחרות, וכן במסגרת הדפים הרשמיים של העירייה אינה מתיישבת עם האמור לעיל. בית המשפט כלל אינו מנמק כיצד אופי הפעילות בחשבונות אלה כפי שתואר מתיישב עם קביעתו זו. קביעה זו פותחת פתח רחב עבור נבחר הציבור לחמוק מכללי המשפט המנהלי, שכן כל שנדרש מהם הוא אך לפתוח חשבון נוסף באותה הרשת החברתית או רשת חברתית אחרת ודי בכך כדי לשמש כחלופה אפקטיבית, שהרי בית המשפט קמא אינו בוחן את אופן השימוש או את טיב השיח המתקיים בחשבונות אלה.

37. אופן התנהלות השיח בחשבון המשיב היא שממחישה את היעדר האפקטיביות של החלופות האחרות. מכאן שגם אם מדובר בחשבון פרטי לחלוטין, וכאמור אנו מתנגדים לטענה זו, ככל שהשיח מתקיים בזירה זו יש להבטיח הגנה רחבה יותר על חופש הביטוי, שכן למעשה אין לעותר זירה אחרת בה הוא יכול להשמיע טענותיו באופן אפקטיבי.

38. בכל הנוגע לחלופות אפקטיביות, ניתן אף להקיש בהכרעות הפסיקה בנוגע להגבלת ההפגנות בסמוך לביתם הפרטי של נבחר הציבור. ניתן לראות דמיון הזכות להפגין בסמוך לבתים פרטיים של נבחר הציבור, לבין הזכות להתבטא על גבי עמוד של נבחר הציבור פרטי דומה. בפסקי דין רבים בית המשפט לא מנע את היכולת להפגין אל מול בתים פרטיים, וקבע לה מגבלות על מנת לשמור על הסדר הציבורי, הזכות לפרטיות של נבחר הציבור כמו גם זכויות השכנים. במקרה של עמוד ברשת הציבורית, האינטרס של שמירה על הסדר הציבורי, וזכויות השכנים בעטיו מגבילים הפגנות אל מול בתים פרטיים של נבחר הציבור, כלל אינו רלוונטי. אם כן, למעשה יש לאזן בין הזכות לחופש הביטוי של המתבטא וזכות הציבור למידע אל מול הזכות לפרטיות של נבחר הציבור. אם הזכות לפרטיות נסוגה במקרים בהם אין חלופה אפקטיבית להפגנה, ועל כן מאשרים הפגנה פיסית אל מול ביתו הפרטי של נבחר הציבור, קל וחומר עליה לסגת במקרה רשתות חברתיות, בהן הפגיעה בפרטיות פחותה. זאת ודאי מקום בו החשבון ברשת הציבורית אינו פרטי לחלוטין, אלא אף לשיטת בית המשפט קמא, לכל הפחות מדובר ביצור כלאיים, בעל מאפיינים ציבוריים. (ראו בג"צ 5318/21 עיריית רעננה ואח' נ' משטרת ישראל ואח', ובפרט לסקירת הפסיקה לעניין הפגנות בסמוך לביתם של נבחר הציבור בפסקה 38)

בית המשפט לא נתן את המשקל הראוי להשלכות החסימה על זכויותיו של המערער ושל הציבור.

39. כפי שתואר לעיל, חסימתו של המערער מונעת ממנו לממש את זכותו לחופש הביטוי, את זכותו לקבל את המידע, ובמקביל מונעת מהציבור להיחשף למידע על פרסומיו של המשיב. עוצמת הפגיעה אף היא משליכה על האיזון שיש לערוך בין הזכויות הנוגעות לעניין. המערער הינו חבר פעיל ומרכזי "בפיד תחבורה" ובעל ידע נרחב בנושא, שגם נהנה ממספר עוקבים רב יחסית (מעל 1,000 עוקבים), פרסומי המערער ותגובותיו ברשת הטוויטר נועדו להשפיע על סדר היום הציבורי במדינה בכלל ובגוש דן בפרט ולהוביל לשינוי סדר העדיפויות התחבורות. פסק הדין נעדר דיון בהיקף הפגיעה בזכויות השונות, ונדמה כי בית משפט קמא לא נתן את המשקל הראוי להשלכות חסימה של החשבון מהיכולת להשתתף באופן יעיל בשיח הציבורי.

40. בית המשפט לא נתן דעתו למקומו המרכזי של המערער בקידום השיח של תחבורה ציבורית בגבעתיים, כמו גם לפרסומיו כביטוי פוליטי המצדיק את ההגנה הגבוהה ביותר.

41. חרף זאת, בית המשפט מתייחס בחיוב לטענות המשיב בעתירה לפיהן "כאשר נחסם העותר מחשבון הטוויטר של קוניק. פירושו של דבר הוא שהעותר וקוניק לא נחשפים לפרסומים האחד של השני כאשר העותר מתייג את קוניק. אך כאשר העותר מציין את שמו של קוניק, מבלי לתייג אותו, עדיין ניתן לאתר את ציוציו של העותר תחת חיפוש שמו של קוניק" (ראו פסקה 18(ו) לפסק הדין)

42. טענה זו אינה הולמת את אופי השיח ברשתות החברתיות. הרשתות החברתיות עמוסות במידע. המשתמשים נחשפים למידע שכל רשת מזינה בחשבון שלהם על פי האלגוריתם של הרשת המזהה את העדפותיהם, לדוגמא מעקב אחר חשבון משתמש מסוים. העובדה שהמערער חסום מחשבון של המשיב מעקרת את היכולת שלו להשתתף בשיח בצורה יעילה בקרב הקהל הרלוונטי לשיח. לא ניתן להשוות בין הסיכוי שאדם שעוקב אחרי המשיב, יחפש את שמו בשורת החיפוש באופן אקטיבי וכך ייחשף לפרסומים של המערער, לסיכוי שאדם ייחשף לפרסומים אלה אם היו נשלחים לחשבונות באופן אוטומטי ללא החסימה. (וראו הרחבה אודות השפעת עיצוב הרשת החברתית על זכויות אדם במאמרה של נועה מור, עמ' 131-139).

43. החסימה של המערער מהחשבון מדירה אותו הלכה למעשה מהשיח הציבורי בתחומי פעילותו, ופוטרת את המשיב מהתמודדות עניינית עם הביקורת של המערער לגופה. מדובר בפגיעה משמעותית בזכויות, ויש לתת לכך את המשקל הראוי במסגרת הניתוח של פסק הדין.

בית המשפט שגה בהיקש שמתח בין דיני תעמולת בחירות, לבין התנהלות יום יומית של נבחר ציבור שלא בתקופת בחירות.

44. כאמור, בית המשפט מאמץ את 'מבחן הדומיננטיות' שנקבע בפסיקה ובהחלטות יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בהקשר לשאלה האם פרסום מסוים מהווה תעמולת בחירות או לא, על מנת לקבוע האם חשבון מסוים הוא ציבורי או לא. המערער תומך באימוץ מבחן זה, בשינויים הנדרשים, שכן במידה רבה השאלות העומדות בבסיס המבחן דומות. עם זאת, המערער יטען, בכל הצניעות כי שגה בית משפט קמא ביישום המבחן על המקרה שלפנינו.

45. ראשית יש לתהות על המשקל שייחס בית המשפט להיבט זה תקופה בה המשיב מכהן כראש עיר, ואין כל מערכת בחירות באופק. האם די בחשש ההיפותטי לפגיעה בשוויון בין מועמדים בסמוך למערכת בחירות על מנת להצדיק פגיעה בזכויותיו של המערער?

46. אולם גם אם יש לייחס לשאלה זו חשיבות, הרי שאלת השוויון בין נבחר ציבור לבין מועמדים שאינם נבחר ציבור הינה שאלה העולה מעת לעת בהקשרים שונים במערכות בחירות שונות. בעת בחינת השאלה יש לזכור כי נקודת המוצא צריכה להיות הפוכה. לנבחר ציבור מכהנים יש יתרונות רבים על פני מועמדים חדשים בהליכי בחירות. כך לדוגמא חוק מימון מפלגות מאפשרת לסיעות מכהנות נגישות טובה משמעותית למימון ציבורי לתעמולת בחירות, ובחוק המפלגות, תשנ"ב – 1992 נקבעו בפרק ב' שכותרתו מימון בחירות מקדימות גישה נוחה יותר למימון לצורך כיסוי עלות קמפיין הבחירות עבור מתמודדים המכהנים כחברי כנסת. אמנם חקיקה זו אינה נוגעת למשיב שהינו ראש עיר, אולם גם בהקשרו עצם תפקידו וסמכויותיו מאפשרות לו חשיפה משמעותית באפיקים שונים, לרבות ברשתות החברתיות, הנותנת לו יתרונות רבים על פני מועמדים חדשים. כראיה השיח הרב המתנהל בחשבון בעניין בקשות פרטניות באשר לניהול היום-יומי של העיר מקנה לו חשיפה רבה אל מול תושבי גבעתיים.

47. באשר לשאלת בית המשפט קמא "אם החשבון פרטי – מדוע יורע מצבו של בעל החשבון ממצבו של בעל חשבון פרטי אחר רק בגלל שמדובר באיש ציבור? גם איש ציבור צריך להמשיך להתמודד במערכות בחירות נוספות. המתמודדים מולו יוכלו לנהל חשבונות כטוב בעיניהם (כפוף כמובן לתקנוני הרשתות החברתיות) ואילו הוא יהיה מוגבל בהעלאת תכנים, יצטרך להותיר את כל התגובות ולא יוכל לחסום אף אחד. (יובהר – גם בחשבון ציבורי ניתן להסיר תגובות ולבצע חסימות במקרים מסוימים, אך איננו מדברים על המקרים הללו במקרה דנן)."

48. נציין גם אם יש צדק בדברים אלה (וכאמור המערער טוען שאין זה המצב), ונבחר הציבור יחשו נפגעים, הרי שניתן לפתור זאת באופן פוגעני פחות. בין אם על ידי הטלת מגבלות על מתמודדים שאינם נבחר ציבור, (וראו לדוגמא סעיף 18 לחוק מימון מפלגות, תשל"ג – 1973 (להלן – חוק מימון מפלגות), המטיל מגבלות על רשימת מועמדים שאין לה סיעה בכנסת). ובין אם במתן מרחב שיקול דעת נרחב יותר לחסימות בתקופה שכזו.

49. עוד מוסיף בית המשפט לקבוע כי "אם החשבון יחשב לציבורי, על כלל מגבלותיו של המשפט המנהליים, מדוע יש להשית את התפעול המימון על איש הציבור הפרטי?"

50. שאלה זו אינה נהירה למערער, שהרי יודגש שוב – אין הכרח כי איש הציבור ינהל חשבון ציבורי מכיסו הפרטי. נבחר ציבור יכול כמובן לנהל חשבון פרטי לחלוטין העוסק בענייניו האישיים ואף בסוגיות שאינן נוגעות לתפקידו הציבורי. העיקר הינו שאם בוחר איש הציבור בוחר לנהל חשבון ציבורי הנוגע באופן ישיר לתפקידו הציבורי, ולהשתמש בו כאפיק תקשורת מרכזי מול תושבי העיר, יחולו עליו כללי המשפט הציבורי וזאת על מנת למנוע פגיעות בזכויות היסוד של ציבור המשתמשים. בין אם הדבר נעשה במימון ציבורי ובין אם לאו.

השלכות הרחב של פסק הדין

51. כפי שתואר למעלה, פסק הדין פותח פתח רחב עבור נבחר ציבור להתחמק מכללי המשפט הציבורי ברשתות החברתיות, לצנזר ולהשתיק ביקורת עימה הם לא רוצים להתמודד, ולפגוע בשיח הציבורי המשמעותי המתקיים ברשתות החברתיות. לפי פסק הדין כל שעליהם לעשות הוא לפתוח חשבון נוסף, ולפרסם מעט פרסומים פרטיים על גבי חשבון שאינו ממומן מכספי הרשות. הזמינות והקלות של ניהול חשבון ברשת חברתית הובילו לכך שנבחר ציבור רבים מנהלים חשבון ברשת חברתית שלטענתם הוא פרטי, והוא מהווה החשבון העיקרי בו הם משתמשים לקשר עם הציבור. כך לדוגמא רה"מ יאיר לפיד מחשיב את חשבונו ברשת הטוויטר כחשבון פרטי וכך גם חה"כ בנימין נתניהו שעתיד להיות ראש הממשלה, לעניין חשבונו ברשת הטוויטר. אם החשבון של המשיב נמצא כפרטי, כלל החשבונות שנבחר ציבור מחשיבים כפרטיים אף הם יוכרו כפרטיים, ולא יחולו עליהם כללי המשפט הציבורי. בנוסף, אנו עדים כבר עתה לשימוש בפסק הדין על ידי נבחר ציבור על מנת לבסס את הטענה כי החשבון שלהם פרטי הוא כך לדוגמא מנהיגת מרצ הגב' זהבה גלאון הצדיקה את חסימתו של חה"כ איתמר בן גביר מחשבונו ברשת הטוויטר בטענה שמדובר בחשבון פרטי.

הותרת פסק הדין על כנו, תפגע פגיעה אנושה בשיח הציבורי ובזכויות האזרחים לביטוי ולמידע, כפי שתואר לעיל בהרחבה.

סיכום

המשיב חסם את המערער מחשבונו הציבורי ברשת הטוויטר, בעקבות דברי ביקורת עניינית בנושא בעל חשיבות ציבורית רבה. המערער פונה לבית המשפט הנכבד על מנת שיהפוך את החלטת בית

המשפט קמא, יקבע כי החשבון של המשיב הוא חשבון ציבורי, תוך קביעת הלכה מנחה על האופן בו יש לבחון שאלה זו, ויורה על הסרת חסימתו של המערער לאלתר. לחילופין מתבקש בית המשפט לקבוע כי על הפעלת חשבון הטוויטר על ידי המשיב או העירייה חלים כללי המשפט המינהלי, ולהורות לבית המשפט קמא לבחון את יתר טענות המקרה מנקודת מוצא זו. עוד מתבקש בית המשפט להבהיר מהם המבחנים בהם יש לעשות שימוש בעת סיווג חשבון של נבחר ציבור ברשת חברתית, וכיצד יש ליישם, על מנת לסווג חשבונות של נבכרי ציבור ברשתות החברתיות. הדבר הכרחי על מנת להגן על זכויות האזרחים במדינה, ועל השיח הציבורי ברשתות החברתיות – כיכר העיר החדשה.

דנה יפה, עו"ד

באת כח המערער

****הערעור נכתב בסיוע הסטודנטים גל לשם, מייסד בנא, אופק זריחה, ויואב גת פלש מהקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר.**

הנספחים המצורפים

נספח א' – דוגמאות עדכניות, כמו גם הדוגמאות שצורפו בעתירה לשימוש הציבורי של המשיב בחשבון מושא ערעור זה.

נספח ב' – הפרסום בגינו נחסם המערער ותגובתו של המשיב לפני חסימתו.

נספח ג' – דוגמא לשיחה ממנה הודר המערער.

נספח ד' – העתירה ופסק הדין מושא הערעור

נספח ה' – עמדת היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה במסגרת ההליך ותגובת המערער לעמדה זו

נספח ו' – עמדת המרכז לשלטון מקומי שהוגשה במסגרת ההליך, ותגובת המערער לעמדה זו.

דוגמאות לשימוש הציבורי מהחשבון מהעת האחרונה

4,025 ציורים

David Gabay @gabayd · 8 בנוב'

רן קוניק שלום.

האם מותר לחנות על מעברי חציה בעיר גבעתיים?
מה הטיפול במקרה שמדווחים על רכב שחונה על מעבר חציה?

@kunikran

רכב חונה על מדרכה ביום @parkedcaraday · 8 בנוב'

ההסתדרות #גבעתיים

הצג שרשור זה

🔄

9 ❤️

🔗

1 💬

הצג תשובות נוספות

...

Yannayli Yannayli @Yannayli · 9 בנוב'

משיב ל-@kunikran ו-@gabayd

אם כך אשמח אם תוכל להבהיר זאת גם למוקד כי זו לא התוצאה בחלק מהפניות שדיווחתי בחודשים האחרונים.

🔄

↓

1 ❤️

🔗

1 💬

...

רן קוניק @kunikran · 9 בנוב'

משיב ל-@Yannayli ו-@gabayd

במוקד יודעים ככל גם במשטרה שמטפלת בפניות מסוג זה בשעות הלילה ובסופי שבוע

🔄

↓

1 ❤️

🔗

1 💬

← I tweet

Gitit Levin Grinberg
@GititLG

...

בבית ספר בורוכוב בגבעתיים לא מצאו להיערך בפעילות בכיתות על רקע הבחירות. היו יוזמות פרטניות בחלק מהכיתות. אזרחות, הסבירו לי, זו פוליטיקה. גם לא יעשו טקס ביום ראשון הקרוב, שכבת ז' החליטה שמספיקה פעילות לכיתות א-ו. יש עוד זמן להיערך עד א'! אני מרכינה ראש על מערכת החינוך. @kunikran

[Translate Tweet](#)

5:33 PM · Nov 4, 2022 · Twitter for iPhone

3 Retweets 1 Quote Tweet 26 Likes

Tweet your reply

Reply

רן קוניק
@kunikran · Nov 4
Replying to @GititLG

...

היי גיטי, דיברת עם מנהלת בית הספר בענין? מי אמר אם אפשר לדעת שאזרחות זה פוליטיקה?

2

4

Gitit Levin Grinberg
@GititLG · Nov 4
Replying to @kunikran

...

תודה רן! פניתי היום למחנכת ולנציגות. אין קו ישיר למנהלת. התשובה שהועברה - היו שיחות בכיתות, למעט אם מחנכת נעדרה. ושאלו לדבר על פוליטיקה ויש כללים מאוד מגבילים וזה מיועד לתיכונים בלבד. התוצאה - יוזמות (מבוכות) ספורדיות, ללא הנחייה. אבל לטקס ביום הזיכרון הממלכתי אפשר עדיין להיערך.

1

1

רן קוניק
@kunikran · Nov 4
Replying to @GititLG

...

לא יודע מה זה נציגות ועם כל הכבוד לכולם, ויש כבוד, אני לא חושב שיש בעיה להגיע למנהלת בית הספר, ואם יש כזו בעיה אני אשמח לדעת. שבת שלום

1

Gitit Levin Grinberg
@GititLG · Nov 4
Replying to @kunikran

...

אני מאד מעריכה את ההתייחסות המהירה שלך בערב שבת. יש בעיה. זו התשובה שהתקבלה מהמנהלת. נכון לעכשיו, לא יערך טקס בבית ספר בורוכוב בעיר ליום הזיכרון לרצח רבין ז"ל. וזו אפילו בעיה עמוקה יותר. שבת שלום.

1

רן קוניק
@kunikran · Nov 4
Replying to @GititLG

...

יכול להיות, לא דיברתי איתה ואשמח לשאול אותה. מקצועית אגב, בפרט כשמדובר על ילדים שנולדו בערך 20 שנה אחרי שרבינ' נרצח, לא בטוח שטקס שברוב המקרים משעמם ילדים בגיל 7-8 ואף מעל זה, עדיף על שיעור חינוך או פעילות לימודית אחרת בכיתה, עשינו זאת פעמים רבות וזה היה מצוין.

1

1

Gitit Levin Grinberg
@GititLG · Nov 4
Replying to @kunikran

...

תודה רן. לטקס מוסדי יש ערך וחוזר מנכ"ל קובע שזה מומלץ ביותר. האחד אינו ע"ח השני! כמו בימי זיכרון וימים אחרים שמציינים במע' החינוך (התלמידים בוודאי לא נולדו לפני אותם אירועים). צריכה להיות הצדקה לבטל. בייס יסודי עד כיתה ח'. אני גם בטוחה שלמנהלת יש מסר להביא לתלמידיה ביום זה. תודה!

1

3

רן קוניק
@kunikran · Nov 4
Replying to @GititLG

...

אברר מה התכנים שם ליום זה. שבת שלום

2

2

Ariel Oseran @ariel_oseran · Nov 3

...

מתחת לאף של @givatayimmuni החלה להופיע סדרת גרפיטי בעד המלחמה הרוסית באוקראינה בתיבול קללות גזעניות נגד אוקראינים. ה"Z" ו-"V" המפורסמים וסימאות כמו "לז" את החוחלוב" (מילת גנאי לאוקראינים) ושהאוקראינים ממזרים חלאות אדם עם תחת במקום ראש. כל זה 40 מטר!!! מבניין העירייה.

1

2

Ariel Oseran
@ariel_oseran

...

הכתובות החלו להופיע לפני יותר משבוע ומאז הן רק מתרבות. @kunikran לטיפולך.

[Translate Tweet](#)

5:41 PM · Nov 3, 2022 · Twitter Web App

Tweet your reply

Reply

רון קוניק @kunikran · Nov 3
Replying to @ariel_oseran

...

יודעים, מחקנו כבר 10 פעמים וזה חוזר, המשטרה יודעת.

1

Ariel Oseran @ariel_oseran · Nov 3
Replying to @kunikran

...

תודה על ההתייחסות. יודעים אבל נפתחה חקירה? זה על עמודים של סניף בנק. בוודאי לא חסרות מצלמות

1

רון קוניק @kunikran · Nov 3
Replying to @ariel_oseran

...

נפתחה חקירה, כולל מודיעין.

Ofer Ron
@oferron

[@kunikran](#) יש מעבר חציה על שינקין ממש מול העיריה שאני עובר בו בבסיס יומי כשהנהגים טסים מעליו כדי להגיע לרמזור או עוקפים בצורה מסוכנת את הפקק כדי לפנות שמאלה, בצורה שגורמת לכמעט תאונה לא משנה כמה זהיר הולך הרגל. יש משהו לעשות כדי קצת להוריד שם את הסכנה?

[Translate Tweet](#)

7:04 PM · Nov 9, 2022 · Twitter Web App

3 Likes

Tweet your reply

Reply

רן קוניק [@kunikran](#) · Nov 9
Replying to [@oferron](#)

נבדוק פס האטה או מעבר חציה מוגבה שם אתה צודק.

Ofer Ron [@oferron](#) · Nov 9
Replying to [@kunikran](#)

תודה רבה לך!

Eliav S-T @est987 · Dec 30, 2020

...

[#פידתחבורה](#)

איך אין שביל אופניים ברח' וייצמן בגבעתיים? כל כך מתבקש [@kunikran](#)

2

2

18

[Show more replies](#)

Dror Av @OldManOnaPorch · Nov 9

...

Replying to [@kunikran](#) [@Shakedk88](#) and 3 others

אז תחילת 23 מתחילות רק העבודות בערבי נחל? אפילו לא בכצלסון? למה זה מתעכב כל כך הרבה? אתה אמרת סוף 21 ממש פה.

1

1

[רן קוניק](#) @kunikran · Nov 9

...

Replying to [@OldManOnaPorch](#) [@Shakedk88](#) and 3 others

למה זה התעכב צריך לשאול את מי שמבצע ומממן את העבודות. לגביי התוואי, זה מתחיל מהקצה המערבי/צפוני ומתקדם הלאה, בשלבים קטע קטע, וזה התכנון שנקבע על ידי מתכנני הפרוייקט מטעם משרד התחבורה. יום נעים

1

1

חשבונות הפייסבוק והשוואה בניהם המראה שלמעשה נעשה בהם אותו השימוש

Ran Kunik
November 4 at 2:24 PM · 🌐

אז מה היה לנו השבוע:
מפגש תושבים חודשי הפעם בשכונת בורוכוב, מפגש "קפה אירופה" שורדי השואה שלנו, ביקור המשלחת ממחוז אסלינגן התאום שלנו בגרמניה, פנישים אחרונים לפני פתיחת שבט הצופים החדש, שבט "דור", פתיחת שנת הלימודים של כיתות הגימלאים בבתי הספר התיכוניים בעיר, אליפות מירוצי השדה לתלמידי היסודיים ואה...כן, גם בחירות היו וממשלה חדשה שתוקם בקרוב.
נאחל לכולנו בהצלחה, סופ"ש נעים ושבת שלום.

👍❤️🔥 50

Urban Travel Guide and 66 others

Like

Share

רן קוניק העמוד הרשמי
November 4 at 2:27 PM · 🌐

אז מה היה לנו השבוע:
מפגש תושבים חודשי הפעם בשכונת בורוכוב, מפגש "קפה אירופה" שורדי השואה שלנו, ביקור המשלחת ממחוז אסלינגן התאום שלנו בגרמניה, פנישים אחרונים לפני פתיחת שבט הצופים החדש, שבט "דור", פתיחת שנת הלימודים של כיתות הגימלאים בבתי הספר התיכוניים בעיר, אליפות מירוצי השדה לתלמידי היסודיים ואה...כן, גם בחירות היו וממשלה חדשה שתוקם בקרוב.
נאחל לכולנו בהצלחה, סופ"ש נעים ושבת שלום

👍❤️🔥 50

3 Comments 2 Shares

Like

Comment

Share

רן קוניק העמוד הרשמי

מסתבר שבחופשת לידה, ההורים הופכים להיות יצירתיים במיוחד, למרות המחסור בשעות שינה 🇮🇱
 רעיון מקסים של מור אפשטיין, תושבת העיר ופעילה בפרויקט החל"דיה (שזה מרחב פתוח לאימהות ואבות בזמן חופשת לידה), יצא אל הפועל בתחילת השבוע באמצעות עמותת קהילתיים: סיור העגלות הראשון להורים בחופשת לידה 🧑🏻🧑🏻
 אז ההורים והתינוקות סיירו בגבעת רמב"ם, נהנו מהדרכתו של אבי משה-סגל וגם ממזג האוויר המושלם 🌞
 הורים בחופשת לידה? הצטרפו אלינו לחל"דיה 🧡 קהילתיים - תרבות, פנאי וקהילה בגבעתיים

178 תגובות 3 שיתופים

שיתוף תגובה לייק

הרלוונטיות ביותר

Ran Kunik

מסתבר שבחופשת לידה, ההורים הופכים להיות יצירתיים במיוחד, למרות המחסור בשעות שינה 🇮🇱
 רעיון מקסים של מור אפשטיין, תושבת העיר ופעילה בפרויקט החל"דיה (שזה מרחב פתוח לאימהות ואבות בזמן חופשת לידה), יצא אל הפועל בתחילת השבוע באמצעות עמותת קהילתיים: סיור העגלות הראשון להורים בחופשת לידה 🧑🏻🧑🏻
 אז ההורים והתינוקות סיירו בגבעת רמב"ם, נהנו מהדרכתו של אבי משה-סגל וגם ממזג האוויר המושלם 🌞
 הורים בחופשת לידה? הצטרפו אלינו לחל"דיה 🧡 קהילתיים - תרבות, פנאי וקהילה בגבעתיים

Ran Kunik

ברכות לנבחרת הכדורגל של תיכון קלעי על זכייתם הבוקר באליפות גבעתיים בכדורגל.
 נבחרת קלעי הקדימה את נבחרות שמעון בן צבי ואורט קרייזמן לאחר בית משחקים מותח בו כל אחת ניצחה את השנייה.
 תודה למארגנת מפעלי הספורט בבתי הספר, ענת נוימן, לאגף האירועים שלנו ולכל צוות המורים לחינוך גופני.

+13

רן קוניק העמוד הרשמי

ברכות לנבחרת הכדורגל של תיכון קלעי על זכייתם הבוקר באליפות גבעתיים בכדורגל.
 נבחרת קלעי הקדימה את נבחרות שמעון בן צבי ואורט קרייזמן לאחר בית משחקים מותח בו כל אחת ניצחה את השנייה.
 תודה למארגנת מפעלי הספורט בבתי הספר, ענת נוימן, לאגף האירועים שלנו ולכל צוות המורים לחינוך גופני.

+9

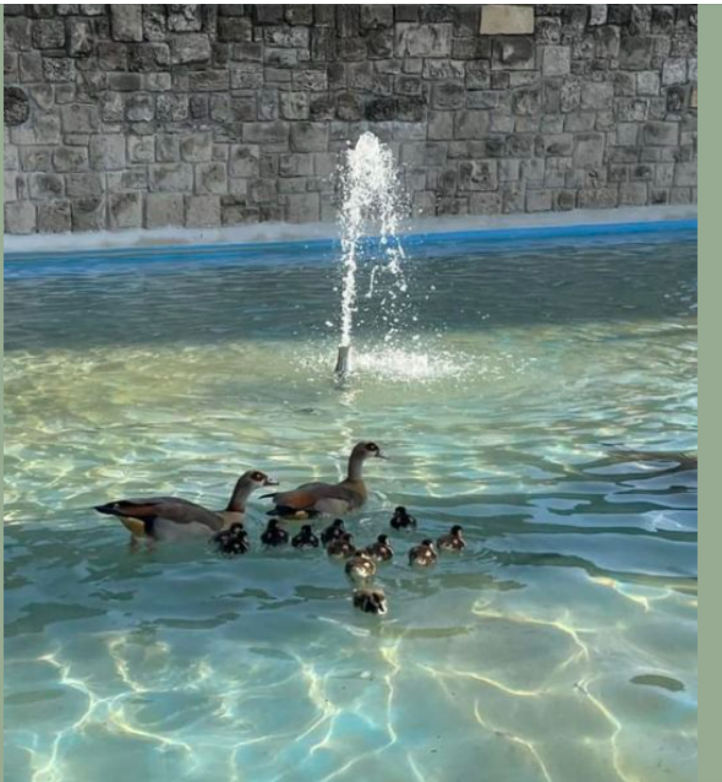

Ran Kunik

November 8 at 10:16 AM · 🌐

...

מי אמר שלא שוחים גם בימים כאלו?

111

5 Comments

Like

Share

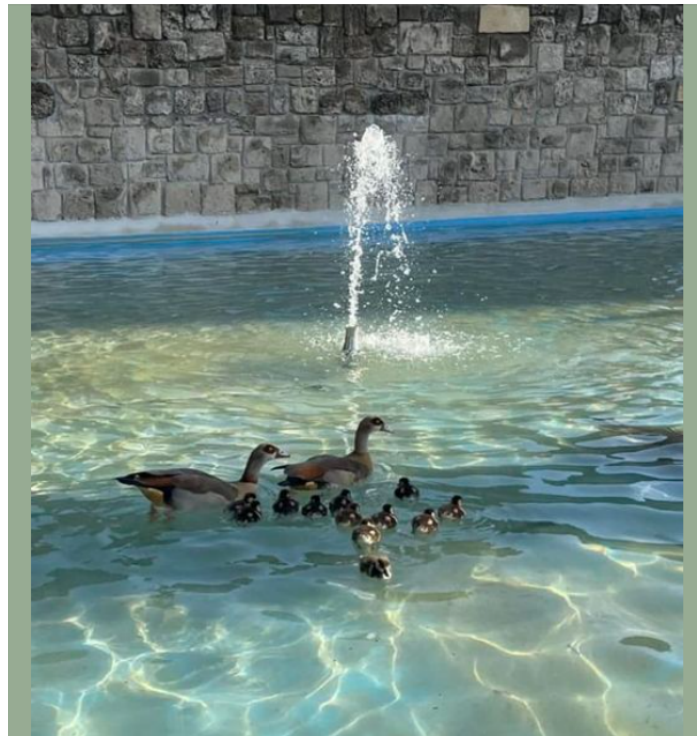

רן קוניק העמוד הרשמי

November 8 at 10:15 AM · 🌐

...

מי אמר שלא שוחים גם בימים כאלו?

יאיר רביבו, שי חגיגי - Shay Hajaj and 230 others

26 Comments 3 Shares

Like

Comment

Share

Most relevant

נספח 1

רן קוניק
3,317 Tweets

⋮

Follow

רן קוניק
@kunikran

[Translate bio](#)

 גבעתיים Joined May 2016

5,047 Following **6,004** Followers

ראש עיריית גבעתיים

רן קוניק @kunikran · Feb 12

⋮

לא ממתינים לתוצאות השיחה בין פוטין לביידן. גבעתיים הודיעה לדיפלומטים שלה לצאת מקייב.

 11

 3

 158

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

במסגרת מאבק כספי בין קופ"ח מכבי לבית החולים שיבא, החליטה הקופה כי מעתה, מבטחיה במחוז יופנו לבתי חולים אחרים, כולל תושבי גבעתיים שיופנו לאיכילוב, שבלי קשר לא נופל ברמתו משיבא. מדובר רק בהפניות חדשות.

בטענה של "קירבה גאוגרפית", הסתבר לי כי הקופה החריגה את בני ברק ורמת גן מהסדר זה.

5

3

18

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

נער הייתי וגם זקנתי ואינני קונה הסבר זה. זו ממש לא הסיבה הרי גבעתיים קרובה לשיבא מרוב איזורי ר"ג. הסיבה האמיתית היא חששה של הקופה מפני לקוחותיה החרדים/דתיים הגרים בשתי ערים אלו. הלקוחות "החילוניים הנחמדים" של גבעתיים, פחות נחשבים כנראה במכבי, כולל עבדכם הנאמן החבר הקופה מאז שנת 92.

3

1

8

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

אנו כבר בשיחות עם מנכ"לית הקופה ומנכל משרד הבריאות ומאמינים כי החלטה שערורייתית זו תשונה עוד היום. לא נסכים לאפליה זו, ובמידה ולא תשונה לא נהסס לנקוט בכל הפעולות שעומדות בפנינו, כולל פניה לערכאות ולצעדי מחאה כאלו ואחרים. אעדכן בהמשך.

רן קוניק @kunikran · Feb 7

...

מברך את בת גבעתיים ותושבת העיר עו"ד גלי בהרב מיארה על מינויה לתפקיד הכה חשוב, בפרט בתקופה זו. ברכות גם לבני משפחתה ובעיקר לשלושת בניה המדהימים, חבריי: רועי, עומר ועידן. בהצלחה!

11

4

60

רן קוניק @kunikran · Feb 6

...

עם יכולות בישול כאלו זה שלא הזמנתי למאסטר שף זה נטו קיפוח עדתי.
מאפשר כאן הצצה נדירה וחד פעמית למנת הדגל שלי ששמה יצא למרחקים
בכל רחבי גבעתיים.

39

3

207

רן קוניק @kunikran · Feb 3

...

בשורה חשובה והישג לשלטון המקומי!
סייעות שירצו להחליף גננות שחסרות, דמי החלפה ליום יעלו מ 46 ש"ח ל
200 ש"ח, זה גם בגבעתיים!
זה ההסכם שמש"מ גיבש עם הממשלה וההסתדרות, שבמסגרתו נוכל לשלם
לסייעות שיחליפו גננות סכום של 200 ₪ ליום החלפה.

6

23

רן קוניק @kunikran · Feb 3

...

לאור המחסור בכ"א גבעתיים תחיל את הסכם התשלום החדש מיידית ותגייס
סייעות חדשות לפי תנאי ההעסקה החדשים כך שגם במקרה וההסכם ייחתם
רק בחודש הבא אנו נישא בתשלום על חודש פברואר באופן ייחודי כמצב
חירום.

עלינו לעשות הכל על מנת שהילדים אשר ישבו מספיק זמן בבתים יחזרו
לשגרת הלימודים.

13

רן קוניק @kunikran · Jan 15

...

למרות שזהרנו ונשמרנו, ידענו שזה בסוף יגיע גם אלינו:
הפסקת חשמל בגבעתיים!

13

121

רן קוניק @kunikran · Jan 14

...

גשום וקר.
נקווה שגל האומיקרון ייגמר לפני גל הקור ושכולם יהיו בריאים ושלמים.
אני מתנצל בפני כל מי שהזמין אותי לאירועים, בתי כנסת וכדומה שלא אגיע
מאחר ואני מטפל בהוריי המבוגרים והלא בריאים ולכן נמנע בימים אלו, ככל
הניתן, מהתקהלויות כאלו ואחרות.
מאחל לכולנו סוף שבוע בריא ושבת שלום.

10

2

207

רן קוניק @kunikran · Jan 11

...

שוקל לבקש מתושבי גבעתיים בגילאי 70-80 להיבדק רק בדיקת אנטיגן
ולשמור את בדיקות ה pcr לאוכלוסיה המבוגרת של העיר. רק בריאות לכולם.

103

65

3,324

@kunikran · Jan 6

...

הבטחנו שיתוף פעולה תחבורתי עם תל אביב ומקיימים.
משבוע הבא: נת"צ בדרך השלום.

נותנים העדפה לתחבורה ציבורית בדרך השלום

בקטע שבין דרך אלוף שדה לרחוב יגאל אלון - לכיוון מערב

ביוזמה משותפת של עיריית תל אביב-יפו ועיריית גבעתיים, יחל לפעול נתיב חדש בדרך השלום לכיוון מערב מאלוף שדה ליגאל אלון.

נתיב זה מצטרף לרשת רציפה, יעילה ונוחה של נתיבי העדפה לתחבורה ציבורית בעיר, שאורכה 60 ק"מ.

החל ביום שלישי, 11 בינואר 2022 הנתיב ייפתח:
בימים ראשון-חמישי, בשעות 07:00-19:00, בימי שישי, בשעות 07:00-17:00.
(לאורך התוואי יישארו 2 נתיבי נסיעה לרכב פרטי).

עבודות לילה לסימון הנתיב תבוצענה בלילות ראשון ושני, 9, 10 בינואר 2022, בכפוף לתנאי מזג האוויר | במסגרת העבודות יבוצע צמצום נתיבים לסירוגין

רן קוניק @kunikran · Dec 8, 2021

...

ברכות לכם תושבי/ות גבעתיים
על כך שבזכותכם העיר שלנו זכתה בפעם השלישית ברציפות בתואר "העיר
הממחזרת ביותר בארץ".

רן קוניק @kunikran · Nov 29, 2021

...

כך חוגגים בגבעתיים נר שני של חנוכה.
(שורדי השואה שלנו יודעים לשמוח:)

0:16 1,529 views

7

4

79

רן קוניק @kunikran · Nov 28, 2021

...

תודה לסגן שר הביטחון אלון שוסטר @alonschuster_mk אשר כיבד אותנו
בנוכחותו הערב בהדלקת נר ראשון של חנוכה יחד עם דיירי משען גבעתיים.

2

16

רן קוניק @kunikran · Nov 11, 2021

...

יצאנו לביתנו של חנן ספרשטיין, שורד השואה שלנו לחגוג לו את יום הולדתו ה-100.

חנן, צלול וחד כנער סיפר לנו על תולדות החייו המרתקים ועל חלקו הרב בהקמת המדינה.

גם שני חבריו הצעירים של חנן, צבי אלטהולץ בן ה 99 (מימין) ויוסל"ה וייסלר בן ה 97 (משמאל) הצטרפו לחגיגה. מה צריך יותר מזה?

is/1458775587493924873/photo/1

רן קוניק @kunikran · Nov 9, 2021

...

שקי אוכל לחתולים מחולקים ברגעים אלו בגבעתיים לאנשים המוכרים כמאכילי חתולים בעיר.
חלוקה זו נעשה בשיתוף השירותים הוטרינריים בראשותו של ד"ר רפלוביץ.
תודה לכולם ושמחים כתמיד לעזור גם בנושא זה, בפרט לאור הנטל הכלכלי בתקופת הקורונה.

Gilli Parann @Gilli_Parann · Dec 29, 2020

...

יש איזה מבצע חיסונים של עיריית גבעתיים? ככה אמר לי הרופא @kunikran

1

4

רן קוניק @kunikran · Dec 29, 2020

...

מתקשים לקבוע תור לחיסון?

מוקד עירוני לתיאום
חיסוני קורונה לבני 80+

2

7

רן קוניק
2,054 Tweets

גבעתיים
לא מחליפה
צבעים

שומרים על הכללים ונשארים

...

Follow

רן קוניק
@kunikran

[Translate bio](#)

Joined May 2016 גבעתיים

5,000 Following 4,596 Followers

Followed by הארץ סביבה ואקלים, Haim Ravia, and 15 others you follow

ראש עיריית גבעתיים

Eliav S-T @est987 · Dec 30, 2020

...

#פידתחבורה

איך אין שביל אופניים ברח' וייצמן בגבעתיים? כל כך מתבקש @kunikran

2

1

10

Show more replies

ג'ימי ג'אז @jimmyjazz0123 · Dec 30, 2020

...

Replying to @kunikran @est987 and @isrPiccolo

היי רן, מה יהיה ב"סוף 2021"-תחילת עבודות? סיום עבודות? רק על כצנלסון או גם על וייצמן?
אשמח לקבל ולו הערכה, מתי יהיה מוכן.
תודה,

2

1

רן קוניק @kunikran · Dec 30, 2020

...

פרוייקט מהיר לעיר בכצנלסון מיועד להתחיל לקראת סוף 2021.

1

רן קוניק @kunikran · Dec 30, 2020

...

Replying to @est987

מתחילים קודם לאורך כל כצנלסון כחלק מ"מהיר לעיר".

רן קוניק @kunikran · Dec 24, 2020

...

יש פרס ניחומים משהו?
תושבי הערים הירוקות לחופשה ירוקה באילת?

בישראל רק שבע ערים ירוקות: קריית אונו
(4.5), דימונה (4.3), כפר סבא (4.3), נס
ציונה (4.2), גבעתיים (3.8), נשר (2.9),
אילת (2.5).

9

65

רות ברונשטיין @9MQH7tkTfhRmQJU · Dec 29, 2020

...

כן הקמת מתנ"ס בגבעתיים לקהילת צמ"ד לשלל גווניה, במימון ארגונים ותרומות,
רק תדאג למבנה. בטח יש אחד מהקשישים בגבעתיים שאין לו ממש יורשים
וישמח לתרום ולהנציח את שמו לעד.

1

2

רן קוניק @kunikran · Dec 29, 2020

...

בונים את זה בימים אלו ללא תרומות

הפניה לטוויטר של רן קוניק מהעמוד הרשמי שלו בפייסבוק:

קוניק – ראש עיריית גבעתיים. העמוד נועד
להעברת מידע לתושבים וליצי... עוד

15,502 אנשים סימן את זה בלייק

16,214 אנשים עוקבים אחרי זה

<https://www.givatayim.muni.il/>

03-572-2200

משיב בדרך כלל תוך שעה
שלח הודעה

rank@givatayim.muni.il

פוליטיקאי · שירות ציבורי וממשלתי

@kunikran

@ranikunik

<https://goo.gl/3p3wZ0>

[https://www.youtube.com
/user/givatayimmuni](https://www.youtube.com/user/givatayimmuni)

רון קוניקן @kunikran · Dec 31, 2020

...

2020, איך מסכמים?
שנה שנזכור לעד, שנה שטוב שנגמרה! שנה שלימדה אותנו דבר או שניים על
בריאות, משפחה, פרנסה, חברות, משמעות אמיתית לחיים ופרופורציות.
האם נזכור משהו מזה כשחיי היום יום יחזרו?
ימים יגידו.

אז שלום לך 2020, לא היה כל כך נעים להכיר ו...
Dont call us, we will call you

4

38

נספח א':

נספח ב':

רון קוניק

@kunikran

חג שבועות, חג מתן התורה.
ו"התורה על רגל אחת" היא
כידוע האימרה: "מה ששנוא עליך,
אל תעשה לחברך", ובמהדורה
מודרנית: אם משמיצים אותך בטוויטר,
אל תגיב חזרה ושקול חסימה".
חג שמח לכולנו.

נספח ג' לערענע

[illegible]

יחור מרחב לשביל אופניים, אומנם יצמנע את כמות הרכבים, אבל נותן איכות חיים להמשך השנים קדימה.

יש המון רחובות שלא בטוח ששביל אופניים זה מה שיעשה את ההבדל. מיתון תנועה והגבלת מהירות כלי רכב,

Assaf Manor @manor_assaf · 11/16/21

אני לא יודע אם אתה רואה את שאלתנו כמובן מאלף, הבנתי שיש סימול ולא יודע מה היא הדתית. הוא פירסם אמירה שלך בנוגע לאפשרות של שביל אופניים בשיקגו ואתם שואלים מה לא אפשרי בגלל שיש קנה חניות. אז מה סיבה להיעדר הפעולה בשביל אופניים - חוסר תקציב או לא על חשבון חניות?

Assaf Manor @manor_assaf · 6d

יש הבדל שנהלטים לא לענות. לאחר מכן לא תחזקו שאלתנו ביחס אליך בידענות מבלי לשאול. מבחינת שיתוקי בוס לטענות שהעלנו מראה את נכונותם. אין מקומו שדעונויך ופעולתך ביחס לתיאבובת ביבירות ושביל אופניים ישנתם. ישאלי ייבחר ראש עיר שכן זה בראש מעיניך.

Assaf Manor @manor_assaf · 6d

על כל שאלה ששאלת ולא רק אתה ענית: לפחות 50 פגש. יש תכנית אב לשביל אופניים, הובעוה שלה בעיקר תלוי תקציב וזה הצפייה שלי מהמשרד החדשה. מי שמצפה שבכל רחוב בעיר יהיו שבילים, תאבדו, ממליץ לבדוק את תכנית האב שמן הסתם כשנעשה בדרך היה יתבאר על חשבון חניות, אלא אם יש קנה המצאה חדשה.

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

שלום רב, גינת אר לא על מה ששאלתי - האם יש לך התנגדות לכך שבביל האופניים יבואו על חשבון חניות? שאלתי אותם מדובר על בעיה תקציבית או על התנגדות עקרונית? מאז שכתבת קריאת את החלק הרוחני בדר"ח המבקר. טען שיש שיערית בבעיהם בדרה רגלים בנוגע ליישום ת"צ'ים ושביל אופניים.

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

התנגדות את ההתקדמות בבניית חנויות. מה אתה רוצה על כך? בנוסף, אם חזרת את חנויות האב לשביל האופניים, גם אם פנית. שיקגו כללה זה. אם כך מדובר כאשר שיפצו את הרחוב לא ישנו כמובן את שביל האופניים שבתוכנית?

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

לגמתי להתנגד לשביל אופניים ונת' צ"צ. זה חשוב שהציבור ידע שזו עמדתך וכן בחר מה נכון לו.

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

תקצת מתחיל להראות מטרי ליד. אין בעיה להגיד את דעתי בעד או נגד. לעיר יש תכנית לשביל אופניים, היא חתומה על מהיר לעיר שיקגו ונתצו ושביל אופניים ברחוב הראשי הצפוף שלה והיא כעת מסיימת שביל אופניים ברחוב מרזיני מאוד שלה. מפה והלאה, קח את זה לאן שתבחר, שבונו טוב

Translate Tweet

23:53 · 11/20/21 · Twitter for iPhone

1 Like

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

Replying to @kunikran @isrPiccolo and 3 others

אתה הגבתי, לא אני, רק לכן, את הצעת מחירי לנתות זאת הטורל.

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

אחלה - אם אין לך בעיה לומר אם אתה בעד או נגד, אז אמור זאת, ואם אתה בעד אמור מה אתה מתכוון לעשות כדי שהדברים יתממשו. אם אתה מתנגד לנת' צ"צ ככלל, נשאל: שיקגו יקח מאות חניות ואיך מונן מונן לך - אמור: מה החזון התחברתי שלך?

Assaf Manor @manor_assaf · 4d

בסופו של דבר העניינים נמדדים בתוצאה שלהם - אתה ראש עיר כבר 8 שנים ושום דבר לא נבנה. אפשר להגיד שיש משרד האחריות על משרד התחבורה, על תוכני אילון על משרד התחבורה, אבל בסופו של דבר יש לך אחריות לעיר. ואם זה התקיים את הדברים וזה חשוב לך אז תתראיך שלוש פעמים בשבוע בנושא ותקדם אותו.

Show replies

Tweet your reply

נספח ד' לערעור

עט"מ 20/

בבית-המשפט המחוזי בתל אביב
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בעניין:

העותר

אלמוג רובינשטיין

באמצעות בא כוחו

עו"ד דנה יפה ו/או עו"ד ורדית דמרי מדר

מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות,

המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית ירושלים, הר הצופים.

טל': 02-5882554, פקס: 02-5882544

Dana.y@mail.huji.ac.il

- נגד -

המשיב 1

רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים

המשיבה 2

עיריית גבעתיים

עתירה מנהלית

מוגשת בזה עתירה מנהלית לבית המשפט הנכבד, במסגרת סמכותו על פי הוראות ס' 5(1) לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000 ולפרט 8(א) לתוספת הראשונה לחוק, בגדרה מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את המשיבים ולדון בסירובם להסיר את חסימת העותר מחשבונו של המשיב 1 ברשת הטוויטר. העותר נחסם לאחר שביקר את התנהלות המשיבים הנוגעת לבטיחות הולכי רגל בעיר גבעתיים. חסימה זו פוגעת בחופש הביטוי של העותר, ובזכותו לנגישות למידע המתפרסם על ידי משיב 1 ופוגעת בשיח הציבורי בכללותו, שכן החסימה מונעת מהציבור העוקב אחר המשיב 1 להיחשף לעמדתו של העותר. העותר פנה באמצעות באת כוחו אל המשיבים מספר פעמים טרם הגשת העתירה, על מנת לייתר את ההליך המשפטי, אולם המשיבים עומדים על סירובם. בית המשפט הנכבד מתבקש להעניק לעותר את הסעדים המפורטים להלן, ובעיקרם להורות למשיבים להסיר את החסימה של העותר, כמו גם להצהיר כי פרסומים מעין אלה שפרסם לא ימחקו ולא יהוו עילה לחסימתו בעתיד.

פתח דבר

העותר, מר אלמוג רובינשטיין, הינו תושב גבעתיים מזה כחמש שנים, הפעיל ברשתות החברתיות במטרה לקדם נגישות לתחבורה ציבורית ולהולכי רגל בעירו גבעתיים. העותר נחסם מחשבונו ברשת החברתית 'טוויטר' של המשיב 1, ראש עיריית גבעתיים, לאחר שפרסם ביקורת עניינית לגבי בטיחות הולכי הרגל בעיריית ירושלים

וביקש את התייחסותו של המשיב 1 בחשבון זה. עקב החסימה, העותר אינו יכול לעקוב אחר פרסומי המשיב 1 ברשת הטוויטר וכך נפגעת זכותו לנגישות למידע המפורסם שם. נוסף לכך, העותר אינו יכול להשתתף בשיח הציבורי שנערך על גבי החשבון הנ"ל ובכך נפגעתו זכותו לחופש הביטוי, כמו גם הזכות לנגישות למידע של הציבור כולו, שאינו יכול להיחשף לביקורת של העותר כנגד המשיב 1, ראש העיר. העותר פנה מספר פעמים באמצעות באתר כוחו אל לשכת ראש העיר, ואל הלשכה המשפטית בעיריית גבעתיים בבקשה להסיר את החסימה אולם המשיבים מסרבים להסיר את חסימתו. אם כן, לאח מיצוי הליכים זה, לא נותרה לעותר ברירה, אלא לפנות לבית המשפט הנכבד על מנת לקבל את הסעדים המפורטים להלן:

הסעדים המבוקשים

1. בית-המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות למשיבים להסיר את חסימת החשבון של העותר מהחשבון ברשת החברתית 'טוויטר' של המשיב 1.
2. בנוסף בית המשפט הנכבד מתבקש להעניק לעותר סעד הצהרתי ולקבוע כי על המשיבים להימנע ממחיקת פרסומים המכילים דברי ביקורת כגון הפרסום שהוביל לחסימתו של העותר, כל שכן פרסומים שכאלה אינם יכולים להוות עילה לחסימתו, כל שכן עילה לחסימתו לצמיתות.
3. בנוסף בית-המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבים לפרסם כללי שימוש סבירים בחשבונות ברשתות החברתיות, המספקים הגנה ראויה לזכויות היסוד הרלוונטיות. על כללים אלה לכלול פירוט העילות אשר בהתקיימן המשיבים רשאים למחוק פרסומים או לחסום חשבונות של כלל הציבור, כמו גם לפרסם את פרטי ההליך המנהלי הראוי לצורך קבלת החלטה מנהלית שכזו, והאפשרות לערער עליה.
4. כמו כן, מתבקש בית-המשפט לחייב המשיבים בהוצאות העותר בעתירה זו לרבות שכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ כדין.

ואלה נימוקי העתירה:

א. הצדדים לעתירה

העותר הינו מר אלמוג רובינשטיין, תושב גבעתיים מזה כחמש שנים, פעיל ברשתות החברתיות במטרה לקדם נגישות לתחבורה ציבורית ולהולכי רגל בעירו גבעתיים, המתנייד באמצעי תחבורה ציבורית, בשאיפה לנהל אורח חיים בר – קיימא הן מהפן האקולוגי והן מהפן הכלכלי.

המשיב 1 הינו מר רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים, והמשיבה 2 עיריית גבעתיים.

ב. המסכת העובדתית

1. המשיב 1 משתמש בחשבון ברשת החברתית 'טוויטר' (להלן - "טוויטר") על מנת לפרסם מידע לציבור (שם משתמש: kunikran@) (להלן – "החשבון"). כפי שיורחב בהמשך, הרב המוחלט של הפרסומים שמפרסם המשיב 1 בחשבון זה נוגע לתפקידו הציבורי כראש עיריית גבעתיים.
2. ביום 8.5.2020, נדרס למוות הולך רגל בשל עליית נהג למדרכה אשר פגע בהולך הרגל, ובעוד שני רכבים. באותו היום, העותר (שם משתמש: isrPiccolo@) התייחס למאורע וציין בחשבונו בטוויטר את הפרסום הבא "הולך רגל נהרג כשנהג רכב עלה על המדרכה בגבעתיים, רחוב המעיין פינת וייצמן. עדין לא ברור

מהי הסיבה שנהג רכב נוסע על המדרכה אבל זה לא מחזה נדיר שרן קוניק ומשטרת ישראל מעודדים באופן יומיומי. עד שישתנה סדר העדיפויות בגבעתיים נמשיך לחזות בהרוגים ופצועים באופן יומיומי" לפרסום זה צירף העותר צילום מסך של התכתבות בינו לבין המוקד הראשוני בו נראה כיצד כאשר פנה אל המשטרה בנושא חניית רכבים על המדרכה הופנה אל העירייה, וכאשר פנה אל העירייה בהקשר זה הופנה אל המשטרה. העותר תיג את החשבון של המשיב 1 בפרסום זה על מנת שזה יקרא את הדברים וייתחס, כמו גם על מנת שהביקורת של העותר תהיה גלויה לעיני כל העוקבים אחרי המשיב 1. **(עותק של הציוץ המקורי מצורף לעתירה ומסומן א')**

3. עוד באותו היום, המשיב 1 הגיב לציוצו של העותר באופן בוטה, וכתב "הגיע הזמן רק לדבר אחד: לחסום איש עלוב שכמוד", ארבע דקות לאחר מכן הוסיף המשיב 1 "ראוי שתמחק את הציוץ העלוב שלך איש בזוי שכמוד". אכן, זמן קצר לאחר מכן גילה העותר כי הוא חסום מחשבונו של המשיב 1. להחלטה מנהלית זו לא ניתן כל נימוק. **(עותק מתגובתו של המשיב מצורף לעתירה ומסומן ב')**

4. בהמשך לאירועים אלה, פנה העותר לקבלת סיוע משפטי מבאת כוחו, הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית, על מנת שתסייע לו בהסרת החסימה מחשבון המשיב. באת כוחו שלחה פנייה רשמית למשיב בבקשה להסרת חסימתו של המשיב, לאחר שזו קיבלה ייפוי כח מהעותר לעשות כך. פנייה זו נשלחה בתאריך 7.6.20. **(עותק של הפנייה הראשונית מצורפת לעתירה ומסומנת ג')**

5. ביום 22.6.20 נתקבלה תשובת המשיבים על ידי הלשכה המשפטית בעיריית גבעתיים, המשיבה 2. בתמצית בקשתנו להסרת חסימתו של העותר נדחתה על ידי המשיבים משתי סיבות: ראשית, משום שלטענתם מדובר בעמוד פרטי של המשיב, הממומן על ידיו, ולכן ראוי המשיב לחסום כרצונו. שנית, נטען כי דברי המשיב פוגעים, מטרידים ומסיתים, ולכן אין להם מקום להיות מפורסמים. **(עותק ממכתב התשובה מיום 22.6.20 מצורף לעתירה זו ומסומן ד')**

6. העותר השיב למשיבים בתאריך 5.07.20 ודחה את טענותיהם. זאת, שכן כפי שיפורט בהרחבה, רובו המכריע של התוכן בחשבון מהווה תוכן ציבורי ועל כן מדובר בחשבון ציבורי, שיש להחיל עליו את כללי המשפט הציבורי. באשר לטענה השניה שנטענה, במכתב התשובה הוסבר כי הפרסום בגינו נחסם העותר אינם מגיע לכדי הסתה, אלא רחוק מכך מדובר בדברי ביקורת חשובים בסוגיה בעלת ענין ציבורי ראשון במעלה, ולכן הסרתו וחסימתו אינם מוצדקים כלל, כל שכן חסימה לצמיתות. **(עותק ממכתב התשובה מיום 5.7.20 מצורף לעתירה זו ומסומן ה')**

7. לאחר מספר תזכורות, קיבלנו מענה נוסף מטעם המשיבים ביום 16.09.20, ובו הם חוזרים על סירובם להסיר את חסימתו של מרשנו. ממענה זה נוצר הרושם כי המשיבים חזרו בהם מטענתם הראשונה לפיה מדובר בחשבון פרטי ועל כן לא חלים עליו כללי המשפט הציבורי. יחד עם זאת, המשיבים עומדים על כך שהפרסום של העותר מהווה "פרסום פוגע, מסית ומטריד, שיש בו הטרדה והסתה ציבורית כלפי מר רן קוניק". נוסף לכך טוענים המשיבים כי הפרסום של העותר אינו עומד בתנאי השימוש של הרשת החברתית טוויטר, וכי עומדות בפניו חלופות להשתתף בשיח הציבורי. **(עותק ממכתב התשובה מצורף לעתירה ומסומן ו')**

8. אם כן לא נותר לעותר מוצא מלבד פניה לבית המשפט.

ג. הטענות המשפטיות

(א) תיאור התופעה

9. כניסתו של האינטרנט לחייהם של אזרחים במדינה דמוקרטית לווה בשינוי נרחב של השיח הפוליטי והגישה למידע. בעשורים האחרונים, האינטרנט שיפר באופן משמעותי את יכולת הנגישות של הציבור למידע.¹ אם בעבר על מנת לשמוע את דעותיהם או תכניותיהם של נציגי ציבור, היה צורך להשתתף בכנסים פוליטיים או לצפות בראיונות בטלוויזיה, כיום הדרך העיקרית לקבלת עדכונים תדירים הישר מנציגי הציבור הינה דרך האינטרנט, ובפרט דרך הרשתות החברתיות, בדגש על הרשתות החברתיות פייסבוק וטוויטר. ברשתות החברתיות, מידע יכול להתפרסם במהירות גבוהה, ולעיתים אף בזמן אמת, דבר שהוא קריטי להפצת מידע ולרלוונטיות שלו. בהתאם לכך, חלקים גדולים מהציבור מסתמכים על הרשתות החברתיות כמקור מרכזי לצריכת מידע, לרבות בנושאים פוליטיים.

10. לצד האפשרות לחשיפה למידע בתדירות גבוהה יותר, האינטרנט, ובמיוחד הרשתות החברתיות, שיפרו באופן משמעותי את היכולת של הציבור להשתתף בשיח הפוליטי. בעבר, על מנת להביע דעה פומבית, היה צורך בפרסום מאמרי דעה בעיתונות או השתתפות בפאנלים פוליטיים בתכניות טלוויזיה ובערוצי הרדיו או ארגון והשתתפות בהפגנות המוניות, בניסיון למשוך תשומת לב ציבורית. כיום, עקב חשיבותן של הרשתות החברתיות כאמצעי להפצת מידע, אנשי ציבור רבים מנהלים דפים ברשתות החברתיות לשם העברת מסרים, והציבור יכול להגיב בהן ולהביע את דעותיו בחופשיות ובקלות רבה, לתפוצה רחבה מאוד, ואולי אף בפני איש הציבור עצמו. זאת, בשונה מהודעות רשמיות המתפרסמות באתרי ממשלה אשר אינן בהכרח נגישות לציבור, ועל פי רוב אינן מתפרסמות באותו היקף או באותה התדירות. לכן, עקב הנוחות והזמינות של הרשתות החברתיות, **חלק ניכר מהשיח הפוליטי בעולם, ובישראל בפרט, מתקיים ברשתות החברתיות ובמיוחד על גבי עמודים של נבחרי ציבור. הטכנולוגיה מאפשרת למשתמשים להעצים קשרים ושיח כפי שלא ניתן היה בעבר, ומקנה הזדמנויות לאינטראקציה מלאה בסוגיות פוליטיות בתדירות גבוהה.**²

11. אולם, דומה כי חלקים מהציבור הישראלי אינם יכולים להשתתף באופן מלא בשיח הפוליטי ברשת, דבר הפוגע בחופש הביטוי ובחופש המידע. זאת, בשל העובדה שאנשי ציבור נוהגים למחוק תגובות של אזרחים מהעמודים שלהם כאשר הן מכילות דברי ביקורת כנגדם או כנגד מדיניותם. חמור מכך, לעיתים חוסמים נבחרי הציבור את המשתמשים מעמודיהם ברשתות החברתיות, כך שלא יוכלו להגיב אליהם גם בעתיד.

12. עוד יש להדגיש כי העמוד או פרופיל המשתמש אינו מהווה רק אמצעי קשר בין אותו משתמש עם נבחר הציבור, אלא הרבה יותר מכך – העמוד מהווה במה לשיח ציבורי רחב היקף בין כלל העוקבים אחר העמוד. מדובר הלכה למעשה בכיכר העיר הווירטואלית. זהו שוק הרעיונות בו ציבור המשתמשים נפגש, מחליף דעות ורעיונות ומתווכח. לעיתים מדובר באלפי תגובות על גבי עמוד רשמי כזה. מניעה מאדם

¹ ראו לדוגמה שי חן "חצרים", אתרי אינטרנט ומה שביניהם" מסחרי 6, 15, 15 (התשע"ד).
² קרין נהון ושירה ריבנאי בהיר "תעמולת בחירות בראי האינטרנט והרשתות החברתיות: חומר רקע לוועדת בייניש"
3 (ינואר 2016). http://bechirof.gov.il/election/Decisions/vadattaamula/Documents/social_networks.pdf.

לקחת חלק בשיח זה, או לבטא דעה לגיטימית במסגרתו כמוה כסתימת פיו בכיכר העיר. חסימתו של אדם על ידי נבחר ציבור בשל דעתו, מהווה אף פגיעה בזכותו לשוויון בשל השקפתו.

13. לא מיותר להזכיר כי תופעה זו זכתה להתייחסות מפורטת של מבקר המדינה עוד בשנת 2016, אשר קבע כי ככל שמדובר בתגובות בעלות תוכן לגיטימי, ולא התבטאויות מסיתות, גזעניות או פוגעניות כלפי איש הציבור או קבוצות אחרות, מדובר בפגיעה בחופש הביטוי, ושאינן במניעת ביקורת לא נוחה כלפי נבחר הציבור הצדקה לפגיעה זו.³ עמדת המבקר בהקשר זה תובא בהמשך.

(ב) פגיעה בזכות לחופש הביטוי ולחופש המידע

14. מחיקת תגובות אדם מחשבון ציבורי ברשתות חברתיות של נבחר הציבור, בשל תוכנו, ועל אחת כמה וכמה חסימתו ממעקב אחר אותו חשבון פוגעת בזכויות יסוד של אותו אדם. פעולה כזו פוגעת בזכות לחופש ביטוי, שכן היא מהווה למעשה צנזורה, ומונעת ממנו להביע את דעתו ולמתוח ביקורת ציבורית על נבחר הציבור. דומה כי אין צורך להכביר מילים אודות מעמדה של הזכות לחופש ביטוי במשפט הישראלי. עוד מימיה הראשונים של מדינת ישראל, טרם חיקוק חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, הכיר בית-המשפט העליון בפרשת "קול העם" (בג"ץ 73/53 **חברת קול העם נ' שר הפנים**) בחופש הביטוי כזכות מרכזית אשר מהווה תנאי מוקדם למימושן של כמעט כל החירויות האחרות, ולכן יש להגן עליה. במרוצת השנים המשיך בית-המשפט העליון להגן על חופש הביטוי, ותיאר את חופש הביטוי כזכות שבלעדיה מתערער האופי הדמוקרטי של המשטר. חופש הביטוי אומנם לא מצוין במפורש בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, אך מעמדו החוקתי של הזכות נדון בהרחבה בפרשת המפקד הלאומי (בג"ץ 10203/03 **המפקד הלאומי בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'**), בה נקבע כי חופש הביטוי הפוליטי הוא חלק מהזכות החוקתית לכבוד האדם.

15. מחיקת התגובות המתייחסות לפעילויות הפוליטיות – ציבוריות של נבחר ציבור גורמת לפגיעה קונקרטית בחופש הביטוי הפוליטי של המשתמש. חופש הביטוי הפוליטי הינו בגרעין של חופש הביטוי ועל כן יש לספק לביטויים אלה הגנה רחבה ולאפשר את מחיקתם רק במקרים קיצוניים. בנוסף, במשטר דמוקרטי יש לספק היקף הגנה רחב יותר לביטוי עמדות של קבוצות מיעוט וביקורת על השלטון, כדי להבטיח ביטוי של דעות מגוונות בשיח הדמוקרטי (חאלד וקרמניצר, עבירות על המשטר, 88-87).⁴ במקביל, ככל שנבחר הציבור נמצא בתפקיד מרכזי יותר, יש מקום לאפשר ביקורת רחבה יותר שכן פעילותו בעלת השלכות רבות.⁵ יודגש שנית, כי עסקינן בדעות לגיטימיות, שאינן מסיתות לאלמות או פוגעות בזכות נבחר הציבור לשם טוב.

16. מעבר לפגיעה בחופש הביטוי, נפגעת גם הזכות לחופש המידע. הזכות לחופש מידע מתייחסת לחופש לפרסם מידע ודעות בציבור (אהרון ברק, כבוד האדם - הזכות החוקתית ובנותיה, 727),⁶ וכוללת את זכות היחיד והציבור לדעת, ובמקביל, החובה לספק מידע, המוטלת על השלטון ועל נציגיו. עוגניה החוקיים של

³ מבקר המדינה דוח שנתי 43 לשנת 2016, נציב תלונות הציבור 40-41 (2017).

⁴ חאלד גנאים ומרדכי קרמניצר עברות נגד המשטר. (2008) 88-87.

⁵ ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי, פס' 37 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (פורסם בנבו, 04.08.2008). כפי שנפסק על ידי השופטת פרוקצ'יה, "הערכים המתנגשים בין חופש הביטוי, לבין ההגנה על השם הטוב בהקשר לפגיעה באיש ציבור, מגינים על חופש הבעת הדעה והביקורת בשיח הציבורי, ומחייבים איש ציבור לקבל עליו ביקורת עניינית הוגנת, גם אם היא קשה, נוקבת, ואף פוגענית".

⁶ אהרון ברק כבוד האדם – הזכות החוקתית ובנותיה. (2014) 727.

הזכות מצויים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ובחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. ככלל, לזכות למידע ולחופש המידע יש מספר הצדקות מרכזיות. ראשית, ההצדקה הפוליטית-דמוקרטית, לפיה מדובר בזכות חיונית למשטר דמוקרטי, לצורך השתתפות אזרחים בהליכים. בתוך הצדקה זו, מתבטא הקשר ההדוק בין הזכות למידע לבין חופש הביטוי, שכן פרטים יכולים להעלות סוגיות לשיח הציבורי ככל שיש בידיהם את המידע הנדרש לצורך כך. שנית, ההצדקה הקניינית, לפיה המידע המצוי בידי רשויות הציבור הוא רכוש הציבור, ומידע זה נאסף למען הציבור. שלישית, ישנה הצדקה אינסטרומנטלית, לפיה חופש המידע הוא כלי להגשמת זכויות רבות נוספות, כתלות באופיו של המידע. לבסוף, ההצדקה הרביעית מתייחסת לביקורת על הרשות, שכן מידע נדרש לצורך פיקוח על התנהלות מנגנוני השלטון ובלעדיו לא מתקיימת שקיפות שלטונית (יורם רבין ורועי פלד הזכות החוקתית לקבל מידע, 502).

17. חסימת משתמשים ומחיקת תגובות יוצרות פגיעה שלה שתי פנים. נוסף לפגיעה בזכות לחופש המידע של המשתמש אשר לא יכול יותר לקבל מידע תדיר ושוטף נפגעת זכותם של כלל העוקבים אחר העמוד או המשתמש ברשת החברתית. כך, שכן ציבור העוקבים אחר העמוד, לא ייחשף לעמדתו של הנחסם ולמידע שהוא מפרסם.

18. מחיקה של חלק מסוים מהתגובות על בסיס תוכן יוצרת מראית עין של שיח פתוח בעוד שבפועל מתקיים שיח חד-צדדי, שאינו מציג את התמונה המלאה בסוגיה, ולכן גם מטעה את הציבור. דומה כי אפשרות השיח בין נבחר הציבור למגיבים בעמוד ברשת החברתית היא שמגשימה בצורה הטובה ביותר את הזכות לחופש מידע. הדיאלוג המתאפשר על ידי התגובות מפרה את הצדדים, שכן בזכותו הציבור נחשף, מעבר למידע המפורסם על ידי נבחר הציבור, למידע נוסף, הן מידע עובדתי והן לטענות הבוחנות את הסוגיות מזוויות שונות. כך הקוראים יכולים לקבל החלטות מושכלות ושלמות בעניין שעל הפרק.

היעדר חלופה אפקטיבית

19. לאור מעבר חלק מרכזי מהשיח הפוליטי בציבוריות הישראלית לרשתות החברתיות כאמור, אין חלופה אפקטיבית לניהול השיח הציבורי על גבי פרופיל המשתמש של נבחר הציבור ברשת חברתית. אמנם, לכאורה המגיב יכול לפרסם את דבריו בעמודו האישי, אך יש בכך כמה מכשולים. ראשית, שיתוף הפוסט של נבחר הציבור והתייחסות אליו במסגרת הציבור מגיעה רק לקהל חבריו של המשתמש, אשר מצומצם משמעותית מקהל העוקבים של נבחר ציבור. כך, גם פתיחת עמוד פוליטי חדש לסוגיה שפרסם נבחר הציבור, שהרי אין זה פשוט לצבור קהל עוקבים. באופן דומה, עמודים קיימים בעלי קהל עוקבים רחב עוסקים בסוגיות חברתיות רבות, ולא רק פוליטיות, ולכן יש סיכוי נמוך לפרסם בהם את הדעה. שנית, לאור מידיות השיח הציבורי בסוגיות פוליטיות, לעיתים עד למועד כתיבת התגובה המפורטת, הפצתה בין עמודים בעלי עוקבים וההמתנה להעלאתה באחד מהם, הסוגיה כבר אינה רלוונטית ואינה מעוררת שיח ציבורי. רק תגובה לנבחר הציבור באותו העמוד על גבי אותו הפוסט שפרסם נבחר הציבור, היא שמאפשרת למשתמש לנהל שיח מידי ובלתי אמצעי עם אותו הקהל הרחב שנחשף לדברים מלכתחילה לגבי הסוגיה העדכנית בעלת חשיבות פוליטית, כך שהביקורת או השמעת הדעה תוכל להדהד ולהפרות את המערכת הדמוקרטית. נזכיר כי הפסיקה מכירה בכך שכדי לאמוד את מידת הפגיעה בחופש הביטוי,

⁷ יורם רבין ורועי פלד "הזכות החוקתית לקבל מידע" ספר דליה דורנר 463, 502 (ש' אלמוג, ד' ביניש וי' רותם עורכים, התשס"ט).

ואת חוקתיות הפעולה השלטונית, יש לבחון את החלופות האפקטיביות לפומביות של הביטוי, וככל שאין חלופות אפקטיביות, עוצמת הפגיעה גדולה יותר (ראו למשל בג"ץ **מני נפתלי**)⁸.

(ג) תקינות המעשה המנהלי

20. נקודה חשובה נוספת הינה שהתנהלות המשיבים בכל הנוגע לחסימת העותר אינה נעשית לפי כללי המשפט המנהלי המחייבים את הרשויות למנהל תקין. המשיבים לא נמקו מדוע החליטו לחסום את העותר, מתי עשו כן, ומהם השיקולים שהובילו לקבלת החלטה זו.

21. לכאורה, שאלה היא האם נבחר ציבור, ובכלל זאת המשיב 1, מחויב לספק את המידע באמצעות הרשתות החברתיות, אולם כך או כך, **משבחר לעשות שימוש ברשת חברתית, הרי שעליו לעשות זאת בהתאם לכללי המשפט החוקתי והמנהלי. לאור הפגיעות בזכויות כפי שתוארו לעיל בהרחבה, לעמדתנו, ככל שבחר נבחר ציבור לנהל עמוד ציבורי, שישמש כאפיק תקשורת עיקרי בינו לבין הציבור, אין לו סמכות לפגוע במסרים שנוגדים את מסריו, לחסום משתמשים ממעקב אחר העמוד, או למחוק הודעות על בסיס תוכנן באופן שרירותי** (זאת למעט במקרים חריגים בלבד, לפי אמות מידה סבירות).

22. בהקשר זה נציין לענייננו כי אין בנמצא כללים לפיהם קובע המשיב 1 מהן אמות המידה בעטיין יחסם משתמש או תמחק תגובה. הגם שככל פעולה מנהלית, לנבחר הציבור מרחב שיקול דעת לקבוע כללי שיח על גבי העמודים שלהם ברשתות החברתיות, כללים אלה צריכים לעמוד במתחם הסבירות המנהלי. החלטה לחסום משתמש רק בשל השקפתו הפוליטית מהווה פגיעה בזכותו לשוויון של אותו משתמש.

23. עוד נציין כי הטענה של המשיבים במכתבם השני לפיה העותר יכול לעקוב אחר המשיבים ברשתות חברתיות אחרות אינה מסייעת לעמדתם. ראשית ועיקר, אין הם מתחייבים כי העותר לא יחסם בגין הבעת עמדות לגיטימית גם ממשתמשים של המשיבים ברשתות חברתיות אחרות. שנית, בשים לב לכך שהמשיבים הם הפוגעים בזכויותיו של העותר, הם צריכים להמציא טעם מדוע הם עושים כן, ולא להפנות את העותר לרשתות חברתיות אחרות. המשיבים אינם יכולים להחליט לכבד את כללי המשפט המנהלי רק ברשתות חברתיות מסוימות ולא באחרות. שלישית, בכל רשת חברתית מתפתח שיח ציבורי שונה, המתעצב לפי העוקבים אחר המשיב בכל אחת מהרשתות. גם אם העותר עוקב אחר המשיב ברשת חברתית אחת, הוא מחמיץ מידע והזדמנות להשתתף בשיח ציבורי המתקיים ברשת הטוויטר. בהקשר זה יש לציין כי כאשר העותר חסום מדף המשתמש של המשיב 1 הוא אינו יכול לראות תגובות שלו למשתמשים אחרים. לעיתים באופן זה משתף המשיב 1 עם מידע חשוב לגבי תפקודו כראש עיר.

24. בקצרה נתייחס לטענה של המשיבים במכתבם השני, לפיה פרסומי של העותר מהווים עבירה על כללי השימוש ברשת 'טוויטר', שגם אותם יש לדחות מכל וכל. ראשית לא ברור מי שם את המשיבים למוציאים לפועל של כללי המדיניות של תאגיד בינלאומי פרטי, אשר כשלעצמו אינו מעורב בסכסוך בין הצדדים. רשת טוויטר לא פגעה במקרה זה בזכויות העותר, כי אם המשיבים. שנית ועיקר, בעוד שרשת טוויטר מנוהלת על ידי תאגיד עסקי למטרות רווח, שאינו מחויב לכללי המשפט המנהלי והחוקתי הישראלי,

⁸ בג"ץ 1983/17 מני נפתלי נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 27.4.2017)

המשיבים מהווים רשות מנהלית המחויבת לכללים אלה. אין הם יכולים להיתלות על כללי מדיניות של תאגיד פרטי על מנת להצדיק את פעולותיהם.

(ד) הדין בישראל כיום ביחס לתופעה זו

25. נכון למועד זה, טרם ניתן פסק דין בישראל המכריע בשאלה העומדת לדיון בפני בית המשפט. יצוין כי ב"כ העותר טיפלה בשנתיים האחרונות בעשרות פניות הנוגעות לחסימת משתמשים במקרים רבים נבחר הציבור חזרו בהם מעמדתם והסירו את החסימות זאת ללא צורך בהתערבות בית משפט. נציין כדוגמא את ראש עיריית ירושלים, משה לאון, אשר בעקבות פניות מטעם הקליניקה הסיר את כלל החסימות שהיו מחשבונו ברשת הפייסבוק. בחודש ינואר 2019 בעקבות פניה מטעם הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית הסיר שר התחבורה את חסימתו של מר יוסי סעידוב, פעיל חברתי הפעיל בין היתר בתחום התחבורה הציבורית. נוסף כי בשנתיים האחרונות, לאחר פניות מטעם הקליניקה שרים נוספים הסירו את החסימות של פונים אשר פנו לעזרת הקליניקה. למרות ההצלחות שתוארו, לצערנו, לא כל השרים וחברי הכנסת נענו לפנייתנו, ואנו ממתינים בימים אלה לדיון שעתיד להתקיים בוועדת האתיקה של הכנסת בסוגיה זו. מועד לדיון זה טרם נקבע.

26. עוד נזכיר כי כפי שציין מבקר המדינה הוגשה עתירה מנהלית בנושא חסימת משתמשים ברשתות החברתיות בבית-המשפט לעניינים מנהליים בחיפה.⁹ בעתירה, טענו חברת מועצת העיר חדרה ואנשים נוספים שהם נחסמו מעמוד הפייסבוק של צביקה גנדלמן, ראש עיריית חדרה. אולם, העתירה נמחקה, לאחר שהעירייה וראש העיר התחייבו לפעול בהתאם לכללים שנקבעו על ידי נציב תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה שצוינו לעיל, להסיר את חסימות העותרים, ואף לאפשר הסרת חסימות של אנשים שלא היו חלק מן ההליך. למיטב ידיעתנו עתירות נוספות הוגשו, אולם כולן הסתיימו בהסכמת המשיבים להסיר את החסימה טרם קיומו של דיון בבית המשפט. מקרים דומים כאלה פורטו בדוח מבקר המדינה להלן.

עמדת מבקר המדינה

27. לאחרונה, התייחס אף מבקר המדינה לסוגיה בדוחות הביקורת על השלטון המקומי לשנת 2020, על שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות למסגרת הנורמטיבית המסדירה את הסוגיה. לדבריו, במצב הנתון כיום, רובו של השיח הציבורי המתנהל כיום ברשת נשלט על ידי מספר ענקיות טכנולוגיה מצומצם, אלו המחזיקות בפלטפורמות המשמשות לשיח זה. מצב זה מעורר לא מעט קשיים, שאלות משפטיות ודילמות אתיות מורכבות, שכן בהיעדר נורמה חקיקתית כוללת, אין הסדרה ראויה בנושא.

28. ואולם, הפסיקה הקיימת בישראל בתחומים אלו ובכלל, מלמדת שעל פעילות מסוג זה במרשתת חלים הדינים הכלליים ב"שינויים המחויבים". כך למשל נפסק שחלות על פעולות של הרשות הציבורית ברשתות החברתיות הוראות הדין הפלילי, דיני הפרטיות, דיני לשון הרע, דיני תעמולת בחירות ודיני הקניין הרוחני (ראו שם בעמ' 3-5 לגרסת word של הדוח).

⁹ עתמ (חי) 52592-08-17 שירלי עודד נ' צביקה גנדלמן ראש עיריית חדרה.

29. ממצאי הדוח מחזקים אף הם את העובדה שהרשות החברתיות מהוות אפיק עיקרי לצריכת מידע והשתתפות בשיח הציבורי ברשויות המקומיות. הדוח מתייחס באופן מפורש להחלטה המנהלית הנתקפת בעתירה, והיא חסימת משתמשים ומחיקת תגובות מחשבוניות של נבחר ציבור. וכך כתוב בדוח:

"הנציב קבע עוד כי רשות המוחקת תגובה או חוסמת אדם מלהגיב בחשבון כזה ולעקוב אחריו מבצעת מעשה של צנזורה או השתקה הפוגע בזכות לחופש הביטוי, מעשה שחלים עליו כללי המשפט הציבורי. לכן הרשות רשאית לעשות זאת רק כאשר הפגיעה היא לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש בהתאם לפסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הובהר שפגיעה בחופש הביטוי שנבעה מתוך הרצון למנוע מתיחת ביקורת לא נוחה על הגוף הציבורי גם מפלה את המשתמשים על רקע השקפתם, והיא אינה בבחינת תכלית ראויה בהקשר זה.

הנציב קבע גם שעל הרשות הציבורית לפרסם בחשבון שלה ברשת החברתית תקנון בדבר אופן הטיפול בתגובות הציבור, שיעלה בקנה אחד עם הזכות לחופש הביטוי ועם מטרות החשבון, וישקף את האיזון העדין הנדרש בין הזכות לחופש הביטוי של הציבור, העניין לציבור והערך של שמירה על אותנטיות השיח המוצג לציבור, לבין הצורך למנוע פגיעה בזכויות - כגון הזכות לשם טוב, הזכות לפרטיות וכדומה. עוד נקבע, שעל התקנון לכלול צעדים מידתיים והדרגתיים שיינקטו נגד המפירים את מדיניות השימוש בדף - כגון אזהרה, מחיקת תגובה, השעיה ולבסוף חסימה, בהתאמה כמובן לאופי הביטוי המפר ולנסיבות העניין.

עוד קבע הנציב, שעל הרשות לשמור תיעוד של הנסיבות שהובילו אותה לקבלת ההחלטה על המחיקה או החסימה. חובת הרשות לתעד פגיעה בזכות הציבור - גם אם היא נעשית לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש - קיימת הן לצורכי ביקורת עצמית והן לצורכי ביקורת חיצונית, כמו בכל החלטה מינהלית אחרת שהיא מקבלת הפוגעת בזכות הציבור. יצוין כי עתירה מינהלית שהוגשה בשנת 2017 נגד ראש עיריית חדרה ועיריית חדרה על כי חסמו משתמשים בדפי הפייסבוק שלהם הסתיימה בפשרה שקיבלה תוקף של פסק דין. במסגרת הפשרה התחייבו ראש העירייה והעירייה, בין היתר, לפעול על פי הכללים שקבע מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור ולשחרר את המשתמשים החסומים כנגד התחייבות שלהם לפעול בהתאם לתקנון. " (עמ' 36-37 לדוח בגרסת word)

30. עצם העובדה שמבקר המדינה מצא לנכון לבחון את הסוגיה באופן רוחבי ולהציג את ממצאיו בהקשר זה לציבור מעידה על חשיבות הסוגיה העומדת בבסיס העתירה, והעניין הציבורי הרב שיש בה. אין מדובר בסכסוך קנטרני בין שני צדדים, כי אם בסוגיה משמעותית בכל הנוגע לשיח הציבורי בישראל.

פסיקה משווה בנושא חסימת משתמשים

31. בשל חשיבותה של השאלה המשפטית היא נידונה בבתי משפט גם במדינות אחרות. כך לדוגמא, בארה"ב הוגשה עתירה על-ידי המכון העוסק בתיקון הראשון באוניברסיטת קולומביה כנגד נשיא ארצות-הברית, דונלד טראמפ, בגין חסימת משתמשים בטוויטר. בפסק-הדין, הניתן במרץ 2018, נפסק כי חסימה של פרטים בגין הבעת עמדות פוליטיות אינה עומדת בתנאי התיקון הראשון לחוקה, ופוגעת בחופש הביטוי שלהם, ומכאן אינה חוקתית.¹⁰ נשיא ארה"ב דונלד טראמפ ערער על החלטה זו בפני בית

המשפט לערערים, ולפני כשנה ביולי 2019 **אשר בית המשפט לערערים את פסק הדין המקורי וקבע כי מחיקת תגובות או חסימת משתמשים בשל תוכן הביטוי שלהם הינה פעולה הסותרת את התיקון הראשון לחוקה האמריקאית**¹¹. יצוין כי נשיא ארה"ב הגיש ערעור לבית המשפט העליון של ארה"ב, בבקשה לקיים דיון בסוגיה, אולם טרם התקבלה בו הכרעה.

32. גם במדינות נוספות, כגון קנדה, והאיחוד האירופי יש דיון ער בסוגית חסימות משתמשים ומחיקת תגובות ברשתות החברתיות בידי פוליטיקאים וגופים ממשלתיים. בקנדה, הנשיא הנוכחי ג'סטין טרודו, פרסם הנחיות לשרי הממשלה כיצד להתנהל בחשבונותיהם ברשתות החברתיות. בנוסף, הנציב הרשמי של השפות הרשמיות של קנדה קבע כי על שר החוץ הקנדי, אשר משתמש בחשבון הטוויטר שלו במסגרת תפקידו כשר חוץ, אחריות כלפי הציבור.¹² פרוטוקול 10 לאמנה האירופית לזכויות אדם מעגן את חופש הביטוי כזכות אדם שמחייב את כל חברותה איחוד האירופי¹³, כאשר חופש הביטוי כולל החזקת, קבלת והפצת דעות בלי התערבות שלטונית עליהם¹⁴. פסיקת בית הדין האירופי לזכויות אדם קבעה כי פרוטוקול 10 כולל גם את הזכות לקבל מידע מהרשויות הציבוריות, במובן שאסור להגביל את אפשרות הציבור להיחשף למידע שהן מפיצות, שכן הדבר חיוני למימוש חופש הביטוי של האזרחים¹⁵. הגם שפסק דין זה אינו מתייחס במפורש להפצת מידע באמצעות הרשתות החברתיות, דומה כי ניתן להקיש ממנו גם לענייננו.

(ה) מהכלל אל הפרט

33. העותר פרסם ביקורת אודות התנהלות המשיבים בכל הנוגע לשמירה על הולכי רגל ורוכבי אופניים בעיר, נושא שהוא באופן ברור בעל עניין ציבורי רב. העותר ביקש את התייחסותו הפומבית של המשיב 1, והאחרון, לא רק שלא התייחס לסוגיה כואבת זו, אלא חסם את העותר על מנת להשתיק את דברי הביקורת שלו ולמנוע את הנגישות של יתר העוקבים לדברי ביקורת אלה.

34. כאמור לעיל, בתשובתם לפניית העותר, המשיבים טענו בתחילה כי המשיב 1 אינו מחויב להסיר את החסימה מהחשבון, שכן החשבון ממומן מכספו האישי, ולכן רשאי המשיב לעשות כרצונו בעמוד, מבלי להידרש לכללי המשפט הציבורי. הגם שבמענה השני, דומה כי המשיבים חזרו בהם מעמדה זו נדגיש כי אנו סבורים כי עמדה זו שגויה מיסודה. זאת שכן בחינה מהותית של החשבון מעלה כי השימוש שעושה המשיב 1 בחשבון הינו ציבורי ולא פרטי. נפרט להלן:

החשבון של המשיב 1 הינו חשבון בעל מאפיינים ציבוריים, ולכן חלים עליו כללי המשפט החוקתי והמנהלי

¹¹ 18-1691-cv Knight First Amendment Institute, et al v. Donald J. Trump, et al
¹² Althia Raj, Politicians Accused of Violation Canadians' Rights by Blocking Them Online, *Huffpost*
(March 8, 2017) https://www.huffingtonpost.ca/2017/08/02/politicians-accused-of-violating-canadians-rights-by-blocking-t_a_23062157/

¹³ Art. 10 ECHR.

¹⁴ Art. 10 §1 ECHR.

¹⁵ Magyar Helsinki Bizottsag v. Hungary (App. No. 18030/11), [2016] ECHR 18030/11.

35. ראשית ועיקר, תוכן עמודו של המשיב 1 מורכב רובו ככולו מפרסומים בעלי עניין ציבורי הקשורים לפעילותו כראש עיר, ולתפקוד העירייה בראשה הוא עומד. פרסומים אלה מעידים כי למרות הטענה בדבר המימון הפרטי, החשבון משמש את המשיב 1 לצורך תפקידו הציבורי, כאפיק תקשורת לשיתוף מידע עם הציבור אודות תפקודו של המשיב 1 כראש עיריית גבעתיים ועל הנעשה בעיר. נזכיר מספר דוגמאות שהועלו בפני המשיבים במכתבים המקדימים: בציוץ מה-20.6.20, רן קוניק מצהיר כי יפעל "שהסמכות לקבלת החלטות עצמאיות לראשי הערים תגדל, ושיו"ר מש"מ ישותף בכל ישיבה", בהתייחסו לסמכויות ראשי הערים בכל הנוגע לניהול משבר הקורונה בצורה מקומית, ציוץ בעל חשיבות ציבורית כי אם המשיב יקבל סמכויות לידו, הדבר בעל משמעות לכל תושבי העיר באשר הם. דוגמה נוספת היא הציוץ מה-17.6.20, אשר בו המשיב מעדכן כי הוא והעירייה שלחו מכתב לראש העיר על פתיחת אולמות התרבות, מכתב בעל משמעות ציבורית רחבה שכן אולמות התרבות ממלאים את זמן הפנאי של התושבים, ויתרה מזאת, מהווים מקור פרנסה עבור משפחות רבות. בנוסף, בציוץ מה-10.6.20, המשיב מפרסם את הופעתו והופעת העירייה בתכנית "האזרח גואטה" בכל הנוגע לעליית מחירי המים ועל יוזמת העירייה בשיפור המצב. אין ספק שמחירי המים ופעילות העירייה בנושא מהווים אינטרס ציבורי חשוב לכלל התושבים. חשוב לציין כי כלל הציוצים שאוזכרו לעיל מופיעים רק בעמודו של המשיב, ועל כן אזרח המעוניין להתעדכן בנושא, לצורך את המידע הנ"ל ולחוות דעתו על מדיניות העירייה בנושאים אלו לא יוכל לעשות זאת בעמוד הרשמי של עיריית גבעתיים, במידה ונחסם מעמודו של המשיב. דוגמאות עדכניות נוספות יש למכביר. יותר מכך, דומה כי לא ניתן למצוא ולו פרסום אחד שניתן לסווגו כ"פרטי", כלומר פרסום שאינו נוגע לתפקודו של המשיב 1 כראש עיריית גבעתיים.

36. לשם המחשת הפגיעה בזכויות העותר, והשיח הציבורי כולו, נתאר בהרחבה דוגמא מהעת האחרונה, בה התקיים ויכוח נוסף בין העיתונאית והאזרחית נעמה ריבה לבין המשיב 1 שעיקרו ביקורת על התנהלות המשיבים בכל הנוגע למרחב להולכי רגל בעיר. אותו הנושא בו פעיל העותר. המשיב 1 השיב לדברי הביקורת כך: "לצערי בשביל להיות עיתונאי לא צריך לא כשרון, לא הגינות וגם לא להיבחר ע"י אף אחד. אפילו צניעות לא צריך. הפסקתי להתייחס, ברגע שזה הפך לאובססיה אישית." מספר תושבי העיר העבירו ביקורת על האופן שבו מתייחס המשיב 1 למבקר ולדברי הביקורת לגופם, והוא השיב לחלקם. **(עותק משרשור השיחה מצורף לעתירה ומסומן כח').**

מאחר שהעותר חסום מחשבונו של המשיב 1 נמנע ממנו להשתתף בדיון הזה הנוגע לסוגיה אותה הוא מבקש לקדם בעירו, ללמוד על התנהלות המשיב 1, לחבור לתושבים נוספים עימם היה יכול לשתף פעולה וכדומה. לעותר נודע על השרשור במקרה לאור היכרות אישית עם אחד המתכתבים.

37. החשבון מושא העתירה הוא החשבון העיקרי בטוויטר בפער בו מתנהל השיח הציבורי אודות פעילות המשיבים. משמע, לאדם החסום על ידי המשיב 1 מחשבון זה ורוצה לדעת על פועלו של ראש העיר, או להשתתף בשיח הציבורי בהקשר לפועלו, אך הוא חסום מפרסומיו של המשיב (אדם הנחסם בטוויטר על ידי משתמש אחר לא רואה כלל את ציוציו של החוסם), אין כל חלופה אפקטיבית לעשות כן. לשם השוואה נזכיר כי ברשת החברתית 'פייסבוק' למיטב ידיעתנו קיימים שלושה עמודים שונים: "עיריית גבעתיים", "רן קוניק – העמוד הרשמי", ופרופיל אישי של המשיב, והמידע בעמודים הרשמיים של המשיב ושל המשיבה 2 זהים. ברשת טוויטר קיימים רק חשבון רשמי של עיריית גבעתיים שלו כ – 310 עוקבים והחשבון מושא העתירה, שלו כ – 3500 עוקבים, למעלה מפי עשר עוקבים. לשם הזהירות נציין כי קיומו של חשבון רשמי אינו מיתר בהכרח את הפגיעה שיש בחסימה מחשבון 'לא רשמי', שכן יתכן שיש הבדלים

משמעותיים בין התוכן המפורסם בעמודים אלה ומספר העוקבים אחריהם, והשיח המתפתח בין עוקבים אלה על גבי כל אחד מהחשבונות, על כן יש לבחון בכל מקרה לגופו את מאפייני החשבונות הללו.

38. עוד נציין בנוסף כי בחשבון של המשיב 1 נכתב במפורש כי מדובר בראש עיריית גבעתיים. החשבון הינו דף ציבורי ופתוח לעיני כל. שני אלה ביחד עם האלמנטים שנדונו לעיל מעידים כי מדובר בדף ציבורי. נזכיר כי טענה דומה התקבלה על ידי ביהמ"ש בארצות הברית כאשר הנשיא טראמפ ניסה לטעון שעמוד הטוויטר שלו מהווה חשבון פרטי.

39. חשוב להדגיש כי מבקר המדינה תומך בעמדתנו זו בדו"ח שפרסם לאחרונה שצוטט לעיל. כך נכתב לגבי חשבון של נבחר ציבור ברשת חברתית שהינו כביכול 'פרטי':

"בבסיס ההחלטה אם מדובר בחשבון ציבורי או פרטי עומדים גם שיקולים של שקיפות ושמירה על אותנטיות השיח בחשבונות הציבוריים, מתוך הבנה שהדבר עשוי להשפיע על דעת הקהל ועל תהליכי בחירה דמוקרטיים, בעיקר בתקופת בחירות.

אין צורך שכל הסממנים יתקיימו, ויש להסתכל בעיקר על תכלית החשבון ותכניו לשם הקביעה אם מדובר בחשבון ציבורי או פרטי.

כך למשל, הנציבות ביררה בשנת 2018 תלונה על ראש עיריית **טירת הכרמל**, על שמחק תגובתו של המתלונן וחסם אותו מדף הפייסבוק שלו. בתשובתו לנציבות השיב ראש העירייה כי מדובר בחשבון פרטי, שאין לעירייה כל נגיעה בו והוא ממומן ומתופעל על ידי ראש העירייה עצמו, ממשאביו הפרטיים. עוד טען ראש העיר כי הואיל ומדובר בחשבון פרטי, זכותו לעשות בו כרצונו - לרבות מחיקת תגובות וחסימת משתמשים.

הנציבות קבעה כי מדובר בחשבון ציבורי. עוד נקבע כי "מקום בו איש הציבור בוחר לעררב בדף שלו ברשת החברתית בין 'כובעיו' כאיש פרטי וכאדם ציבורי, ועושה בדף שימוש לצרכים ציבוריים, מפרסם את פרסומיו לציבור הרחב, ויוצק להם תוכן הקשור לתפקידו הציבורי - הרי שהוא הופך את הדף או את חלקו מבחירה למקום ציבורי, שבו יש לציבור זכות להגיב ולכתוב". ראש העירייה הודיע לנציבות כי הוא מקבל את עמדתה וכי מכאן ואילך הוא יתייחס לעמוד הפייסבוק שלו כאל עמוד ציבורי לכל דבר.

גם תלונה שהתבררה בשנת 2019 בנציבות על ראשת עיריית **אור יהודה** שבה טענה העירייה שחשבון הפייסבוק של ראשת העיר הוא פרטי, הסתיימה לאחר בירורה בנציבות, בהודעה של ראשת הרשות כי לכבוד השנה החדשה החליטה להסיר את כל החסימות בדף שלה ובדף העירייה. " (עמ' 55 לדוח, בגרסת word)

40. **לאור כל האמור לעיל, אנו סבורים שהחשבון של המשיב 1 הוא אכן מהמקרים הנופלים להגדרה בה עשה שימוש מבקר המדינה, ויש לראות את עמודו של המשיב כציבורי, וככזה, חלים עליו כללי המשפט המינהלי. מהמענה האחרון שהתקבל מהמשיבים דומה כי אין מחלוקת בינינו בהקשר זה.**

פגיעה שאינה חוקתית בזכויות היסוד של העותר ופגם היורד לשורש ההליך במעשה המנהלי

41. באשר לטענה לפי המדובר בפרסום מסית המצדיק את חסימת העותר לצמיתות נבקש להתייחס כדלקמן:

42. לנוכח העובדה שמדובר בדף אשר חלים עליו כללי המשפט המנהלי, אנו סבורים כי חסימתו של העותר מהווה פעולה מנהלית הפוגעת בזכויותיו החוקתיות של עותר כמתואר לעיל בחוסר סבירות, וכי נפל פגם היורד לשורש המעשה המנהלי, דבר הדורש את ביטול חסימת המשיב.

43. ראשית, הפרסום שפרסם העותר מהווה ביקורת לגיטימית בנושא בעל עניין ציבורי ראשון במעלה ואין בו כל פגם. העותר התבטא באופן מכבד ומתח ביקורת לגיטימית מתוקף היותו תושב העיר המושפע מפעולות העירייה ומעוניין בטובתם וביטחונם של הולכי הרגל. הטלת סנקציה כלשהי על ביטוי שכזה מהווה פגיעה לא חוקתית בחופש הביטוי הפוליטי של העותר. נבהיר, אין אנו סבורים כי אין להטיל סנקציה בגין כל ביטוי, וניתן להעלות על הדעת ביטויים רבים המצדיקים חסימה, אולם הפרסום שפרסם העותר רחוק מביטויים שכאלה מרחק רב.

44. למעלה מן הצורך נציין כי גם אם ניתן לקבל עמדת המשיב, לפיה דברי העותר עולים כדי השמצה והסתה, עליה כאמור אנו חולקים מכל וכל, לא ניתן להצדיק את חסימתו של העותר. לפי הפסיקה על מנת לפגוע בחופש הביטוי, נדרשת "ודאות קרובה" לפגיעה במושא הפרסום, אשר ברור כי אינה מתקיימת במקרה זה, שכן אין בדבריו של העותר שום קריאה אקטיבית לפעולה כנגד המשטרה, המשיב או העירייה עצמה. מעבר לכך, אין בכך להצדיק את חסימתו ללא התראה מראש ולצמיתות מעמודו המשיב, גם אם הביטוי לכאורה אינו לגיטימי. אין חולק כי ניתן היה לנקוט באמצעים מידתיים יותר, כדוגמת התראה מראש לפני חסימה ומתן אפשרות למחיקה או עריכה של דבריו או לחילופין, חסימה באופן זמני בתוספת הצבעה על הכלל עליו עבר העותר, המצדיק את חסימתו (בדומה להתנהלותה של פייסבוק בכל הנוגע לפרסומים "העוברים על חוקי הקהילה"). יתרה מזאת, אין מדובר בהיסטוריה של פרסומים מצד העותר כלפי המשיב ועיריית גבעתיים, ולכן אנו סבורים שנקיטת חסימה כאמור, לצמיתות וללא התראה מראש מהווה אמצעי חמור מדי כלפי פרסום בודד, גם אם חומרתו קשה, ואנו כמובן מתנגדים מכל לכל לחומרה המיוחדת על ידי המשיבים לפרסום.

45. שנית, החסימה, שהיא מעשה מנהלי, נעשתה ללא התרעה, ללא הנמקה, ללא שימוע, מבלי שפורטו ההנחיות המנהליות הנוגעות לפעולה זו, והשיקולים העומדים בבסיסה. לשון אחר, החסימה היא מעשה מנהלי שהתבצעה בהליך מנהלי פגום.

46. אם כן, בתגובתו הלא מידתית של המשיב 1, פוגע המשיב בזכויותיו של העותר לחופש הביטוי וחופש המידע. הפגיעה בחופש הביטוי מתעצמת לנוכח הפגמים שנפלו בהליך המנהלי. שהרי אין לעותר מושג מדוע הוא נחסם, פעולה זו נעשתה ללא כל הנמקה ומילא לא הופנה העותר לשום סעיף בשום תקנון שיכול להצביע על כך. זאת שכן בחשבון אין כל תקנון אשר ממנו היה ניתן ללמוד על סיבת חסימתו.

47. מבקר המדינה התייחס גם לסוגיה זו במפורש בדו"ח אשר פרסם על התנהלות ראשי ערים ורשויות ברשותות החברתיות, ואמר כי יש לפעול לכך שיהיה תקנון אחיד לעמודי הרשתות החברתיות של הרשויות וראשי הערים ("משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד הפנים, בשיתוף מרכז השלטון המקומי, לבחון גיבוש כללים או תקנון מומלץ כדי לסייע לרשויות וליצור מתכונת אחידה לגבי אופן ניהול התוכן של המשתמשים בחשבונות הרשויות"). ללא פרסום הכללים כיצד יכול היה העותר לדעת כי פרסום שכזה עלול להוביל לחסימתו?

48. מעבר לאלה, נוסף כי גם אם מדובר בפרסום שראוי היה למוחקו, וזאת אינה עמדתנו, אין ספק כי החלטה לפיה העותר יהיה חסום מעתה ועד עולם מחשבונו של ראש העיר מהווה החלטה לא סבירה ולא מידתית. במועד כתיבת שורות אלה, העותר חסום מחשבונו של המשיב 1 מזה מספר חודשים, ולא ניתן להצדיק את ההתעקשות של המשיבים להותיר את החסימה על כנה, בגין פרסום אחד בודד, גם אם לשיטתם הוא פרסום אסור.

(ו) סיכום

49. העותר חסום למעלה מארבע חודשים מחשבון הטוויטר של המשיב 1, ובכך הוא מנוע מלהשתתף בשיח הציבורי בכל הנוגע לחיי העיר, ונגישותו למידע בהקשר זה נחסמת. חסימתו נעשתה עקב פרסום דברי ביקורת לגיטימיים כנגד המשיב 1.

50. ההחלטה לחסום אותו מהווה פגיעה בחופש הביטוי של העותר ובזכותו לנגישות למידע, כמו גם פגיעה בזכות לחופש מידע של הציבור כולו, שכן נמנעת מהציבור החשיפה לדברי הביקורת של העותר.

51. עמדה זו עולה בקנה אחד עם עמדת מבקר המדינה, החושף בדוח שעסק בנושא, כי פרקטיקה שבה נבחרו ציבור חוסמים משתמשים על מנת להשתיק דברי ביקורת כנגדם הינה פרקטיקה נפוצה ברשויות המקומיות. אם כן לסכסוך בין הצדדים יש השלכות בעלות עניין ציבורי כללי.

52. החלטת המשיב 1 שמגובה על ידי המשיבה 2 אינה מתיישבת עם המשפט החוקתי הישראלי, שכן היא פוגעת בזכויות אלה לתכלית שאינה ראויה, ובאופן לא מידתי.

53. החלטת המשיבים אינה עומדת בכללי המשפט המנהלי, שכן נעשתה ללא כל התרעה, מבלי לספק על הנמקה, מבלי לפרסם כללים מנחים, תוך הטלת סנקציה שאינה סבירה על העותר.

54. אם כן העותר מבקש מבית המשפט הנכבד את הסעדים כפי שהתבקשו בפתח העתירה, והם כי יורה למשיבים להסיר את חסימתו, ויצהיר בפסק הדין כי פרסום דברי ביקורת לגיטימיים אינם יכולים להוות עילה לחסימת משתמשים. כמו כן לחייב את המשיבים לפרסם כללים ברורים וסבירים לניהול השיח הציבורי על גבי חשבון המשתמש של המשיב 1, חשבון שבמהותו מהווה חשבון ציבורי. נוסף לכך מתבקש בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת העותר ובכלל זאת שכר טרחת עורכי דין.

דנה יפה, עורכת דין
ב"כ העותר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-10-61176 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1

לפני **כב' השופטת אביגיל כהן, סגנית נשיא**

העותר

אלמוג רובינשטיין

ע"י ב"כ עו"ד דנה יפה ועו"ד ורדית דמרי מדר
מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות. המרכז לחינוך משפטי
קליני, האוניברסיטה העברית

נגד

המשיבים

1. רן קוניק

ע"י ב"כ עו"ד דן חי, עו"ד יארא חידר, עו"ד שי דרעי, עו"ד ירדן
מיכאלי ממשרד דן חי ושות'

2. עיריית גבעתיים

ע"י עו"ד דן שוץ ועו"ד עופר רזניק ממשרד גדעון פישר ושות'

ובעניין המתייצבים בהליך:

היועצת המשפטית לממשלה

ע"י עו"ד יוסי צדוק ועו"ד דוד מרגליות מפרקליטות מחוז תל
אביב (אזרחי)

מרכז השלטון המקומי

ע"י עו"ד נועה בן אריה ממשרד אליאס בן-אריה

2

פסק דין

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

1. לפניי עתירה מנהלית שעניינה חסימת העותר, תושב גבעתיים, מחשבון הטוויטר של קוניק שהוא ראש העיר גבעתיים (להלן גם: "קוניק" או "ראש העיר").

במרכזה של העתירה עומדת השאלה: האם על חשבון טוויטר של ראש העיר, שאינו ממומן או מתופעל על ידי מי מעובדי העירייה, חלים כללי המשפט המנהלי או הפרטי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

העותר בעתירתו מבקש לחייב את קוניק להסיר את חסימתו מדף החשבון שלו ברשת הטוויטר.

כמו כן התבקש בית המשפט להעניק לעותר סעד הצהרתי ולקבוע כי על המשיבים להימנע ממחיקת פרסומים המכילים דברי ביקורת כגון הפרסום שהוביל לחסימתו של העותר. בית משפט התבקש לפרסם כללי שימוש סבירים בחשבונות ברשתות החברתיות, המספקים הגנה ראויה לזכויות היסוד הרלוונטיות, וכן לחייב המשיבים בהוצאות העותר.

כיוון שאין פסיקה מחייבת בסוגיה, אין מענה בחקיקה ואף הגורמים המאסדרים טרם נתנו הנחיות ברורות בעניין, אזי במסגרת העתירה התקבלה עמדת היועץ המשפטי לממשלה וגם עמדת מרכז השלטון המקומי.

2. רקע נדרש:

(א) ביום 8/5/2020 פרסם העותר בחשבון הטוויטר שלו ציוץ שזה לשונו: "הולך רגל נהרג כשרכב עלה על המדרכה בגבעתיים, רחוב המעיין פינת ויצמן. עדיין לא ברור מהי הסיבה שנהג רכב נוסע על המדרכה אבל זה לא מחזה נדיר שרן קוניק ומשטרת ישראל מעודדים באופן יומיומי."

לציוץ צורפו צילומי מסך של תכתובות העותר עם נציגת המשיבה 2 (להלן: "העירייה") ותויג בו קוניק, ראש העיר.

(ב) לציוץ הגיב קוניק בשני ציוצים משלו, שלשונם: "הגיע הזמן רק לדבר אחד: לחסום איש עלוב שכמותך"; ו- "ראוי שתמחק את הציוץ שלך איש בזוי שכמותך" לאחר מכן העותר נחסם מחשבון הטוויטר של קוניק; חשבון ששם המשתמש שלו הוא @Kunikean (להלן: "החשבון").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 (ג) ביום 7/6/20, שלחה באת כוח העותר מכתב פנייה לקוניק, בבקשה לבטל את
2 חסימת העותר בחשבון הטוויטר שלו.

3 עורכת דין מהלשכה המשפטית של העירייה ענתה במכתב מיום 16.6.20, כי מדובר
4 בעמוד פרטי של ראש העיר, שאינו ממומן ע"י העירייה, וכי זו זכותו לחסום
5 חשבונות אשר מפרסמים פרסומים מסיתים ומבזים כלפיו.

6
7 (ד) ביום 5/7/20 נשלחה תגובת העותר לתשובת העירייה, בה נתבקש בשנית להסיר
8 את חסימת העותר. במכתב נטען כי העמוד מהווה עמוד ציבורי של קוניק לאור כך
9 שרוב התוכן בו ציבורי, ועל כן יש להחיל עליו את כללי המשפט המנהלי וכי פרסום
10 העותר בגינו נחסם, אינו עולה כדי הסתה אלא מדובר בביקורת ציבורית חשובה.

11
12 (ה) ביום 16/9/20 נשלחה תגובה מטעם העירייה. במכתב שבה העירייה על סירובה
13 לקבל את הבקשה לביטול החסימה וטענה כי הפרסום הנדון מפר את כללי
14 השימוש ברשת הטוויטר.

15
16 לאחר הדברים האלה הוגשה העתירה.

17
18 3. תמצית טענות העותר –

19 (א) העותר פרסם ביקורת אודות התנהלות המשיבים בנוגע לשמירה על הולכי רגל
20 ורוכבי אופניים בעיר ברשת הטוויטר וביקש את תגובתו הפומבית של ראש העיר.
21 ראש העיר לא התייחס לסוגיה ואף חסם את העותר על מנת להשתיק את דברי
22 הביקורת שלו.

23
24 מניעה מאדם לקחת חלק בשיח זה ע"י חסימתו על ידי נבחר ציבור בשל השקפתו,
25 כמוה כסתימת פיות בכיכר העיר ואף פוגעת בזכותו לשוויון. למשתמשים שנחסמו
26 מעמודים של נבכרי ציבור אין חלופה אפקטיבית לניהול שיח ציבורי, מידי, ובלתי
27 אמצעי.

28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- (ב) חשבונו של ראש העיר הנו חשבון בעל מאפיינים ציבוריים ועל כן חלים עליו כללי המשפט החוקתי והמנהלי – תוכן העמוד מורכב רובו מפרסומים בעלי עניין ציבורי והתפרסמו בו עניינים בעלי חשיבות ציבורית שלא פורסמו בחשבון הטוויטר הרשמי של העירייה. הדף ציבורי ומצוין בו בצורה מפורשת כי קוניק הוא ראש עיריית גבעתיים.
- חשבון הטוויטר שבמחלוקת הוא החשבון העיקרי בו מתנהל שיח ציבורי סביב התנהלות המשיבים. הוא מונה למעלה מפי עשרה עוקבים מהחשבון הרשמי של העירייה – 3,500 אל מול 311. (בהשלמת הטיועון שהוגשה בפברואר 2022 נכתב כי לחשבון שבמחלוקת יש מעל 6,000 עוקבים – א.כ.).
- דו"ח מבקר המדינה שצוטט בעתירה מתייחס לחשבון של נבחר ציבור ברשת שהוא כביכול פרטי באופן זה: "בבסיס ההחלטה אם מדובר בחשבון ציבורי או פרטי עומדים גם שיקולים של שקיפות ושמירה על אותנטיות השיח בחשבונות הציבוריים, מתוך הבנה שהדבר עשוי להשפיע על דעת הקהילה ועל תהליכי בחירה דמוקרטיים, בעיקר בתקופת בחירות.
- אין צורך שכל הסממנים יתקיימו ויש להסתכל בעיקר על תכלית החשבון ותכניו לשם הקביעה אם מדובר בחשבון ציבורי או פרטי."
- (הדו"ח הוא מיום 14.7.20 "שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות" ויכונה להלן: "דו"ח מבקר המדינה").
- (ג) פגיעה בזכויות יסוד - מחיקת תגובות אדם מחשבון ציבורי של נבחר ציבור ברשתות החברתיות בשל תוכן, וחסימתו בשל דעותיו פוגעות בזכות לחופש הביטוי ובזכות לחופש המידע שהינן זכויות יסוד. מדובר בפגיעה שאינה חוקתית בזכויות היסוד של העותר בחוסר סבירות ופגם היורד לשורש ההליך במעשה המנהלי.
- (ד) עקרון תקינות המנהל - התנהלות המשיבים באשר לחסימת העותר לא נעשתה בהתאם לכללי המשפט המנהלי: לא הועבר לעותר נימוק מדוע נחסם מחשבונו של ראש העיר, מתי נחסם, ומה השיקולים שהביאו להחלטה. העותר לא הופנה לאף סעיף בתקנון אשר ממנו היה ניתן ללמוד על סיבת חסימתו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 הפרסום שפרסם העותר מהווה ביקורת לגיטימית בנושא בעל עניין ציבורי ואינו
2 עולה כדי השמצה או הסתה.

3
4 גם אם היה ניתן לקבל את העמדה לפיה פרסום העותר עולה כדי הסתה או
5 השמצה, לא ניתן לפגוע בחופש הביטוי של העותר, מבלי להוכיח כי קיימת ודאות
6 סבירה לפגיעה במושא הפרסום. במקרה דנן אין שום קריאה לפעולה אקטיבית
7 כנגד המשיבים או המשטרה.

8
9 בנוסף, ניתן היה למצוא אמצעים מידתיים טרם חסימה. כמו למשל: משלוח
10 התראה טרם חסימה.

11
12 בנוגע לטענה כי פרסומי העותר מהווים עבירה על כללי השימוש של הרשת (ו)
13 החברתית טוויטר נטען כי מדובר בתאגיד בינלאומי אשר אינו מעורב בסכסוך בין
14 הצדדים. מכיוון שמדובר בתאגיד פרטי הוא אינו מחויב לכללי המשפט המנהלי,
15 בניגוד למשיבים, ואין ביכולת המשיבים להיתלות בכללי מדיניות התאגיד
16 ולהוציא אותם לפועל בשמו.

17
18 תמצית טענות המשיבים - 4.
19 תשובת המשיבים לעתירה הוגשה במאוחד, אם כי ייצוג המשיבים הוא נפרד.

20
21 טענות מקדמיות (א)
22

23 חוסר סמכות עניינית – הכלל הקובע לעניין ההליך המנהלי הוא אינו מבחן הסעד
24 או העילה אלא מבחן העניין, ועל הפעולה שתוקפים בעתירה להיות החלטה
25 מנהלית. הפעולה נשוא העתירה, חסימת העותר מחשבון הטוויטר של קוניק אינה
26 החלטה מנהלית אלא החלטה של קוניק בכובעו הפרטי ולא כראש עיריית
27 גבעתיים. חשבון הטוויטר המדובר הוא חשבון הפרטי של קוניק הממומן
28 ומתוחזק על ידו לבד, והוא בעל שיקול הדעת היחיד בעניינו. בחשבון הטוויטר של
29 קוניק יש פרסומים אישיים שלו שאינם קשורים לעירייה או לתפקיד בו קוניק
30 נושא.

31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

יש לדחות על הסף את העתירה כנגד העירייה – לעירייה אין קשר לחשבון הטוויטר של ראש העיר והיא מתחזקת את חשבוניתיה ברשתות החברתיות השונות בצורה עצמאית. לא ניתן להטיל על העירייה כל אחריות בנוגע לפרסום של ראש העיר בעמוד הפרטי שלו.

מדובר בעניין מתחום המשפט האזרחי ולא המנהלי – החלטה כגון זו הנתקפת בעתירה היא החלטה פרטית שנלקחה ע"י אדם פרטי ונשקלה על סמך שיקוליו גרידא, ואינה עולה בקנה אחד עם הגדרת "החלטה מנהלית".

מדובר בעניין שמקומו אינו בבית המשפט – מדובר בסוגיה בעלת השלכות רוחב שראוי שתבחן ע"י הגורמים המאסדרים ולא ע"י בית המשפט.

(ב) פרסום העותר הינו פרסום מסית – פרסום העותר מציג מציאות מסולפת לפיה לראש העיר הייתה יד בגרימת תאונה או שהוא מעודד הרוגים או פצועים.

פרסום העותר משמיץ באופן אישי את ראש העיר ומטרתו לייצר שיח בוטה ומסית נגד ראש העיר. לא בכדי העותר תיג בפרסום את חשבונו האישי של ראש העיר המנוהל על ידו בלבד ולא את חשבונה של העירייה.

העותר רודף את ראש העיר בצורה אישית במשך תקופה ארוכה. לאחרונה אף פרסם ברשת הטוויטר כי המשיב "מייצג את כל מה שרע" – התבטאות מסיתה ופוגענית. בנסיבות אלו יש לדחות את העתירה אף מטעמים של ניקיון כפיים.

(ג) חשבון הטוויטר נשוא העתירה הינו חשבונו הפרטי של ראש העיר – מדובר בחשבון פרטי שראש העיר מממן, מפעיל ומתחזק בעצמו. אין לו קשר לכובעו של קוניק כראש העירייה. החשבון נושא את שמו ואת תמונתו, בניגוד לחשבון העירייה שנושא את השם "עיריית גבעתיים" ונושא תמונה המסמלת את העיר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

בפסיקה אף נקבע המונח "פרטי-פוליטי" המשמש לתיאור עמודי מדיה פרטיים, המשרתים צרכים פוליטיים. נקבע כי אין מניעה שראש רשות מקומית ינהל עמוד ברשת חברתית, שנועד לקדם את מטרותיו הפוליטיות, במימונו ומטעמו.

(ד) באשר לדו"ח מבקר המדינה - הדו"ח הוא בגדר המלצה ואינו מחייב את הרשויות. אף בדו"ח עצמו צוין כי ראוי שנושא זה יוסדר ע"י משרד הפנים ומשרד המשפטים.

מדו"ח מבקר המדינה עולה, כי במקרים מסוימים ניתן לבצע הפרדה בין החשבונות של ראשי רשויות. אחד - המופעל ע"י עובדי הרשות ומיועד לתכליות שלטוניות ולא ניתן להעלות בו דברי תעמולה, ואחר - אשר לא מופעל ע"י הרשות ומותר להעלות בו כל תוכן.

לצד זאת מוצגת בדו"ח בעיה חמורה של טשטוש בין החשבון הפרטי לחשבון הציבורי.

נקבע כי אין צורך שיתקיימו כל הסממנים על מנת לקבוע אם מדובר בחשבון פרטי או ציבורי.

לפי המשיבים, מבקר המדינה שולל מצב של חשבון המכיל מאפיינים פרטיים וציבוריים יחד, וכפועל יוצא מכך שולל את זכותם של נבחר ציבור לנהל דף בו הם משתפים את חבריהם אודות עשייתם אך גם מעלים תמונות אישיות.

מדובר בקביעה שיוצרת פתח לניצול כספי ציבור לצורך ניהול של דפים פרטיים של ראשי רשויות בהם לא יכללו דברי תעמולה, אך לצד התוכן הציבורי יכללו גם תוכן פרטי שיתוחזק בעזרת כספי ציבור.

עמוד של נבחר ציבורי הינו קניינו הרוחני הפרטי. הקריטריונים שקבע מבקר המדינה בדו"ח עשויים להוביל לכך שכל חשבון מעורב של נבחר ציבור יחשב אוטומטית כחשבון ציבורי באופן שיפגע בעקרון שוויוניות הבחירות ואמון הציבור. נבחר הציבור למעשה לא יהיה רשאי לפעול כאדון לעצמו על קניינו הפרטי משום שיוכלו עליו נהלי המשפט המנהלי באופן המאפשר למתחריו יתרון לא הוגן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 ככל שייעתר בית המשפט לעתירה יוטלו על חשבונו של קוניק מגבלות שעשויות לפגוע
2 בחופש הביטוי שלו.

3
4 (ה) אין מקום להכפיף את חשבונו הפרטי והקנייני של קוניק לנורמות המשפט המנהלי –
5 טענת העותר יוצרת הפרדה בין אנשי ציבור לנבחר ציבור. אנשי ציבור יכולים לנהל את
6 עמוד הטוויטר שלהם כאוות נפשם, ובכך זוכים ליתרון פוליטי על נבחר ציבור, שבניהול
7 עמוד הטוויטר שלהם כפופים לנורמות של המשפט המנהלי. במצב כזה ככל ותתקבל
8 העתירה תילקח מקוניק הדרך לשמור על קשר עם קהל תומכיו על מנת לשפר את מעמדו
9 הפוליטי בעת שהוא מכהן כנבחר ציבור.

10
11 (ו) חסימת העותר נעשתה כדין – גם אם תתקבל טענת העותר לפיה יש להחיל על חשבונו של
12 קוניק נורמות של המשפט המנהלי, אזי חסימת העותר נעשתה כדין באופן סביר ושקול.
13
14 מפרסום העותר מובן, כי לדעתו קוניק נוקט בסדר עדיפויות אשר מעודד הרוגים ופצועים.
15 אמירה לפיה נבחר ציבור מתיר לכאורה התנהגות המביאה לאבדות בנפש היא פגיעה בשמו
16 הטוב של קוניק ויש בה כדי להסית נגדו.

17
18 החלטת קוניק לחסום את העותר מהווה החלטה מבוססת וראויה של חסימת אדם
19 המתעמר בו. העובדה שאדם ציבורי מערב עצמו בחיים ציבוריים אין משמעה הפיכת שמו
20 הטוב להפקר. החלטת קוניק הייתה אמצעי הולם לתכלית הגנת שמו הטוב של קוניק
21 ומניעת הסתה נגדו ברשת.

22
23 לעותר קיימות חלופות אפקטיביות – חסימת העותר משמעה שהעותר וקוניק לא יוכלו
24 לראות זה את פרסומיו של זה או לתייג אחד את השני בפרסומיהם. חשבונו של העותר לא
25 נחסם והוא יכול להמשיך ולפרסם בו אף תוך אזכור שמו של קוניק. העובדה כי אין
26 באפשרות העותר לכפות על קוניק לקרוא את פרסומיו היא החלטה מנהלית מידתית
27 וסבירה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

בנוסף, החסימה האמורה התבצעה ברשת החברתית טוויטר, בעוד שכיום בישראל פייסבוק היא הרשת החברתית המובילה ביחס לשימושם של ראשי רשויות. העותר אף פעיל ברשת החברתית פייסבוק של קוניק ושם לא נחסם. מטרתה של טוויטר היא הזרמת עדכונים בזמן אמת בעוד מטרתה של פייסבוק הוא ניהול דיונים וקיום שיח. בכך נעוץ השוני.

5. בהסכמת הצדדים התבקשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה בשאלה שבמחלוקת: **"האם על חשבון טוויטר של ראש עיר, שאינו ממומן או מתופעל על ידי מי מעובדי העירייה. חשבון נפרד מדף הטוויטר של העירייה, חלים כללי המשפט המנהלי או הפרטי".**

6. היועץ המשפטי לממשלה הודיע על התייצבותו בהליך, הגיש את עמדתו ולאחר מכן השלימו הצדדים טיעוניהם בכתב ביחס לעמדתו.

7. **עמדת היועץ המשפטי לממשלה:**
עמדת היועץ המשפטי לממשלה כללה סקירה של משפט משווה והתייחסות לדו"חות נציב תלונות הציבור (להלן: **"הנציב"**) בסוגיה.
צוין כי בדו"ח הנציב משנת 2016 מוצגת גישה לפיה, ככלל, על חשבונות של אנשי ציבור ברשתות החברתיות חלים כללי המשפט הציבורי.

על מנת לקבוע, האם חשבון של ראש רשות ציבורית המופעל על ידו מהווה דף ציבורי או לא, מנה הנציב מספר אמות מידה לצרכי סיווג. ביניהן: סוג הדף, מימון הדף, הפעלת הדף ותכני הדף. בהמשך לכך קבע הנציב כי על גוף או אדם המפעיל דף פייסבוק ציבורי לפרסם מדיניות ברורה בדבר תנאי השימוש בדף, וכי חסימת פרסומים תחשב פעולה בעלת תכלית ראויה אם בפרסום יש פגיעה בזכותו של איש הציבור לשמו הטוב, אם הוא בגדר התבטאות מסיתה או גזענות אסורה, אם הוא פרסום מציף או ניבול פה. מניעת ביקורת אינה תכלית ראויה בהקשר זה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

בעמדת היועץ המשפטי לממשלה צוין כי על חשבון או דף של רשות ציבורית חלים כללי המשפט הציבורי. גישה זו משתרעת גם על חשבונות של אנשי ציבור אשר מקבלים מימון ציבורי לתפעול החשבון.

המקרה של נבחר ציבור המפעיל חשבון פרטי אך בעל אופי פומבי הפתוח לכל, יכול להחשב בנסיבות מסויימות מעין יצור בלאיים.

לא ניתן להתעלם מן העובדה שבשנים האחרונות הפכו חשבונותיהם של נבכרי ציבור, הגם שאינם רשמיים, לכלי העיקרי לקשר בינם לבין הציבור הרחב. הקשר האמור הוא בעל מאפיינים חדשים למימוש עקרונות העומדים בבסיס כל משטר דמוקרטי. חסימה של אדם מגישה לפרסומים ולשיח המתנהל אודותיהם משפיעה על יכולתו להיות חשוף לביטויים פוליטיים ויכולה לפגוע בזכותו למעורבות פוליטית.

לעמדת היועמ"ש ניתן לראות בפעולות נבכרי ציבור בחשבונות כאלו, בהקשר של מחיקת תגובות וחסימת גישה של מגיבים, כפעולות הכפופות גם לעקרונות המשפט הציבורי. הקביעה ביחס לתחולת כללי המשפט הציבורי אינה מוכרעת רק על יסוד סיווג הפלטפורמה (אם רשמית או אם לאו) אלא בהתאם למאפייני השימוש בה ונסיבותיו הספציפיות.

לסיכום העמדה:

היועמ"ש סבור, כי בחינה של פעולת נבחר הציבור בחשבון ברשת חברתית, גם אם אינו "נכס" של הרשות הציבורית או מתופעל באמצעות משאביה, תיעשה בין היתר בשים לב למאפייני החשבון ותוכן הפרסומים בו. אין לומר כי כללי המשפט הציבורי יחולו בהכרח בכללותם על חשבונות כאמור ומוצע בשלב זה לבחון בכל הקשר את התחולה בשים לב למכלול הנסיבות שעל הפרק ולסיווג אופן השימוש ברשת החברתית.

8. השלמת הטיעונים בכתב ביחס לעמדת היועמ"ש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

טיעוני ב"כ העותר:

ב"כ העותר בהשלמת הטיעון מציינות, כי עמדת היועמ"ש תומכת בעמדתו העקרונית של העותר. לפי עמדת היועמ"ש, פרופיל של נבחר ציבור המפעיל חשבון פרטי אך בעל אופי פומבי יכול להיחשב כמעין יצור כלאיים פרטי – ציבורי. הסיווג נעשה בהתאם למאפייני השימוש בפלטפורמה. עמדה זו עולה בקנה אחד עם המבחנים שמנה מבקר המדינה בדו"ח משנת 2020. עמדה זו תואמת להחלטת כב' השופט פוגלמן ביושבו כראש ועדת הבחירות המרכזית בתב"כ 7/24 בן מאיר נ' רון חולדאי ויישום ההכרעה שם יפה גם לעניינינו.

(א) יישום המבחנים והמאפיינים מוביל למסקנה לפיה במקרה דנן החשבון משמש את ראש העיר לצורך תפקידו הציבורי כראש עיר:

(1) סוג החשבון: כל אחד יכול לראות את הפרסומים בחשבון מלבד אלו שנחסמו על ידי ראש העיר.

(2) תפקידו ומידת בכירותו של איש הציבור: בעניינינו מדובר בראש עיר. נבחר הציבור הבכיר ביותר ברמה המוניציפלית.

(3) תכלית ואופן השימוש בחשבון: איש הציבור משתמש ברשת החברתית לצרכי תעמולה וקידום יחסי ציבור לפעילותו. משתמש בחשבונו כדי לפרסם מידע אודות העיר גבעתיים ופעילות עיריית גבעתיים (מפנים לדוגמאות בפסקאות 35-38 לעתירה וכן לנספח 1 לעתירה). כמו כן צורפו פרסומים נוספים שנעשו לאחר הגשת העתירה ומשנת 2022 (נספח 1 להשלמת הטיעון), כולל שיח בנושא התחבורה הציבורית בין ראש העיר ותושבי העיר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- 1 הבחירה להשתמש בחשבון לעבודה ציבורית: ראש העיר הוא זה שבחר לערוב (4)
2 בחשבון בין "כובעיו" כאיש פרטי ואיש ציבורי, זאת בצירוף התכנים הקשורים
3 לתפקידו הציבורי הופכים את החשבון לציבורי.
4
- 5 בחינת תכני החשבון: ראש העיר משתמש בחשבון לצורכי עבודתו. (5)
6 רוב תכניו קשורים למילוי תפקידו הציבורי. המשיב אכן עושה גם שימוש אישי
7 בחשבון, אך אין בכך כדי להטות את הכף ולקבוע כי אין מדובר בנכס של הרשות
8 הציבורית, בהתאם לפסיקתו של כב' השופט פוגלמן בעניין חולדאי. פעמים רבות
9 גם הפרסומים אשר להם אופי אישי-פוליטי סובבים סביב העיר גבעתיים.
10
- 11 האופן שבו החשבון ומסריו נתפסים בעיני הציבור: הציבור- בכלל, ופעילים (6)
12 המקדמים שימוש בתחבורה ציבורית-בפרט (המכונים בטוויטר #פידתחבורה, כך
13 לפי העותר) מנהלים אינטרקציה עם החשבון בכובעו של המשיב כראש העיר ולא
14 כאדם פרטי.
15
- 16 בהגדרת החשבון כתוב "ראש עיריית גבעתיים"; תמונת הרקע היא דגל ישראל על
17 רקע נוף גבעתיים; ואף דף הפייסבוק הרשמי של המשיב מפנה לדף הטוויטר.
18 המשיב מנהל שיח ציבורי בעזרת החשבון עם תושבים המתייגים אותו בענייני
19 העיר.
20
- 21 קהל היעד של הפרסומים בחשבון: לראש העיר מעל ששת אלפים עוקבים (7)
22 בטוויטר, ואופי הפרסומים והשיח המתפתח בהם מלמד כי קהל היעד העיקרי של
23 ראש העיר הם תושבי גבעתיים.
24
- 25 מימון החשבון: לטענת ראש העיר החשבון פרטי לגמרי והעירייה לא משתתפת (8)
26 בתחזוקתו. עם זאת, ראש העיר נוהג להעתיק תכנים רשמיים שעולים בעמוד
27 הפייסבוק שלו, אותו מנהלת העירייה, ולפרסמם בחשבון הטוויטר שלו. בהיבט
28 הזה יש קשר בין המימון שניתן לעמוד הרשמי של המשיב לבין עמוד הטוויטר שלו.
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 צוין כי מדובר במבחן אחד מבין המבחנים ואין מדובר במבחן המכריע את הכף
2 לשיטת מבקר המדינה, היועץ המשפטי לממשלה והשופט פוגלמן.
3

4 (9) הפעלת החשבון: המשיב מפעיל את החשבון בעצמו. העותר מעלה שאלה – האם
5 ניתן לראות בכך שהמשיב מטפל בחשבונו במהלך שעות העבודה כחלק ממילוי
6 תפקידו הציבורי.
7

8 (ב) העותר טוען כי חסימתו מחשבונו של המשיב מונעת ממנו מלקחת חלק בפעילות למען
9 קידום מדיניות העיריה בתחום התחבורה הציבורית, פעילות המתקיימת רק ברשת
10 הטוויטר ולא ברשתות אחרות, כך שרשת הפייסבוק או חשבונה של עיריית גבעתיים
11 בטוויטר אינם מהווים חלופה רלוונטית או אפקטיבית.
12 העותר מעלה את הסברה כי המוטיבציה של המשיב לחסום אותו נובעת מהיות העותר
13 'מתנגד חריף' לראש העיר בכל הנוגע למדיניות הנוגע לתחבורה ציבורית, ולא מטעמים
14 ענייניים.
15

16 קוניק אף מציין בכתב התשובה כי הוא עוקב אחר חשבון המשתמש של העותר על מנת
17 לאתר בו התבטאויות פוגעניות אודותיו, דבר המעורר אי נוחות ויוצר אפקט מצנן על השיח
18 החופשי של תושבי העיר ברשת.
19

20 (ג) העותר טוען כי הביקורת שהעביר הייתה עניינית וסבירה, וכי יש להחיל על החלטת ראש
21 העיר את כללי המשפט המנהלי. חסימתו של העותר מהווה פגיעה לא מידתית בזכויות
22 חוקתיות. הביקורת נאמרה בצורה נחרצת אך איננה עולה כדי הסתה לאלימות, דיבה או
23 לשון הרע.
24

25 אין להבין מדברי הביקורת של העותר כי העירייה או המשטרה מעודדים מקרי מוות, כפי
26 שטוען ראש העיר, אלא ברי כי מדובר בדעה לפיה מדיניות המשטרה והעירייה מביאה
27 לתאונות קשות.
28

29 ביקורת כזו כנגד נבחר ציבור בגין מעשה אשר בתחום אחריותו הציבורי היא בליבת חופש
30 הביטוי ויש להעניק לה את ההגנה הגדולה ביותר.
31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

9. טיעוני באי כוחו של ראש העיר:

(א) רשתות חברתיות משמשות גם נבחרי ציבור, ככל אדם אחר, לשימושים פרטיים. באמצעותן הם יכולים לקדם גם את עמדותיהם ודרכם הפוליטית ויכולים לשמור על קשר ישיר מול קהל הבוחרים והתומכים. עמדת היועמ"ש איננה מגובשת ולא ניתן לגזור ממנה כללים ברורים לענייננו.

(ב) הציפיה לפיה נבחר ציבור, מנהל חשבון פרטי – פוליטי ברשת חברתית במימונו הבלעדי, יהיה כפוף לכללי המשפט הציבורי, כך שיצטרך לאפשר לכל אדם להתבטא באותן נפשו בתוך חשבונות תוך פגיעה בנבחר הציבור ו/או האינטרסים הלגיטימיים שלו, היא ציפייה מרחיקת לכת שפוגעת בזכות להיבחר ובעקרון השוויון.

(ג) באיזון בין זכויותיו של העותר בעקבות חסימתו מחשבונו של ראש העיר לבין זכויותיו של ראש העיר לפעול בחשבונו הפרטי, גוברות זכויותיו של ראש העיר.

(ד) לפי עמדת היועמ"ש, רואים בחשבון כנכס ציבורי שחלים עליו כללי המשפטי הציבורי כאשר החשבון מופעל במימון ציבורי, ואילו בעניינינו החשבון לא ממומן על ידי העירייה.

(ה) מעמדת היועמ"ש עולה, כי לא גובשו כללים ברורים.

גם לא ברור, איך ניתן יהיה להחיל רק חלק מכללי המשפט הציבורי על חשבון ברשת חברתית (סעיף 69 לעמדת היועמ"ש) ואיך בכלל ניתן להחיל כללי משפט ציבורי רק על חלק מחשבון מסוים (סעיף 70 לעמדת היועמ"ש).
מה גם, שיישום הנימוקים בעמדת היועמ"ש מובילים למסקנה כי כללי המשפט הציבורי לא יחולו על חשבון הטוויטר שבמחלוקת:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- (1) החשבון לא מופעל על ידי העירייה. לקוניק שיקול דעת בלעדי בכל הנוגע לפרסומים. פרסומיו מייצגים את עמדותיו ודעותיו בלבד, שאינן בהכרח זהות לעמדת העירייה.
- העירייה מתחזקת ומפעילה חשבונות נפרדים ברשתות החברתיות.
- (2) אין לקבל את עמדת העותר ולפיה העובדה שקוניק מתפעל את החשבון גם בשעות העבודה, הופכת את החשבון לציבורי, שכן לנבחרי ציבור וודאי לראשי עיריות אין שעות עבודה שגרתיות ומוגדרות.
- גם אין לקבל את הטענה כי זהו חשבון שמנוהל על ידי העירייה כיוון שקוניק מעלה לחשבונו תכנים מתוך חשבון העירייה. כל גולש רשאי לשתף פוסטים ופרסומים שונים מאתר העירייה.
- (3) החשבון פרטי – פוליטי ולא ציבורי גם בשל המאפיינים הבאים: הוקם על ידי קוניק כדי ליצור פלטפורמה במסגרתה יוכל לעשות שימוש אישי ופרטי. להעביר מסרים לקהל תומכיו ולגייס אהדה.
- בחשבון יש פרסומים אישיים. למשל: ביקורת על הממשלה בענייני קורונה, פרסומים בעניין מלחמת רוסיה – אוקראינה ועוד. פרסומים כאלו אין להם מקום בחשבון של העירייה.
- החשבון נושא את שמו הפרטי של קוניק. את תמונתו וזאת בשונה מחשבון העירייה.
- הקלדת המילה "גבעתיים" או "עיריית גבעתיים" בשורת החיפוש בטוויטר תוביל לחשבון העירייה ולא לחשבון שבמחלוקת.
- מובאות דוגמאות של פרסומים שהם אישיים באופן מובהק.
- (4) החלטת כב' השופט פוגלמן ביושבו כיו"ר ועדת הבחירות המרכזית בעניין חולדאי מתייחסת לנסיבות שונות לחלוטין. שם עמוד הפייסבוק נשא את שם ראש העירייה אך החשבון מומן ותופעל על ידי העירייה. במקרה שלנו חשבון הטוויטר מכיל הרבה פרסומים אישיים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- 1 קבלת עמדת העותר תוביל למצב שבו ימנע מנבחר ציבור בעתיד להוציא אדם
2 מרשימת אנשי קשר בפלאפון הפרטי שלו או לנהל קבוצת ווטסאפ שהוא פתח
3 בעצמו.
4
- 5 (ז) במקרה דנן, זכויותיו של העותר לא נפגעו כלל. הוא יכול להביע דעתו בחשבונות
6 הציבוריים של העירייה ואף בחשבונו הפרטי של קוניק בפייסבוק. כך יש
7 באפשרותו להשתתף בשיח הציבורי.
8
- 9 (ח) לחלופין – גם אם ייקבע כי כללי המשפט הציבורי חלים על חשבון כטוויטר
10 שבמחלוקת, ממילא לא נפל פגם בחסימת העותר, שכן יש בדברים שכתב העותר
11 משום אמירות מסיתות ופוגעות בשם טוב של אדם באופן המצדיק חסימה.
12 החסימה היתה אמצעי הולם לתכלית הגנה על שמו הטוב של קוניק ומניעת הסתה
13 נוספת נגדו ברשת החברתית וזאת בחשבון האישי.
14
- 15 **טיעוני ב"כ העירייה:** 10.
16 ב"כ העירייה מסכימים לטיעוני ב"כ ראש העיר, ומדגישים כי העירייה אינה קשורה
17 במישרין או בעקיפין לחשבונו הפרטי של קוניק בטוויטר. חשבון אותו הוא מנהל באופן
18 עצמאי ולפי שיקול דעתו.
19 חסימתו של העותר היתה סבירה בנסיבות ואין להתערב בשיקול דעתו של קוניק בנוגע
20 לחשבונו הפרטי.
21 החלת כללי המשפט הציבורי על חשבון פרטי – אישי של ראש העיר תפגע בזכותו לפי חוק
22 יסוד: כבוד האדם וחירותו.
23 העותר רשאי להמשיך להגיב בחשבון העירייה ובחשבונו הציבורי של ראש העיר וזאת כל
24 עוד הוא עושה זאת באופן סביר ושאינו מפר את כללי הביטוי.
25
- 26 **עמדת מרכז השלטון המקומי:** 11.
27 (א) לאחר שב"כ הצדדים השלימו טיעוניהם ביחס לעמדת היועמ"ש, הוגשה על ידי
28 מרכז השלטון המקומי (להלן גם: "מש"מ") בקשה להגיש עמדה מטעמו כידיד
29 בית משפט.
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

ביום 27.4.22 נעתרתי לבקשה. עמדה הוגשה ביום 18.5.22 ולאחר מכן השלימו הצדדים הנוספים טיעוניהם.

(ב) עמדת המש"מ מתכתבת עם עמדתם של ראש העיר והעירייה. נטען כי המאסדרים טרם גיבשו מסמך מדיניות סדור, שישפוך אור על הילוכם של נבחר ציבור בכל הקשור לחשבונות הרשתות החברתיות המנוהלים על ידם באופן עצמאי. לפי המש"מ, כל עוד לא התקיים דיון מקצועי וציבורי מעמיק בסוגיה, אין לשרטט גבולות מחמירים להתנהלותם של נבחר הציבור במרחב הרשתות החברתיות. הגבולות לכל היותר ישורטטו רק כאשר יטפלו באופן שווה גם בנבחר ציבור מכהנים וגם בגורמים אחרים בשיתחברתי, שעשויים בעתיד להיות מובילי דעה או מתמודדים על בחירתם.

(ג) נטען כי יש לאזן בין זכות היסוד לחופש ביטוי לבין זכות היסוד של הגנה על שמו הטוב של אדם וכבודו ואף על קניינו.

(ד) בדו"ח מבקר המדינה ניתנו מספר סממנים לבחינת דף כציבורי. דו"ח מבקר המדינה לא התייחס למצבי ביניים שבהם החשבון הוא פרטי: פתוח לציבור אך מנוהל על ידי אושיה ציבורית כדוגמת נבחר ציבור. אין מקום לסווג חשבון ככזה שהוא גם פרטי וגם ציבורי. לגבי אותו "ייצור כלאיים" אליו מכוון המבקר בדו"ח שלו, לא ניתן לייצר את ההפרדה. צריך ליצור דין מתאים וצריך לקבוע באופן מסודר את מיהול הזהויות. רק לאחר שיוסדרו הכללים ניתן יהיה לבחון החלת משפט מנהלי על חשבונות המתנהלים באופן דומה לחשבון נשוא העתירה. זהותו של מנהל דף לא יכולה כשלעצמה להפוך את הדף לציבורי.

(ה) המשפט המשווה שהובא בעמדת היועמ"ש ובניירות העמדה שהוצגו על ידי ב"כ העותר. (מסמך מדיניות חסימת משתמשים ברשתות החברתיות על ידי נבחר ציבור – עו"ד רבקי דב"ש – המכון הישראלי למדיניות טכנולוגיה, אוגוסט 2021.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

נייר עמדה בדבר חסימת משתמשות ומשתמשים בעמודים רשמיים של נבחר
ציבור ברשתות חברתיות או מחיקת תגובות שנכתבו בשל הבעת ביקורת על
נבחרים – הקליניקה לזכויות דיגטליות וזכויות אדם במרכז הסייבר
באוניברסיטה העברית בירושלים – אפריל 2019), מלמד על כך שטרם גובשה עמדה
ברורה בסוגיה שבמחלוקת. לא התקיים עדיין דיון ציבורי מעמיק בסוגיה.
המדיניות אינה אחידה בין המדינות השונות בארה"ב, קנדה ואירופה. בחלק גדול
מהמקרים שצוינו כמשפט משווה הסתיימו ההליכים בדרך של פשרה. המאסדרים
טרם גיבשו עמדה וקיים קושי בשרטוט גבולות ברורים.

כאשר נשמרת הזכות לציבור המשתמשים ברשתות החברתיות, לרבות העותר,
לנהל שיח ולהביע ביקורת בחלופה אפקטיבית שאינה נחותה מדף טוויטר אישי של
נבחר ציבור, יש להעדיף את זכויותיו של נבחר הציבור / האדם הפרטי על פני זכות
חופש הביטוי של ציבור המשתמשים.

לסיכום:

כל עוד קיימת, לכל הפחות, עמימות בהגדרת הגבולות שבין הפרטי לציבורי בניהול
הפלטפורמות כדוגמת דף הטוויטר של קוניק, אזי ראוי שיחולו כללי המשפט
הפרטי ולא כללי המשפט המנהלי.
כמו כן במקרה הספציפי דף החשבון אינו דף שיש להחיל עליו בכל מקרה את כללי
המשפט המנהלי, לאור "(1) עירוב התחומין המצוי בתכני דף זה, לצד העובדה כי
זה מנוהל באופן עצמאי על ידי מר קוניק – ראש עיריית גבעתיים, (2) תוכנו אינו
משקף באופן בלעדי את פועלו כראש עירייה, (3) הדף אינו מהווה הפלטפורמה
הרשמית של העירייה ו/או ראש העירייה לקשר עם הציבור וקיימת פלטפורמה
ציבורית רשמית כאמור ברשתות חברתיות המייצרת חלופה אפקטיבית שיח
הפתוח והמאפשר".

12. העותר בהתייחסותו לעמדת מש"מ טען כי אין בה להוסיף על שנטען על ידי קוניק והעירייה
בעתירה ובכתב התשובה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

אין מקום לדחות את ההכרעה בסוגיה עד "מיצוי הדיון הציבורי בתחום". כבר חלפו למעלה משנתיים מאז נחסם העותר על ידי קוניק. למעשה, העתירה עודדה קיומו של דיון ציבורי פורה בנושא וכעת בשלה העת להכריע בסוגיה. מה גם שהעתירה עוסקת בחשבון של נבחר ציבור אחד ולחסימה אחת מסוימת. הכרעה בעתירה לא תמנע קביעת כללים לעתיד לבוא. קוניק הודיע כי הוא תומך כמובן בעמדת מש"מ.

ב"כ היועצת המשפטית לממשלה הודיע אף הוא כי אין בכוונתו להוסיף על העמדה שהוגשה ביום 1.2.22.

להשלמת התמונה יצוין כי בבית משפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק היתה תלויה ועומדת עתירה בסוגיה דומה, בג"ץ 5717/21 אביטל נ' היועץ המשפטי לממשלה (להלן: "עניין אביטל"), אך ביום 1.5.22 נמחקה העתירה.

בפסק דינו של כב' השופט א' שטיין בעניין אביטל הוגדרה מהות העתירה בסעיף 1 כדלקמן: "במסגרת עתירה זו נתבקשנו להורות למשיבים – היועץ המשפטי לממשלה, היועצת המשפטית לכנסת, משרד הפנים ושרת הפנים – להתייצב וליתן טעם "מדוע לא ינחו את חברי הכנסת, חברי הממשלה והרשויות המקומיות שלא "לחסום" גולשים בחשבונותיהם ברשתות החברתיות, או למחוק את תגובותיהם, אלא במקרים חריגים, כאשר הדבר עולה בקנה אחד עם פסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו".

בשים לב להודעת ב"כ היועצת המשפטית לממשלה לפיה נערכת עבודת מטה בעניין אשר מעריכים כי תושלם עד סוף אוקטובר 2022 נמחקה העתירה.

14. לאחר עיון במכלול הטענות הגעתי למסקנה ולפיה דין העתירה לדחות מהנימוקים כדלקמן:

א) הערות מקדמיות:
ברצוני להבהיר כבר בתחילת דבריי, כי בפסק הדין לא אקבע כללי ברזל להתנהלות נבחר ציבור בחשבונותיהם הפרטיים ברשתות החברתיות ולא אורה למשיבים לפרסם כללי שימוש בחשבונות ברשתות חברתיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 סוגיית התנהלותם של נבחרים ציבור ברשתות חברתיות היא סוגיה חשובה הנושאת
2 היבטים חוקתיים בעלי השלכות רחב משמעותיות.
3 מן הראוי להסדיר הנושא בחקיקה או למצער באמצעות קביעת הנחיות ברורות על ידי
4 המאסדרים.
5 עולה מהודעת ב"כ היועמ"ש לממשלה בעניין אביטל כי עבודת מטה אכן נעשית בימים אלו.

6
7 אמנם מש"מ והמשיבים סבורים כי כל עוד לא נקבעו כללים ברורים על ידי המאסדרים,
8 אין להחיל את כללי המשפט המנהלי על חשבונו הפרטי של נבחר ציבור, אך אינני מקבלת
9 את עמדתם העקרונית.

10 כאשר ניתן להגיע למסקנה עובדתית ולפיה על סמך הכלים ומבחני המשנה הקיימים כיום,
11 מדובר בחשבון פרטי או ציבורי, אזי ניתן להכריע בסכסוך פרטני המובא לפתחו של בית
12 משפט, גם אם טרם גובשה עמדה ברורה וסדורה על ידי הגורמים המאסדרים.

13
14 (ב) עוד אוסיף בתחילת הדברים, טרם אפרט את נימוקי הכרעתי, כי לא מצאתי לנכון לקבל
15 את הטענות המקדמיות שהועלו על ידי המשיבים (שפורטו בסעיף 4 א' לפסק דיני).

16
17 השאלה אם פעולת חסימה, שבוצעה על ידי ראש העיר היא בגדר החלטה של "רשות או של
18 גוף המנוי בתוספת הראשונה בעניין המנוי בתוספת הראשונה" כמשמעותו בסעיף 5 (1)
19 לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס – 2000 (להלן: "החוק") היא לא שאלה שניתן
20 לענות עליה באופן מקדמי וטרם הכרעה לגופו של עניין.

21
22 הגדרת "החלטה של רשות" בסעיף 2 לחוק היא: "החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי
23 על פי דין, לרבות העדר החלטה וכן מעשה או מחדל".

24 במקרה דנן, עסקינן ב"מעשה" – חסימת העותר מדף הטוויטר של ראש העיר.
25 הגדרת "רשות" בסעיף 2 לחוק יכולה להתייחס גם למעשה של ראש עיר.
26 השאלה אם המעשה נכנס לגדר סעיף 5 לחוק נגזרת מהכרעה בתיק. האם חשבון הטוויטר
27 של ראש העיר נשוא המחלוקת בתיק הוא חשבון פרטי לכל דבר ועניין או שמא בשל
28 מאפיינים מסוימים יש להחיל עליו את כללי המשפט המנהלי, לפחות באופן חלקי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 ככל שמגיעים למסקנה כי החשבון נשוא העתירה אינו חשבון פרטי לכל דבר ועניין,
2 אזי לא ניתן לקבוע כי אין סמכות עניינית לבית משפט לעניינים מנהליים.
3 כמו כן לא היה מקום לדחות על הסף את העתירה נגד העירייה, שכן עמדתה היתה
4 נדרשת לצורך בירור ההליך וזאת גם אם בסופו של יום לא יינתן צו אופרטיבי
5 ביחס אליה.

6
7 באי כוח הצדדים ובאי כוח המתייצבים בהליך הגישו את מסמכי טיעוניהם באופן (ג)
8 מרשים ומקיף.

9 באי כוח העותר אף שיתפו סטודנטים במלאכת הכתיבה וניכר כי הסוגיה
10 העקרונית קרובה לליבם והם מייחסים להכרעה חשיבות החורגת מהמקרה
11 הפרטני הנבחן בעתירה שלפני.

12 מן הראוי לשבח את עורכי הדין על עבודתם המקיפה והיסודית.
13 לצורך נוחות הכתיבה לא אתן "קרדיט" לכל עו"ד ועו"ד, בעניין כל פסק דין
14 שאיזכר או אסמכתא אחרת שהביא בטיעוניו, ואנתח את המאטריה הנורמטיבית
15 כמכלול, כפי שהובאה בפני.

16 עם זאת, מצאתי לנכון בכל זאת לציין לשבח את עבודתם המשפטית של באי כוח
17 הצדדים וציינתי בהרחבה את טיעוניהם וזאת מעבר לנדרש לצורך הכרעה בהליך.

15. הניתוח הנורמטיבי:

18
19
20 הרשתות החברתיות הן בפועל "כיכר העיר" החדשה. באמצעותן מועבר מידע, (1)
21 מופץ מידע, מתנהל שיח בין המשתתפים. הרשתות החברתיות מאפשרות לכל אדם
22 ליטול חלק בשיח הציבורי ולא רק למי שבעבר יכלו בעיקר ליטול חלק בשיח
23 הציבורי: אנשי תקשורת, פוליטיקאים וכיוצ"ב.
24 באמצעות הרשתות החברתיות ניתן לנהל דיון עשיר, בלתי מתווך, בעלות נמוכה
25 (אם בכלל) ולהעביר מידע לכמות עצומה של אנשים בפרק זמן קצר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- (2) חופש הביטוי הוא בגדר זכות מרכזית שיש לשמור עליה (ב"כ העותר היפנו לבג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים פ"ד ז' 871, בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד סב (4) 715).
- דומה, כי אין חולק על חשיבות זכות חופש הביטוי, אך זכות זו, נבחנת בצד זכויות אחרות. ובענייננו – זכות הקניין של העותר בחשבון פרטי שהוא פותח ברשת חברתית ואף יש לבחון פגיעה בזכות השוויון – בין מי שהוא נבחר ציבור שיצטרך לנהוג בחשבונו הפרטי לפי כללי משפט מנהלי ובין מי שהוא עדיין איש פרטי אך מבקש להתמודד על תפקיד ציבורי בעתיד והוא יכול לנהוג בחשבונו הפרטי ככל רצונו. פגיעה בנבחר הציבור עלול להיות גם פגיעה בזכות להיבחר.
- (3) בית המשפט העליון בפסיקתו כבר עמד על חשיבותה של המרשתת ככלי למימוש חופש הביטוי.
- כך למשל ברע"א 4447/07 מור נ' ברק אי.טי.סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (25.3.10) נקבע בסעיף 14 לפסק דינו של המשנה לנשיאה א' ריבלין :
- "... האינטרנט חולל תמורות נכבדות בהיבטים רבים של חיינו, ובכלל זה בתחום של איסוף מידע, היחשפות לו, תקשורת בין בני אדם והתבטאות חופשית. כך, למשל, ניתן בהחלט לומר כי חופש הביטוי של עידן האינטרנט אינו כחופש הביטוי של העידן הקדם-אינטרנטי (כפי שיש הסופרים את מניין השנים תוך הבחנה בין התקופה ה"קדם-גוגל" (BG) לבין התקופה שלאחר גוגל (AG)). חופש הביטוי הפך לזכות מוחשית הרבה יותר. אם בעבר היכולת להעביר מסרים בתפוצה רחבה, וליטול חלק משמעותי בשיח הציבורי, הייתה שמורה בפועל למתי מעט, ובעיקר לאמצעי התקשורת עצמם או לאלה שיו בעלי גישה אליהם, בא האינטרנט ופתח את שעריו לכל.
- ...
- האינטרנט הוא "כיכר העיר" החדשה שהכול שותפים לה. המדיום החדש – המרחב הווירטואלי – מצוי בכל ופתוח לכל. הכלים שהוא מציע, ובהם "חדרי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

השיח", הדואר האלקטרוני, הגלישה על גלי הרשת העולמית ובתוך הרשתות החברתיות – מאפשרים קבלת מידע והעברתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעות עצמיות. זהו אפוא אמצעי דמוקרטי מובהק המקדם גם את עקרון השוויון ומציב מחסום בפני התערבות שלטונית ובפועל רגולטיבית בחופש הביטוי. המקלדת זמינה לכל כותב, והקשה על זנבו של "העכבר" מובילה את הכתוב לקצווי הארץ. הציבור אינו זקוק באותה מידה כבעבר לפלטפורמה שמעמידים לרשותו אחרים (ראו John Doe v. Cahill, 884 A.2d 451 (2005)). כל אחד מבני הציבור רשאי ויכול ליצור "עיתון" משלו ולתת בבלוג דברו. ייחודן של התגובות הוא באלמוניותן, בספיחתן למאמרים כתובים בידי אחרים ובניצול פלטפורמות זמינות להשמעת דעות אינדיבידואליות. מדובר אפוא באמצעי נגיש, מיידי, נטול גבולות גיאוגרפיים ותכופות נטול סינון ועריכה. וכן – גם אנונימי".

(4) חלפו שנים מאז שניתן פסק הדין דלעיל בעניין מור, שבמהלכן נוספו רשתות חברתיות חדשות, והשימוש בהן הפך נפוץ מאוד. ברע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.18) התייחס כב' השופט עמית לסוגיית פרסום לשון הרע ברחבי המרשתת (בהקשר של פייסבוק וטוויטר) ולהיותה של המרשתת "כיכר העיר" החדשה וקבע בסעיף 4: "... הטענה של המבקש כי זירת הפייסבוק פטורה מתחולת איסור לשון הרע, עד כדי חסינות לכל מפרסם ולכל פרסום, היא גורפת ומרחיקת לכת לטעמי. אציין כי לפחות חלק מהמאפיינים של זירת הפייסבוק, כוחם יפה אף ביתר שאת לזירת הטוויטר, שהציוץ הוא לכאורה כצל חולף, אף פחות מרפרוף של כנפי הפרפר שבקע מהגולם בפייסבוק. אם נלך לשיטת המבקש, גם כל פרסום דיבתי בזירת הטוויטר צריך לזכות בחסינות למפרסם. גישה זו אינה עולה בקנה אחד עם הפסיקה הרווחת לפיה גם פרסומים במרשתת ובפייסבוק כפופים לאיסורי לשון הרע בשינויים המחוייבים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

אל מול המאפיינים של הפייסבוק, שנמנו על ידי המבקש, ניתן להציב את הנגישות, הזמינות וההפצה המהירה של הפרסום בפייסבוק. גם הטענה כי פרסומים בפייסבוק ימיהם קצרים והם נבלעים ונעלמים כאדווה קלה בשצף הפרסומים מבלי שניתן לאתרם במנועי החיפוש, אינה מדויקת. רוצה לומר כי מתן חסינות לפרסום בפייסבוק מפני איסור לשון הרע, משקפת גישה רומנטית-משהו כלפי כיכר השוק הוירטואלית על ההמולה השוררת בה, ריחותיה וצבעיה. קבלת גישתו של בא כוח המבקש לגבי זירת הפייסבוק משמעה התרה מוחלטת של הרסן, ובמקום שכיכר השוק תוצף באלף פרחים של חופש הביטוי, עלול דווקא הניחוח הכבד של מי השופכין שעלו על גדותיהם להשתלט על השיח. איסור לשון הרע, על מכלול החסינויות וההגנות שבו, תוך יישומו המושכל והתאמתו לעידן המודרני – כולל ההתחשבות בטיב הפרסום ובזירת הפרסום בבחינת "המדיום הוא המסר" – יש בו כדי לאזן בין מוכרי הפרחים בכיכר השוק לבין אחרים, שמרכולתם גסה ודברי הבלע והכזב שלהם מבקשים למלא את החלל".

(5) השימוש שנעשה על ידי נבחר ציבור ברשתות החברתיות הוא רחב מאוד. מדובר בפלטפורמות היוצרות קשר בלתי אמצעי בין נבחר הציבור לבין הציבור.

ב"כ היועמ"ש הפנה למחקר שנעשה על ידי עו"ד שרון חלבה – עמיר: "חברי כנסת כיצריני מידע בעידן המדיה החברתית" (2014).

באי כוחו של קוניק הפנו לדברי כב' השופט חנן מלצר בער"מ 11/22 תומר גלאם, ראש עיריית אשקלון, נ' ד"ר שלמה סוויסה (17.12.19) [להלן: "עניין סוויסה"] במסגרתם נהגה המינוח "פרטי – פוליטי" כדי לתאר עמוד מדיה פרטי המשרת צרכים פוליטיים. כב' השופט מלצר קבע, כי אין מניעה שראש רשות מקומית יפעיל עמוד שנועד לקדם את מטרותיו הפוליטיות מטעמו ובמימונו.

(6) אחת האפשרויות העומדות בפני בעל חשבון ברשת חברתית היא לחסום משתמשים מסוימים בגישה לחשבון שלו. כמו כן ביכולתו למחוק תגובות מסוימות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

לא הובאה על ידי מי מהצדדים פסיקה ממנה עולה שבית משפט בישראל הורה לנבחר ציבור לבטל חסימה של משתמש.

באת כוח העותר ציינה, כי פניות שנעשו על ידי הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית לנבחרי ציבור (ראש עיר, שר) לביטול חסימות, נענו על ידם בחיוב פעמים רבות, אך כמובן שלא כל הפניות נענו בחיוב. עתירות לבתי משפט בעניינים אלו הסתיימו בהסכמה ולא בהכרעה.

16. עמדת מבקר המדינה:

מבקר המדינה בתפקידו כנציב תלונות הציבור נדרש לסוגיה (פורסם בדוחות 43 - 45 לשנים 2016 – 2018 של נציב תלונות הציבור).

במסגרת דו"ח מבקר המדינה לעניין השלטון המקומי ב- 2020 נכתב, כי הרשויות המקומיות לא ערכו הליך סדור ומתוכנן בנוגע למטרות השימוש ברשתות החברתיות ולאופן השימוש בהן בדרך מיטבית ויעילה.

נמצאו ראשי רשויות המעסיקים עובדי רשות בתפעול חשבונותיהם האישיים ברשתות החברתיות, המכילים גם תעמולה פוליטית וכי משרד הפנים לא קבע מתכונת אחידה (סטנדרטיזציה) בתחום.

הומלץ למשרד הפנים, למשרד המשפטים ובשיתוף מש"מ לגבש הנחיות וכללים סדורים. כמו כן הומלץ כי על הרשויות המקומיות לפעול בפרסומיהן ברשתות החברתיות לפי כללי המשפט הציבורי וסוכם כי "על הרשויות המקומיות ונבחריהן" לזכור כי בפעילותם ברשתות החברתיות הם כפופים לכללי המשפט הציבורי.

בדו"ח נציבות תלונות הציבור – דו"ח שנתי 43 לשנת 2016 (עמ' 39 - 42) נבחנו תלונות על כך שאישי ציבור מחקו תגובות של מתלוננים מדף הפייסבוק שלהם או חסמו את גישת המתלוננים אליו.

הנציבות בדקה אם מדובר בדף פייסבוק בעל "סממנים ציבוריים" (סוג הדף, מימון הדף, הפעלת הדף ותוכני הדף).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

נכתב כי אם הסממנים הציבוריים רבים, אזי הנציבות תכיר בכך שמדובר בדף פייסבוק "ציבורי" ועל הדף יחולו כללי היסוד של המשפט הציבורי.
נכתב שם, כי הזכות להגנה על חופש הביטוי הוא רחבה, והפגיעה בה תתאפשר רק לפי פסקת ההגבלה שבסעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
הודגש, כי מניעת ביקורת לא נוחה לאיש הציבור או לגוף הציבורי אינה בבחינת תכלית ראויה בהקשר זה.
יצוין, כי לא נבחנו חשבוניות של נבחר ציבור המוגדרים כפרטיים, אשר ממומנים על ידי נבחר הציבור ואינם מתופעלים על ידי הרשות ועובדיה.

17. משפט משווה

בטיעוני הצדדים הובאו דוגמאות למקרים שעסקו בסוגיות דומות.
נראה כי גם ברחבי העולם טרם גובשה מדיניות אחידה בעניין.

(א) בעניין Davidson v. Loudoun county (Bd of Supervisors, 1:16cv932 (JCC/IDD) (E.D. Va.May.10,2017) קבע ביהמ"ש המחוזי

הפדרלי בוורג'יניה קווים מנחים לסיווגם של עמודים ברשתות החברתיות של אנשי ציבור או רשויות ממשלתיות.

במקרה שם, נקבע כי על אף שדף הפייסבוק המדובר, של יושבת ראש מועצה עירונית, מראה אינדיקציות רבות על כך שמדובר בעמוד פרטי (אין לה חובה לתפעל עמוד פייסבוק; העמוד אינו שייך למועצה וישאר בשליטתה לאחר תום הכהונה; העמוד תופעל ע"י מחשביה האישיים של יושבת ראש המועצה) אזי תפקידה הציבורי של יושבת הראש הוא זה שהיווה "מנוף" להפעלת החשבון.

בפסק הדין נבחן באיזו מידה השתמשו בחשבון ככלי משילות.

(tool of government) בניגוד לבמה המיועדת לדיון בנושאים ערכיים כלליים.

עוד נקבע שם, כי כיוון שהגולש נחסם על רקע טענות בנוגע לתפקידה הציבורי של יושבת הראש ולא על רק אישי, המניע לחסימה הוא צנזורה שנועדה לבלום דברי ביקורת. במקרה הזה נקבע כי יושבת הראש הפרה את זכותו של התובע לחופש הביטוי, וכי לא ניתן לפגוע בזכות החוקתית רק משום מדובר בפרסום "מעליב".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

- 1 בית משפט בחן גם האם פתיחת עמוד הפייסבוק היוותה "פורום ציבורי".
2 נקבע כי פקידי ציבור יכולים באופן עקרוני להסיר פרסומים או לחסום מגיבים, אך יש
3 לעשות זאת לפי מדיניות סדורה ולא באופן שרירותי.
4
- 5 **Knight First Amendment Institute v. Trump** (NO.1: 17 – CV – 05205 בעניין (ב)
6 (S.D.N.Y.) [להלן: "עניין טראמפ"] נדון חשבון הטוויטר הפרטי של מי שכהן כנשיא
7 ארה"ב דונלד טראמפ/
8 בפסה"ד נקבע כי על אף שהחשבון נפתח בשנת 2009, לפני היבחרו של טראמפ לנשיאות,
9 אזי מתחילת כהונתו בשנת 2017 הוא שימש בעיקר ככלי תקשורת של הנשיא מול הציבור
10 בנושאים ממשלתיים. על אף שלצד חשבון זה היה קיים גם חשבון רשמי של הבית הלבן.
11 נקבע כי ציורים שנחסמו ע"י טראמפ בחשבונו הפרטי מוגנים ע"י חופש הביטוי מכיוון שהם
12 ביטויים פוליטיים מובהקים, וכי לנשיא הייתה שליטה על הפורום באופן העונה על
13 דוקטרינת הפורום הציבורי.
14 נבחן אופן שימושו של הנשיא בחשבון ונקבע כי אופן זה מצביע על כך שמדובר בחשבון
15 בשליטה ממשלתית ולא פרטית.
16
- 17 בהתאם לסיווג החשבון כפורום ציבורי בו אסור להפלות על סמך עמדה פוליטית נקבע, כי
18 זכותם של התובעים לחופש הביטוי הופרה.
19
- 20 ערעור שהוגש ביוני 2018 על ידי הממשל בארה"ב לבית המשפט לערעורים במחוז ניו יורק (ג)
21 הדרומי נדחה ובית משפט קבע, כי לא ניתן היה לחסום את התובעים הספציפיים בשל
22 דעותיהם הפוליטיות.
23
- 24 בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית משפט העליון לא הוכרעה לגופה בשים לב לחילופי (ד)
25 השלטון בארה"ב ולאחר שחברת טוויטר הסירה את חשבונו הפרטי של הנשיא טראמפ.
26
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 בעניין אחר: Campbell v. Reisch (367F. Supp.3d 987 (W.D.MO. 2019) : (ה)
2 בית משפט מחוזי במדינת מיזורי הורה לנבחרת ציבור להסיר חסימה מחשבון טוויטר אישי
3 שלה.
4

5 בית משפט לערעורים של המחוז השמיני (Eighth District) הפך את ההחלטה וקבע כי
6 נבחרת הציבור לא פעלה במסגרת "פעולה שלטונית" במובנה הרחב (under color of
7 state law) כאשר חסמה את העותר. נמצא כי תכליתו העיקרית של החשבון היתה קידום
8 מסע בחירות ועניינו שונה מעניין חשבון של דונלד טראמפ שבו נעשה שימוש בחשבון לצורך
9 דיווח על הפעילות הציבורית השוטפת של נבחר הציבור.
10 נמצא כי זכותו של נבחר הציבור לעצב את עמודו הפרטי כראות עיניו, גברה על חופש
11 הביטוי של משתמשי רשת אחרים להגיב בחשבון.
12 דעת מעוט סברה כי החשבון הוא "ציבורי" בשים לב לכך שגם לאחר שהמועמדת לתפקיד
13 ציבורי נבחרה והפכה לנבחרת ציבור היא המשיכה לעשות שימוש בחשבון.
14

15 ב"כ היועמ"ש הפנו בין היתר להנחיות שפורסמו במדינת אונטריו בקנדה, במסגרתן נקבעו (ו)
16 קווים מנחים בנוגע לפרסומים על ידי עובדי ציבור ונבחר ציבור ברשתות חברתיות, אך
17 אין בהן התייחסות מפורשות לסוגיית חסימת גולשים.
18 (Ontario Public Service Social Media Guidelines. [https://www.ontario.ca/page/ontario-public-service-social-media-guidelines#section](https://www.ontario.ca/page/ontario-public-service-social-media-guidelines#section-4)
19 4.-).
20

21
22 כמו כן הפנו לתקנון הממשלה בבריטניה, הקובע מגבלות על שרים להתבטא באופן עצמאי
23 וללא תיאום בתקשורת ומחייב להפיץ נאומים הקשורים לעבודה כשרים רק באמצעות
24 חשבונות רשמיים.
25 (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/826920/Ministerial-code-final-formatted-2.Pdf)
26 20 August 2019 –
27 Ministerial – code – final – formatted 2. Pdf)
28
29
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

18. ומן הכלל אל הפרט –
- (א) על חשבון של רשות ציבורית ברשתות החברתיות חלים כללי המשפט המנהלי. גם כאשר מדובר בחשבון של ראש רשות מקומית אשר מופעל על ידי עובדי הרשות המקומית וממומן על ידי הרשות המקומית דומה כי אין מחלוקת של ממש כי יחול המשפט המנהלי.
- הבחינה אינה בחינה טכנית – האם מדובר בחשבון ע"ש אדם פרטי (אז יחולו כללי המשפט הפרטי) או ע"ש רשות ציבורית (אז יחולו כללי המשפט המנהלי). לא זהותו של בעל החשבון קובעת אלא מהותו של החשבון.
- (ב) בהקשר של דיני הבחירות נקבע כי בדף שמופעל על ידי עובדי רשות ציבורית אין לבצע תעמולת בחירות (תב"כ 7/24 עו"ד שחר בן מאיר נ' רון חולדאי) (24.1.21). כך גם באשר לדף שמבוסס על רשימת מנויים שלתושבי עיר (תר"מ 22/20 ד"ר סויסה נ' ראש עיריית אשקלון).
- באשר לחשבון פרטי של איש ציבור שאינו ממומן במישרין או בעקיפין על ידי מימון ציבורי התאפשר כן לבצע תעמולת בחירות.
- (תב"כ 6/21 עו"ד שחר בן מאיר נ' ראש הממשלה - מר בנימין נתניהו) (23.1.19) ותב"כ 13/21 מפלגת העבודה הישראלית נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית (18.2.19).
- (ג) בעניין סויסה בחן כב' השופט מלצר את השאלה – אם פרסום מהווה תעמולת בחירות אסורה (בניגוד להוראת חוק צרכי תעמולה) לפי מבחן הדומיננטיות. סיווג שנעשה לפי "מבחן התכלית הדומיננטית בעיני הבוחר הסביר" (ראה שם בסעיף 34).
- לפי מבחן זה: כאשר בוחר סביר סבור שתכליתו העיקרית של הפרסום אינה תעמולתית אלא תכלית אחרת: חדשותית, אינפורמטיבית, סאטירית וכו', אזי אין מדובר בתעמולה אסורה לפי החוק.
- כאשר בוחר סביר מוצא את התכלית הדומיננטית של הפרסום ככזה שנועד להשיא רווח פוליטי לגוף או למועמד, יראו בפרסום כתעמולת בחירות אסורה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 כב' השופט מלצר הפנה לפסיקתו בעניין עו"ד שחר בן מאיר נ' מפלגת הליכוד (תב"כ 8/21)
2 וקבע כי יש לאסור שימוש במשאבי הרשות המקומית לשם הפצת מסרי תעמולה מטעם
3 נבחר ציבור או מועמד.

4 נקבע בעניין סויסה (סעיף 50), כי עם הקמת הדף ותפעולו הראשוני יש להכריע אם מטרת
5 הדף היא ציבורית – אז מותר שתפעולו יהיה ממשאבי ציבור, אך לא ניתן להעביר בו מסרים
6 פוליטיים או תעמולתיים, או "שמדובר בדף פרטי, שאז רשאי מפעילו להעלות בו כל תוכן
7 שהוא, אך זאת במימונו האישי בלבד (ראו: תר"מ 16/20 קונינסקי נ' אלדד 23.06.2013)."
8 נקבע כי בעמוד פרטי – פוליטי של נבחר ציבור לא ניתן לעשות שימוש במשאבי הרשות.

9
10 דומני, כי התייחסות לחשבון מסוים כ"יצור כלאיים" המהווה גם חשבון פרטי וגם חשבון (ד
11 ציבורי הינה בעייתית ומורכבת באופן מעשי / אופרטיבי.

12
13 אם החשבון פרטי - מדוע יורע מצבו של בעל החשבון ממצבו של בעל חשבון פרטי אחר רק
14 בגלל שמדובר באיש ציבור?
15 גם איש ציבור צריך להמשיך להתמודד במערכות בחירות נוספות.

16 המתמודדים מולו יוכלו לנהל חשבונות כטוב בעיניהם (כפוף כמובן לתקנוני הרשתות
17 החברתיות) ואילו הוא יהיה מוגבל בהעלאת תכנים, יצטרך להותיר את כל התגובות ולא
18 יוכל לחסום אף אחד.

19 (יובהר – גם בחשבון ציבורי ניתן להסיר תגובות ולבצע חסימות במקרים מסוימים, אך
20 איננו מדברים על המקרים הללו במקרה דנן).

21
22 אם החשבון יחשב לציבורי, על כלל מגבלותיו של המשפט המנהליים, מדוע יש להשית את
23 התפעול והמימון על איש הציבור הפרטי?

24 דומה, כי כפי שקבע כב' השופט מלצר בעניין סויסה יש להחליט כבר בתחילת "ימי"
25 החשבון אם עסקינן בחשבון פרטי או ציבורי ולפעול בהתאם.

26
27 ראש רשות מקומית אינו אמור להעלות את עמדותיו האישיות ודעותיו הפרטיות בעמוד
28 רשמי של הרשות הציבורית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

מידע שאמור לשמש למטרות תעמולה / מטרות פוליטיות אינו יכול להיות מפורסם בחשבונה של הרשות.

מכאן – שבמצב הקיים, שבו איש ציבור אמור להמשיך להיות איש פוליטי, עליו לתחזק פלטפורמה נפרדת מזו המנוהלת על ידי הגוף הציבורי שבו הוא מכהן, ובמסגרתו הוא רשאי להעביר את המסרים שלו. חשבון "פרטי – פוליטי".

חשבון "פרטי – פוליטי" שאינו חשבון ציבורי לפי "מבחן הדומיננטיות" יהא חשבון אשר יש להחיל עליו ככלל את כללי המשפט הפרטי.

(ה) ב"כ העותר טענו כי במקרה דנן מדובר בחשבון ציבורי :

סוג החשבון : כל אחד יכול לראות הפרסומים בחשבון למעט אלו שנחסמו.

תפקיד בעל החשבון : ראש העיר.

תכלית החשבון ואופן השימוש בו : פרסומים רבים הם בנוגע לעיר גבעתיים ולפעילות עיריית גבעתיים וכן קיים שיח בנושאים ציבוריים בין ראש העיר והתושבים.

החשבון משמש את ראש העיר לצרכי עבודתו. הציבור שמשותף בשיח בחשבון תופס עצמו כמי שמנהל אינטרקציה עם קוויק כראש עיר ולא כאדם פרטי. קהל היעד הוא תושבי גבעתיים.

בנוגע למימון : ראש העיר עושה שימוש בתכנים רשמיים שעולים בעמוד הפייסבוק שמנהלת העירייה.

(ו) מאידך טוענים המשיבים כי לפי אותם מבחנים ניתן להגיע למסקנה ולפיה מדובר בחשבון פרטי – פוליטי ולא בחשבון ציבורי.

החשבון אֵינו מופעל על ידי עירייה או עובדי עירייה. העירייה מתחזקת ומפעילה חשבונות נפרדים ברשתות חברתיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-10-61176 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 אין ממש בטענת העותר ולפיה החשבון מופעל בשעות העבודה של ראש העיר, שכן ראש עיר
2 אינו עובד בשעות שגרתיות ומוגדרות.
3 עוד טוענים המשיבים, כי בחשבון יש פרסומים אישיים, החשבון נושא שמו הפרטי של
4 קוניק ותמונתו, בשונה מחשבון העירייה.
5 כל אחד ולא רק ראש עיר, יכול לשתף בחשבונו מידע הנלקח מחשבונות העירייה ברשתות
6 החברתיות.

7
8 הודגש על ידי המשיבים כי גם כאשר העותר נחסם בחשבון הטוויטר האישי של קוניק,
9 הוא עדיין יכול לנהל שיח ברשתות החברתיות בנושא השנוי במחלוקת.
10 כך למשל: כאשר נחסם העותר מחשבון הטוויטר של קוניק. פירושו של דבר הוא שהעותר
11 וקוניק לא נחשפים לפרסומים האחד של השני כאשר העותר מתייג את קוניק. אך כאשר
12 העותר מציץ את שמו של קוניק, מבלי לתייג אותו, עדיין ניתן לאתר את ציוציו של העותר
13 תחת חיפוש שמו של קוניק (דוגמאות צורפו כנספח 6 לתשובת המשיבה).

14
15 זאת ועוד בפייסבוק יכול העותר לנהל שיח מול קוניק ובחשבון הטוויטר של העירייה לא
16 נחסם העותר.

17
18 (ז) יתכנו מקרים שבהם בחינת תכלית החשבון והשימוש בו יובילו למסקנה כי מדובר בחשבון
19 ציבורי באופן מהותי. אז יהיה צורך להחיל על החשבון את כללי המשפט הציבורי, גם אם
20 פורמלית יהיה מדובר בחשבון על שמו של אדם פרטי.
21 לא אקבע "כללי ברזל" בסוגיה, ויש לקוות כי הגורמים המאסדרים יידרשו לעניין במהרה.
22 יוזכר, כי בדו"ח נציבות תלונות הציבור לא נבחנו חשבונות פרטיים שלא מומנו על ידי גוף
23 ציבורי.

24
25 (ח) במקרה דנן, דומני, כי בחינת תכלית החשבון והשימוש בו מובילה למסקנה ולפיה לפי מבחן
26 התכלית הדומיננטית עסקין בחשבון פרטי. חשבון שאינו ממומן על ידי גוף ציבורי. אינו
27 מתופעל על ידי עובדי גוף ציבורי. מטבע הדברים הוא כולל גם חומרים שנלקחו מאתר
28 העירייה אך לא רק ראש עיר יכול לשתף את אותם חומרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-10-61176 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח'

1 השיח בחשבון הוא גם בעניינים בעלי היבט ציבורי, כדוגמת המקרה בגינו נחסם
2 העותר – סוגיית הבטיחות במדרכות גבעתיים, אך מטבע הדברים בחשבונו הפרטי
3 של אדם פרטי שהוא גם ראש עיר ינוהל גם שיח בעניינים ציבוריים והעובדה
4 שבחשבון הפרטי – פוליטי מועלים גם עניינים שיש להם היבט ציבורי אינה הופכת
5 לכשעצמה את החשבון הפרטי לציבורי.
6 מסקנה זו מתחזקת כאשר קיימות אלטרנטיביות להשתתפות בשיח הציבורי באותן
7 עניין במסגרות אחרות כמו רשתות חברתיות אחרות וכן במסגרת הדפוס
8 הרשמיים של העירייה.
9

10 משהגעתי למסקנה ולפיה החשבון הספציפי הינו פרטי – פוליטי ולא ציבורי, אזי (ט)
11 אין להחיל עליו את כללי המשפט הציבורי.
12
13 על השאלה שעמדה במרכז העתירה: האם יש להחיל על חשבון טוויטר של ראש
14 העיר את כללי המשפט המנהלי או הפרטי, כאשר אינו ממומן ומתופעל על ידי
15 עובדי עירייה, לא ניתן להשיב במילה אחת: "כן" או "לא".
16 יש לבדוק את התכלית הדומיננטית של החשבון ולבדוק את מאפייניו הפרטניים,
17 ורק אז להשיב לגופו של עניין.
18
19 במקרה שלפנינו, הגעתי למסקנה ולפיה מדובר בחשבון פרטי. על כן, חלים עליו
20 כללי המשפט הפרטי.
21 כפועל יוצא מכך, לא אתן הוראות בנוגע לחסימתו של העותר.
22

23 לסיכום: 9.
24 (א) לאור האמור לעיל, נדחית העתירה.
25
26 (ב) בשל ההיבט הציבורי לא אחייב בהוצאות.
27
28 (ג) המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.
29
30 ניתנה היום, כ"ה אב תשפ"ב, 22 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.
31

אביגיל כהן

אביגיל כהן, שופטת, סגנית הנשיא

נספח ה' לערעור

עת"מ 61176-10-20

בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו

בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

לפני כבוד השופטת אביגיל כהן

העותר:

אלמוג רובינשטיין

ע"י עוה"ד דנה יפה ו/או ורדית דמרי מדר

מהקליניקה לזכויות אדם בין-לאומיות,

המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית

ירושלים, הר הצופים

טל': 02-5882554 ; פקס: 02-5882544

- נ ג ד -

המשיבים:

1. רן קוניק

2. עיריית גבעתיים

ע"י ב"כ עוה"ד דן חי ו/או שי דרעי ו/או ירדן מיכאלי

ממשרד דן חי ושות', עורכי דין

וכן על ידי עו"ד דן שוץ ו/או עופרי מרוז

ממשרד גדעון פישר ושות', עורכי דין

מרחוב אבא הלל סילבר 12, רמת גן 52506

טל': 03-6005777 ; פקס: 03-6005888

ובעניין:

היועץ המשפטי לממשלה

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז ת"א – אזורחי

מרחוב מנחם בגין 154, בית קרדן, תל-אביב, ת.ד. 33051

טל': 073-3736222 ; פקס: 02-6468005

עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה

בהמשך להודעתו מיום 23.6.2021 בדבר התייצבותו להליך זה מכח סמכותו לפי סעיף 1 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש] (להלן: "פקודת סדרי הדין") ובהמשך להחלטת בית המשפט מיום 3.1.2021, מוגשת בזאת עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

יצוין בפתח הדברים, כי במסגרת מסמך זה יבקש היועץ המשפטי לממשלה להציג את עמדתו העקרונית ביחס לשאלה החשובה, החדשנית והמורכבת המתעוררת בהליך שבכותרת בכל הנוגע להתנהלותם של נבחרי ציבור ברשתות חברתיות, ובתוך כך ברשת "טוויטר". במוקד הדיון בעתירה ניצבת סוגיית המחיקה של תגובות ביקורתיות מחשבוניותיהם של נבחרי הציבור או חסימת גישתם של מגיבים ביקורתיים לחשבונות אלה. מטבע הדברים עסקינן בתחום דינאמי ורגיש, אשר יש לעצב

את הכללים המשפטיים החלים לגבי בזהירות ובתשומת לב מרבית. בהתאם לכך מטרתה של עמדה זו היא להבהיר איזו מסגרת משפטית היא הרלוונטית לבחינת הנושא, וזאת בשים לב לכך שעסקינן בתחום מתפתח, אשר ימשיך להעסיק את גורמי הייעוץ המשפטי הרלבנטיים וכן את בתי המשפט גם בעתיד. מדובר, אפוא, בצעד מקדמי מתוך הבנה שפירוט של הכללים הדרושים לצורך יישום במצבים שונים יוכל להיקבע בהמשך.

וזו תהיה דרך הילוכנו: לאחר פירוט הרקע העובדתי והדיוני, יפנה היועץ המשפטי לממשלה להצגת עמדתו, אשר תכלול התייחסות כללית לתופעת הרשתות החברתיות; ובהמשך לכך - יוצגו הטיפול בסוגיה על-ידי מבקר המדינה וכן הלכה פסוקה רלבנטית, לרבות במבט השוואתי. לבסוף תוצג עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה ביחס לשאלת הדין החל בנוגע למחיקה של תגובות ביקורתיות ולחסימה של מגיבים ביקורתיים בחשבונותיהם של נבחרים ציבוריים ברשתות החברתיות.

I. רקע עובדתי ודיוני

1. עניינה של העתירה המינהלית שבכותרת הוא בסוגיית חסימתו של העותר בחשבון הטוויטר של מר רן קוניק, המכהן כראש עיריית גבעתיים. המשיבים לעתירה הם ראש העיר ועיריית גבעתיים.

2. כפי שעולה מן העתירה, החסימה בוצעה בעקבות תגובה שכתב העותר, שהוא על-פי הנטען פעיל חברתי העוסק בסוגיית נגישות לתחבורה ציבורית ולהולכי רגל בעיר, בחשבון הטוויטר של ראש העירייה. זאת, לאחר שפרסם ציוץ שבו ביקר את ראש העירייה ואת משטרת ישראל בעקבות תאונת דרכים קטלנית שהתרחשה בעיר, כאשר רכב דרס למוות הולך רגל שהיה על המדרכה.

3. במסגרת העתירה התבקשו שלושה סעדים: הסרת חסימת חשבון העותר מחשבון הטוויטר של ראש העירייה; מתן סעד הצהרתי לפיו על המשיבים להימנע ממחיקת פרסומים המכילים דברי ביקורת; וכן, מתן הוראה למשיבים לפרסם כללי שימוש סבירים בחשבונותיהם ברשתות החברתיות.

4. לטענת העותר, עמוד הטוויטר של נבחר הציבור מהווה במה לשיח ציבורי רחב היקף; וחסימתו של אדם מהשתתפות בשיח זה, מהווה פגיעה בחופש הביטוי ובחופש המידע. בהקשר זה נטען, כי חסימה שקולה לצנזורה, שכן היא מונעת מן האדם שנחסם להביע את דעתו ולמתוח ביקורת ציבורית על נבחר הציבור. עוד נטען כי חסימה של אדם מסוים מהווה פגיעה בכלל העוקבים אחר העמוד או המשתמש ברשת החברתית. זאת, משום שציבור העוקבים אחר העמוד לא ייחשף לעמדתו של הנחסם ולמידע שהוא מפרסם. העותר מבקש להסתמך, בין היתר, על האמור בדו"ח מבקר המדינה משנת 2016, ולפיו חסימה בגין תגובות לגיטימיות מהווה פגיעה בחופש הביטוי. כמו כן הפנה העותר לפסיקה זרה התומכת, לטענתו, בעמדתו.

5. בתשובת המשיבים נטען כי אין להחיל על חשבון הטוויטר של ראש העירייה את כללי המשפט המנהלי, וכי למעשה לבית המשפט לעניינים מינהליים אין כלל סמכות עניינית לדון בעתירה. בהקשר זה הדגישו המשיבים כי לגישתם, עסקינן במחלוקת מתחום המשפט האזרחי ולא

מתחום המשפט המנהלי. בתוך כך המשיבים טענו בתשובתם כי **"ענייננו בדף טוויטר המופעל על ידי המשיב 1 בכובעו כאיש פוליטי"**¹; ובהמשך התשובה נטען, כי אימוץ המלצות מבקר המדינה יגרום לפגיעה בשוויון של ראש העיר המכהן לעומת מועמדים פוליטיים שהם מתחריו, אשר אינם מכהנים בתפקידים ציבוריים וכללי המנהל הציבורי לא יחולו על חשבונותיהם ברשתות החברתיות. עוד נטען לפגיעה בקניינו הפרטי של ראש העיר, **"שכן עמוד הטוויטר שלו מהווה קניין רוחני אישי שלו"**².

6. בנוסף ולחלופין טענו המשיבים כי אף ככל שיוחלו כללי המשפט המנהלי בענייננו המסקנה המתבקשת היא כי חסימתו של העותר בוצעה כדין, בשל פגיעה בשמו הטוב של המשיב 1 והסתה, כנטען, נגדו. המשיבים הדגישו כי לעותר קיימות חלופות אפקטיביות שונות שבהן הוא יכול לבקר את המשיב 1; וכל משמעותה של החסימה היא שהן העותר והן המשיב 1 אינם "נחשפים לפרסומים האחד של השני ואינם יכולים לתייג האחד את השני בפרסומיהם" (סעיף 81 לתשובת המשיבים). לבסוף הודגש בתשובת המשיבים כי מן הראוי שהסוגיה המורכבת המתעוררת בעתירה תטופל על ידי "הגורמים המאסדרים", ובהם משרד המשפטים ומשרד הפנים (ראו סעיפים 92 ואילך לתשובת המשיבים).

7. בתום דיון שהתקיים לפני בית המשפט הנכבד ביום 3.1.2021 הוחלט, כי בשים לב לסוגיה המתעוררת בהליך, תיערך פנייה ליועץ המשפטי לממשלה כדי לאפשר לו לבחון את התייצבותו להליך לפי פקודת סדרי הדין. וזו לשון ההחלטה (ההדגשה במקור):

"העתירה מגלה על פניה סוגיה משפטית שטרם הוכרעה ויש לה השלכות רוחב. על כן סברתי, שמן הראוי לאפשר ליועץ המשפטי לממשלה לבחון את התייצבותו בהליך לפי פקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש]."

השאלה שיש להכריע בה היא כדלקמן: האם על חשבון טוויטר של ראש העיר, שאינו ממומן או מתופעל על ידי מי מעובדי העירייה, חשבון נפרד מדף הטוויטר של העירייה, חלים כללי המשפטי המנהלי או הפרטי"

8. ביום 23.6.2021 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו להליך.

9. לשלמות התמונה יצוין כי לבית המשפט העליון, בשבתו כבג"ץ, הוגשה עתירה המופנית נגד היועץ המשפטי לממשלה, היועצת המשפטית לכנסת ומשרד הפנים, בין היתר, בדרישה להנחות את חברי הכנסת, חברי הממשלה והרשויות המקומיות "שלא לחסום גולשים בחשבונותיהם ברשתות החברתיות, או למחוק תגובותיהם, אלא במקרים חריגים, כאשר הדבר עולה בקנה אחד עם פסקת ההגבלה בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו" (בג"ץ 5717/21 **תומר אביטל ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'**). בתגובת המדינה שהוגשה לבית המשפט העליון ביום 2.12.2021 הבהירה המדינה כי לגישתה יש להמתין תחילה להכרעה בעניין העתירה המינהלית שבכותרת שהוגשה לפני העתירה לבג"ץ, ושעניינה בשאלה **מקדמית** לשאלה המתעוררת בבג"ץ.

¹ סעיף 2 לתשובת המשיבים.

² סעיף 4 לתשובת המשיבים.

10. כעת, לאחר פירוט הרקע העובדתי והדיוני, יפנה היועץ המשפטי לממשלה להצגת עמדתו.

II. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

א. התייחסות כללית לתופעת הרשתות החברתיות

11. הנחת המוצא לדיון היא, כי הרשתות החברתיות הפכו בשנים האחרונות ל-"כיכר עיר" מודרנית. תפיסה זו, אשר קיבלה ביטוי גם בפסיקה בישראל ובעולם, מבוססת על ההבנה כי היכולת לייצר מידע, להפיצו ולהביע עמדות בפומבי אינה נתונה עוד באופן בלעדי לתקשורת המסורתית והממוסדת, אלא מסורה כיום בידי כלל הציבור אשר עושה שימוש ישיר ברשתות החברתיות. כך הרשתות החברתיות מאפשרות לגולשים לנהל דיון עשיר, בלתי מתווך, בעזרת כלים פשוטים יחסית, בעלויות נמוכות ובפורמטים מגוונים. בשל מאפייניהן המיוחדים של הרשתות החברתיות בפרט, ושל המרשתת ככלל, אמצעים טכנולוגיים אלה מאפשרים מימוש של חופש הביטוי, הן מהצד של "המתבטא" במרשתת, והן מהצד של קהל קוראיו. כל זאת באופן שהיה קשה לדמיין לפני שנים לא רבות.

12. על מעמדה של המרשתת עמד בית המשפט העליון, בין היתר, ברע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] **החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ** (נבו 25.3.2010). במועד מתן פסק הדין למעלה מעשור, השימוש ביכולת להגיב בצורה אנונימית במרשתת היה אמנם דומיננטי, וזאת בשונה ממצב הדברים כיום – אולם הדברים העקרוניים בדבר חשיבות המרשתת ככלי למימוש חופש הביטוי, בוודאי נכונים גם לתקופה הנוכחית (ההדגשות מכאן והלאה אינן במקור):

"האינטרנט חולל תמורות נכבדות בהיבטים רבים של חיינו, ובכלל זה בתחום של איסוף מידע, היחשפות לו, תקשורת בין בני אדם והתבטאות חופשית. כך, למשל, ניתן בהחלט לומר כי חופש הביטוי של עידן האינטרנט אינו כחופש הביטוי של העידן הקדם-אינטרנטי (כפי שיש הסופרים את מניין השנים תוך הבחנה בין התקופה ה"קדם-גוגל" (BG) לבין התקופה שלאחר גוגל (AG)). חופש הביטוי הפך לזכות מוחשית הרבה יותר. אם בעבר היכולת להעביר מסרים בתפוצה רחבה, וליטול חלק משמעותי בשיח הציבורי, הייתה שמורה בפועל למתי מעט, ובעיקר לאמצעי התקשורת עצמם או לאלה שהיו בעלי גישה אליהם, בא האינטרנט ופתח את שערו לכל. עמדה על כך כבוד השופטת מ' אגמון-גון בבש"א 4995/05 (שלום – י-ס) פלונית נ' בזק בינלאומי בע"מ ([פורסם בנבו], 28.2.2006): "הרשת היא אפוא זירה טבעית להתפתחות שיח מבוזר, המאפשר למשתתפים רבים להתבטא באופן עצמאי וישיר במעין "הייד פארק" וירטואלי. לכך קיימת חשיבות עליונה, וכעת יכול אדם לממש בפועל את חופש הביטוי, שבעידן הטרורם אינטרנט, היה נתון לו כמעט באופן תיאורטי בלבד".

האינטרנט הוא "כיכר העיר" החדשה שהכול שותפים לה. המדיום החדש – המרחב הווירטואלי – מצוי בכל ופתוח לכל. הכלים שהוא מציע, ובהם "חדרי השיח", הדואר האלקטרוני, הגלישה על גלי הרשת העולמית ובתוך הרשתות החברתיות – מאפשרים קבלת מידע והעברתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעות עצמיות. זהו אפוא אמצעי דמוקרטי מובהק המקדם גם את עקרון השוויון ומציב מחסום בפני התערבות שלטונית ובפועל רגולטיבית בחופש הביטוי".

13. ראה לעניין זה את גם דברי בית המשפט העליון בארה"ב בעניין Packingham v. North Carolina, 137 S.Ct. 1730 (2017), כדלקמן:

While in the past there may have been difficulty in identifying the most important places (in a spatial sense) for the exchange of views, today the answer is clear. It is cyberspace—the "vast democratic forums of the Internet" in general...and social media in particular. Seven in ten American adults use at least one Internet social networking service...One of the most popular of these sites is Facebook, the site used by petitioner leading to his conviction in this case...Social media offers "relatively unlimited, low-cost capacity for communication of all kinds."...On Facebook, for example, users can debate religion and politics with their friends and neighbors or share vacation photos...And on Twitter, users can petition their elected representatives and otherwise engage with them in a direct manner. Indeed, Governors in all 50 States and almost every Member of Congress have set up accounts for this purpose...In short, social media users employ these websites to engage in a wide array of protected First Amendment activity on topics "as diverse as human thought."

14. בתוך כך, אנשי ציבור עושים שימוש נרחב ברשתות החברתיות לצרכים שונים כגון: עדכון פשוט ויעיל של כלל האזרחים על אודות פעילותיהם בתפקידיהם כנבחרי ציבור; עמידה על הלך הרוח הציבורי; סיוע בגיבוש הצעות חוק; הפצת תעמולה פוליטית בהיעדר מגבלות תקשורתיות וחוקתיות; קידום יחסי ציבור ושיפור תדמית³. לפי מחקר שנערך בנושא, הפרסומים של נבחרי ציבור נעים מסטטוסים המתארים עמדות; התייחסות לאירועים

³ עו"ד שרון חלבה-עמיר "חברי כנסת כיצרני מידע בעידן המדיה החברתית" 17 (2014).

אקטואליים; הפניה לאזכורים תקשורתיים חיצוניים; העלאת נושאים לדיון; דיווח על אודות פעילויות פרלמנטריות; פרסום תמונות מאירועים במסגרת התפקיד; העלאת סטטוסים ותמונות אישיות; מסירת ברכות למועדים ולאנשים ספציפיים, וכיו"ב.⁴ הרשתות החברתיות מהוות פלטפורמה ייחודית המאפשרת לאיש הציבור להתבטא אל מול הציבור באופן עצמאי וישיר, ולקבל, לרוב מיידית, תגובות של הציבור להתבטאותו באופן המאפשר שיח הן בין הציבור לנבחר הציבור; הן בין הציבור לבין עצמו. בשל ייחודיותו ועוצמתו של כלי זה נבחר הציבור עושים בו שימוש נרחב מאוד. זאת, באמצעות שימוש בחשבונות "ממשלתיים-ציבוריים" כמו גם על ידי שימוש בחשבונותיהם ה"פרטיים".

15. אחת האפשרויות העומדות לפני כל בעל חשבון ברשתות חברתיות היא לחסום משתמשים מסוימים בגישה לחשבון שלו. כמו כן, יכול הוא למחוק תגובה מסוימת. אפשרויות אלו עומדות, ככלל, לכל משתמש ובתוך כך גם לשרים, ראשי רשויות ונבחר ציבור אחרים שמנהלים חשבונות ברשתות החברתיות. בשנים האחרונות נודעו מקרים בהם נחסמו אזרחים מחשבונות של נבחר ציבור, בין היתר בשל ביקורת שהביעו נגד אותם נבחר ציבור. כזה הוא למשל המקרה שעומד במוקד העתירה שבכותרת.

16. מאליה עולה, אפוא, השאלה, אשר בית המשפט הנכבד הציב כבסיס לדיון בהליך זה, בכל הנוגע לתחולתם של כללים מתחום המשפט הציבורי על חשבונותיהם של נבחר ציבור. בהקשר זה מתבקש לבחון האם קיימת מגבלה חוקית על אפשרותם של נבחר ציבור להסיר פרסומים או לחסום גולשים, בייחוד על רקע עמדות המובעות על-ידי אותם גולשים; וזאת, מעבר ובשונה לדינים הכלליים החלים על כל אדם בישראל, בהתאם לכללי המשפט הפרטי, בקשר לחשבונותיו ברשתות החברתיות.

ב. דו"חות נציב תלונות הציבור

17. בתת-פרק זה יבקש היועץ המשפטי לממשלה להרחיב מעט על אודות התייחסותו של מבקר המדינה לסוגיה; וזאת, כחלק מהצגת הרקע לדיון ובלי לגרוע כמובן מהוראת סעיף 30 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958.

18. מבקר המדינה נדרש לסוגיה העקרונית המתעוררת בהליך זה בעקבות תלונות שהגיעו אליו בדבר חסימת משתמשים ומחיקת תגובות במרשתת בחשבונות של רשויות ציבור ונבחר ציבור. מבקר המדינה קבע, בתפקידו כנציב תלונות הציבור (להלן גם: "**הנציב**"), את עמדתו העקרונית בסוגיה וכן פורט מתווה לבירור תלונות כאלו.⁵

19. בדו"ח הנציב משנת 2016 מוצגת גישה לפיה קיימים כללים מיוחדים החלים על חשבונות ברשתות החברתיות של אנשי ציבור. על פי הדו"ח, "**ככלל, על ניהול דף הפייסבוק בידי איש**

⁴ שם, בעמוד 18.

⁵ פורסם בדו"חות 43-45 לשנים 2016-2018 של נציבות תלונות הציבור; זמין בקישור: https://www.mevaker.gov.il/he/Reports/Report_591/fe2716bc-d67f-4ab3-8530-d9de4698821f/Report%202017_Final_LR_double.pdf

ציבור או מי מטעמו חלים כללי היסוד של המשפט הציבורי (בעמ' 40 לדו"ח). במסגרת זו בחן הנציב את התלונות שהגיעו אליו ביחס לפגיעה בחופש הביטוי על פי אמות המידה של פסקת ההגבלה המנויה בסעיף 8 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, ואף הדגיש כי הבחינה צריכה להיות קפדנית והדוקה בשל העובדה שמדובר בחופש הביטוי הפוליטי. לפי עמדת הנציב, כללים אלה חלים רק מקום בו העמוד מוגדר כעמוד ציבורי.

20. בהמשך לכך, בדו"ח מבקר המדינה משנת 2020 שכותרתו "שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות"⁶ הובהר כי **"הנציב הביע עמדתו כי בחשבון ציבורי ברשת חברתית ... נוצר מרחב ציבורי, בבחינת כיכר העיר החדשה, ובו חלה זכותו של הציבור לחופש ביטוי, ובראש ובראשונה חופש הביטוי הפוליטי והזכות לבקר את פועלו של השלטון, ועל הרשות לדאוג לפעול בו על פי כללים של שוויון - למשל במתן ביטוי לדעות שונות ומגוונות. עם זאת, הזכות לחופש הביטוי של הציבור אינה מוחלטת, והרשות רשאית לדרוש שהשיח בחשבון שלה יתנהל בדרך מכבדת ולא יכלול למשל גידופים ודברי הסתה וגזענות"** (בעמוד 72).

21. כאשר מדובר בחשבון של ראש הרשות המופעל מטעמו, ועל מנת לקבוע האם עמוד הפייסבוק מהווה דף ציבורי, קבע הנציב מספר אמות מידה שיוכלו לסייע בסיווג הנכון, ובהן: סוג הדף, מימון הדף, הפעלת הדף ותכני הדף. בהמשך לכך, קבע הנציב כי על גוף או אדם המפעיל דף פייסבוק ציבורי לפרסם מדיניות ברורה בדבר תנאי השימוש בדף וכללים שישדירו שימוש סביר וראוי באפשרות להגיב בו. עוד נקבע כי חסימת פרסומים תחשב פעולה בעלת תכלית ראויה במקרים הבאים: אם יש בפרסום משום פגיעה בזכותו של איש הציבור לשם טוב, אם הוא בגדר התבטאות מסיתה או גזענית האסורה על פי החוק, אם הוא בגדר פרסום "מציף" (התופס מקום רב באופן הפוגע בחופש הביטוי של יתר הציבור המבקש להשתתף בשיח) ואם הוא בגדר ניבול פה. הודגש אף כי מניעת ביקורת לא נוחה לאיש הציבור או לגוף הציבורי אינה בבחינת תכלית ראויה בהקשר זה.

22. כמו כן נקבע בדו"ח כי יש להעדיף אמצעים שפגיעתם פחותה על פני חסימה מלאה של משתמשים; וזאת, למשל בדרך של: מתן אזהרה למגיב לפני מחיקת התגובה; מחיקת התגובה; מתן אזהרה לפני חסימה; וחסימה מוגבלת בזמן.

23. יוער כי לאחר פרסום דו"ח הנציב משנת 2016, הוגשה עתירה מנהלית על ידי חברת מועצת העיר חדרה בגין חסימתה מעמודי הפייסבוק של העירייה ושל העומד בראשה. הצדדים הגיעו לפשרה שניתן לה תוקף של פסק דין ולפיה התחייבו ראש העירייה והעירייה, בין היתר, לפעול על פי הכללים שקבע הנציב ו"לשחרר" את החסימה של משתמשים שנחסמו כאמור, כנגד התחייבות שלהם לפעול בהתאם לתקנון.⁷

⁶ זמין בקישור:

<https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2020/Shilton-2020/2020-Shilton2020-101-Social-Media.pdf?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

⁷ עת"מ (מינהליים חי') 52592-08-17 **עודד נ' ראש עריית חדרה** (17.5.2018). פסק הדין לא פורסם, אך הוזכר בדו"ח המוזכר לעיל משנת 2020, שכותרתו "שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות".

24. דו"ח הנציב משנת 2018 הוסיף על הסממנים לקביעת דף כציבורי את השיקולים הבאים: תכלית השימוש בדף; אופן השימוש בדף; קהל היעד של הפרסומים; מספר העוקבים/חברים; תפקידו של איש הציבור ומידת בכירותו; כיצד הדף ומסריו נתפסים בעיני הציבור; האם הושקעו בדף כספי ציבור; כמה משאבים ציבוריים הושקעו בדף. כמו כן, ניתן דגש על בחירתו של איש הציבור להשתמש בדף לצרכי עבודתו ועל הצורך לבחון היעדר חלופה אפקטיבית שבאמצעותה יוכל המתלונן לפרסם את תגובתו.

25. הנציב הדגיש כי לגישתו, אין צורך בקיומם של כל הסממנים, וכי יש לבחון את תכלית החשבון ותכניו על מנת לקבוע האם מדובר בחשבון בעל מאפיינים ציבוריים דומיננטיים; ובהתאם לזאת – יחולו מגבלות על האפשרות לחסום גולשים. אם, לעומת זאת, יתברר כי מדובר בחשבון שהוא בעל מאפיינים פרטיים באופן שאינו מטיל על השימוש בו מגבלות מיוחדות הנובעות מכך שבעל החשבון הוא (גם) איש ציבור – אזי יחולו הכללים הרגילים החלים על כל משתמש באותה רשת חברתית, לרבות בכל הנוגע לחסימת עוקבים או מגיבים.

ג. משפט משווה

26. כצפוי, סוגיית חסימתם של משתמשים בחשבונותיהם של אנשי ציבור ברשתות החברתיות, בייחוד על רקע ביקורת המובעת על אותם אנשי הציבור – צפה ועלתה בשורה של מדינות בשנים האחרונות. ככל הידוע, בארצות הברית כבר ניתנו כמה פסקי דין חשובים בעניין, כפי שיפורט להלן.

27. בעניין Davison v. Loudoun County (2017),⁸ בית המשפט המחוזי הפדרלי בוורג'יניה קבע קווים מנחים לסיווגם של עמודים ברשתות חברתיות אשר מנוהלים על ידי רשויות ממשלתיות או על ידי אנשי ציבור. באותה פרשה, תגובות ביקורתיות שפרסם התובע בעמוד הפייסבוק של המועצה העירונית נמחקו; וכמו כן, בעקבות תגובה ביקורתית שפרסם התובע בעמוד של יושבת ראש המועצה, הוא נחסם מאותו עמוד. בשונה מעמוד הפייסבוק של המועצה, העמוד המדובר נוצר על ידי יושבת ראש המועצה ותופעל על ידה באופן אישי, כאשר היא שלטה באופן מלא על התכנים שהועלו במסגרתו, אשר היו קשורים בעיקר לעבודתה כיושבת ראש. טענת התובע הייתה שבשני המקרים מדובר בפגיעה בזכותו לחופש ביטוי.

28. נפסק כי ישנן מספר אינדיקציות לכך שמדובר בעמוד פרטי: ליושבת הראש אין חובה לתפעל עמוד "פייסבוק" והיא עשתה זאת על דעת עצמה; העמוד לא היא "שייך" למועצה, במובן זה שלאחר תום כהונתה של יושבת הראש העמוד יישאר בשליטתה; העמוד לא תופעל באמצעות מכשירים אלקטרוניים השייכים לרשות, אלא על ידי מחשביה האישיים של יושבת הראש.

⁸ Davison v. Loudoun Cnty. Bd. of Supervisors, 1:16cv932 (JCC/IDD) (E.D. Va. May. 10, 2017)

29. אולם, בית המשפט המחוזי הפדרלי פסק כי תפקידה של יושבת הראש כנבחרת הציבור – ולא נסיבות אישיות אחרות כלשהן – הוא שהיווה "מנוף" להפעלת החשבון. לראייה, העובדה כי הדף נוצר יום לפני כניסתה לתפקיד, והוא נועד לאפשר תקשורת בינה לבין תושבי המחוז. בנוסף, לאחר פתיחת העמוד, ראש הצוות של יושבת הראש פרסמה את העמוד החדש באותו עמוד שבו עשה הצוות שימוש במהלך מסע הבחירות לתפקיד. בית המשפט גם התייחס לכך שהעמוד הספציפי תואר כעמוד של "נציג ממשל" (government official), ושהוא הפנה למספרי הטלפון במשרדה ולכתובת המייל הרשמית שלה כיושבת ראש המועצה.

30. לפי פסק הדין, הבחנה חשובה נוספת היא **באיזו מידה השתמשו בחשבון כ"כלי משילות"** (tool of government), בניגוד לבמה המיועדת לדיון בנושאים ערכיים כלליים. במקרה הנדון נקבע כי אכן מדובר ב"כלי משילות". זאת בהתחשב בכך שפרסום בדף ה"פייסבוק" היה אחת משתי הדרכים הנפוצות בהן הנתבעת העבירה מסרים לציבור. האינדיקציה החשובה ביותר, לפי פסק הדין, היתה שהנתבעת השתמשה בעמוד לשם עדכון בוחריה בפעילותיה כיושבת ראש ובאירועים חשובים שהתרחשו במועצה. כך למשל, שימש העמוד לתיאום המאמצים שלה לסייע לתושבים לאחר סופה שהתרחשה באזור.

31. הבחנות חשובות נוספות שהוזכרו בפסק הדין נוגעות למעורבות הצוות של נבחר הציבור בניהול החשבון, והעובדה כי חסימת הגולש היתה על רקע טענות בנוגע לתפקידה הציבורי של יושבת הראש ולא על רקע אישי. מאפיינים אלה הובילו את בית המשפט למסקנה כי המניע לחסימה הוא צנזורה (censorial motivation), שנועדה לבלום דברי ביקורת שהופנו כלפי יושבת הראש.

32. לאחר מכן, בית המשפט בחן **האם פתיחת עמוד הפייסבוק מהווה "פורום ציבורי"**. בית המשפט קבע כי פתיחת עמוד פייסבוק, בדרך כלל, יוצרת חלל לחלופת מידע ורעיונות. במקרה הנדון, נקבע כי הנתבעת יצרה חלל לדיון חופשי וקראה במפורש לתושבים להגיב בעמוד. בית המשפט קבע כי אין צורך להידרש לשאלת סוג הפורום, בשל העובדה שהנתבעת בחרה להגביל ולחסום את התובע על בסיס עמדה (viewpoint), שכלל היא אסורה בכל סוגי הפורומים. לצד זאת, נקבע כי הנתבעת לא אימצה מדיניות כלשהי ביחס לאופן בו היא חוסמת מגיבים, ולמעשה היא לא הפעילה סינון כלפי התגובות שפורסמו, והתובע הוא האדם היחיד שנחסם מעמוד הפייסבוק, מכיוון שיושבת הראש נעלבה מהביקורת שהוא הפנה כלפיה. בהקשר זה נפסק כי לא ניתן לפגוע בזכות החוקתית לחופש ביטוי רק משום שמדובר בפרסום "מעליב". לפיכך, נקבע כי הנתבעת הפרה את זכותו של התובע לחופש ביטוי.

33. בית המשפט הוסיף והזכיר את הלכת בית המשפט העליון של ארצות הברית, אשר קבע כי פייסבוק מהווה פלטפורמה חיונית לביטויים מכל הסוגים.⁹ לפי פסיקת בית המשפט העליון, ייתכן אף כי רשתות חברתיות הן כיום הפורום החשוב ביותר להחלפת עמדות. בתוך כך נפסק כי התיקון הראשון לחוקה חל ברשתות החברתיות באותה עוצמה שבה הוא חל במקומות אחרים. **בית המשפט קבע כי פקידי ציבור יכולים באופן עקרוני להסיר פרסומים או לחסום מגיבים**; ייתכן אף כי הדבר נדרש כדי לשמור על הפורומים הציבוריים האלו כיעילים. אולם, לפי פסק הדין, יש להקפיד ולעשות זאת **לפי מדיניות סדורה ולא באופן שרירותי**.

34. פסיקה נוספת נגעה לחסימת משתמשים בחשבון הטוויטר של נשיא ארצות הברית לשעבר דונלד טראמפ. בחודש יולי 2017, גוף של אוניברסיטת קולומביה המתמקד בסוגיות הקשורות לתיקון הראשון לחוקה (The Knight First Amendment Institute at Columbia University) עתר לבית המשפט המחוזי הפדרלי במחוז הדרומי של ניו-יורק, בבקשה למתן צו הצהרתי וצו מניעה נגד חסימתם של משתמשים שונים מחשבון הטוויטר של נשיא ארצות הברית, וזאת, בטענה שחשבון הטוויטר של הנשיא מהווה פורום ציבורי ולכן חסימת גולשים מהווה פגיעה בזכותם לחופש ביטוי.¹⁰

35. לפי פסק הדין, החשבון המדובר נוצר על ידי הנשיא בשנת 2009, כלומר לפני בחירתו כנשיא. מאז תחילת כהונתו בחודש ינואר 2017, החשבון היווה בעיקר כלי לתקשורת של הנשיא מול הציבור בנושאים ממשלתיים. כך, הנשיא השתמש בחשבון לעיתים קרובות, לפעמים אף מספר פעמים ביום, כדי להודיע על מדיניותו, למסור עליה פרטים ולהגן עליה; לקדם את החקיקה של ממשלו; לבקר גופי תקשורת אשר ביקרו את הממשל באופן שנראה לו בלתי הוגן; ולעיתים, אף לפרסם מדיניות לפני שהיא פורסמה בערוצים אחרים. יש לציין כי לצד חשבון זה, קיים חשבון רשמי של הבית הלבן. כאמור, בהתאם למאפייני טוויטר, החשבון היה נגיש לציבור באופן כללי, ללא מגבלות.

36. בית המשפט קבע כי הציוצים שנחסמו מוגנים על ידי התיקון הראשון לחוקה ונמצאים בגרעין חופש הביטוי, מכיוון שהם ביטויים פוליטיים מובהקים.¹¹ עוד קבע בית המשפט כי למרות שטוויטר היא חברה פרטית, לנשיא יש שליטה על הפורום באופן העונה על דרישת דוקטרינת הפורום הציבורי;¹² למשל, הוא שולט על התוכן שמפורסם, והוא בעל יכולת למנוע גישה לחשבון באמצעות חסימת משתמשי טוויטר אחרים, כגון התובעים במקרה הנדון, ולשרשר התגובות בין המשתמשים השונים.

⁹ עניין Packingham שהוזכר לעיל.

¹⁰ Knight First Amendment Institute v. Trump, No. 1:17-cv-05205 (S.D.N.Y.).

¹¹ עמוד 38 לפסק הדין.

¹² דוקטרינה במשפט האמריקאי שמסווגת פורומים ציבוריים לשלוש קטגוריות: פורום ציבורי מסורתי (רחובות, פארקים וכיו"ב) בו ההגנה על חופש הביטוי היא חזקה והגבלתו נתונה לביקורת חוקתית נוקשה; פורום ייעודי, שעניינו בפורומים שאינם נחשבים באופן מסורתי כציבוריים אך ייבחנו תחת מבחן מחמיר ככל שניתן יהיה לראות שהמדינה התכוונה לפתוח אותם לשימוש כפורום ציבורי, ואז יחולו גם עליו כללים נוקשים בכל הנוגע לשמירה על חופש הביטוי; ופורום לא ציבורי.

37. בית המשפט קבע כי לצורך הקביעה לפיה לממשל יש שליטה על החשבון, אין צורך שהשליטה של המדינה תהיה בלעדית, כך שהעובדה שגם לטוויטר עצמה קיימת שליטה על החשבון אינה משנה לצורך הכרעה בנושא.

38. המשיבים טענו כי לא מדובר בשליטה ממשלתית, זאת לאור העובדה שהיכולת לחסום אינה סמכות סטטוטורית של הנשיא או יכולת שהתאפשרה בשל סמכות כזו, אלא מדובר בזכות לחסום, הנתונה לכל משתמש בטוויטר.¹³ לטענתם יש להתייחס לפעולת החסימה באופן מובחן מפעולת הפרסום. בית המשפט דחה טיעון זה וקבע כי פעולת החסימה נובעת משליטת הנשיא על הפורום, הכוללת את היכולת להגביל גישה. עוד נקבע כי אופן השימוש בטוויטר מצביע על כך שמדובר בשליטה "ממשלתית" ולא "פרטית". זאת, לאור התיאור בעמוד הטוויטר של החשבון כחשבון של "הנשיא ה-45 של ארה"ב", העובדה שפורסמו שם, בין היתר עניינים שהנשיא נדרש לתעדם לפי חובה סטטוטורית המוטלת עליו¹⁴ והעובדה שהנשיא השתמש בחשבון לפרסום ראשון בנושאים ממשלתיים שונים, בהם מינויים, פיטורים ומדיניות חוץ, המהווים כולם סמכויות רשמיות של הנשיא. בנוסף, נקבע כי אין די בכך שהחשבון נוצר בשנת 2009 לשם קביעה שמדובר בשימוש אישי ולפיכך בפורום שאינו ציבורי, שכן אמנם היסטוריה של פורום יכולה להשפיע על סיווגו, אך לא מדובר בקריטריון מכריע. בעניין זה בית המשפט קבע שהאופן בו הנשיא משתמש בפועל בחשבון מהווה גורם חשוב ומכריע לצורך סיווג הפורום. בהתאם לכך נפסק כי מדובר בפורום ציבורי יעודי, שבו אסור להפלות על בסיס עמדה פוליטית, ולכן נקבע כי זכותם של התובעים לחופש ביטוי הופרה.¹⁵

39. בחודש יוני 2018 ערער הממשל בארצות הברית על תוצאות פסק הדין לבית המשפט לערעורים במחוז ניו יורק הדרומי. בית המשפט של ערעור אישר את קביעות הערכאה הקודמת וקבע כי הנשיא הפר את התיקון הראשון לחוקה כאשר חסם את התובעים הספציפיים בגלל דעותיהם.

40. בשלב הבא התייחס בית המשפט לטענות על פיהן החשבון מצוי תחת שליטה ממשלתית, ועל כן הפרסומים בו מהווים התבטאות ממשלתית (GOVERNMENT SPEECH) אשר לא חל עליה התיקון הראשון לחוקה. זאת, בשים לב לכך שלממשלה רשות לומר את מה שהיא חפצה לומר תוך בחירת העמדות שאותן היא מבקשת לבטא.

41. בעניין זה נקבע כי בעוד פרסומיו של הנשיא עשויים לחסות תחת ההגדרה של התבטאות ממשלתית, הפונקציות האינטראקטיביות – השיתופים, התגובות, הלייקים ותגובות אחרות של משתמשים אחרים לפרסומים שלו – לא נכנסות להגדרת ההתבטאות הממשלתית בשום צורה ועל כן חל עליהן התיקון הראשון לחוקה, אשר אוסר על הגבלתן.

¹³ זאת בהתאם לדוקטרינה שפותחה לפי ה-Civil Rights Act of 1871, לפיה כאשר אנשי ציבור פועלים "Under The Color of State Law" ומפרים זכויות חוקתיות, מדובר בעוולה המקימה פיצוי כספי.

¹⁴ לפי ה-2201-2207 U.S.C. §§ of 1978, 44 Presidential Records Act (PRA); סעיף 2201 לחוק מגדיר פרסומים רשמיים כפרסומים אשר נוצרים במסגרת או שיש להם השפעה על חובה חוקתית, חוקית, או רשמית אחרת של הנשיא.

¹⁵ עמוד 63 לפסק הדין.

42. בית המשפט הזכיר את קביעת בית המשפט העליון בארצות הברית לפיה יש להיזהר מפני שימוש לרעה בדוקטרינת ההתבטאות הממשלתית, המעניקה כאמור חירות רבה לממשל בהצגת עמדותיו, באופן שיגרום בסופו של דבר להשתקת דעות שאינן רצויות על ידי השלטון. לכן קבע בית המשפט לערעורים כי הרחבת הדוקטרינה כפי שבקשו הנשיא והממשל באותו מקרה תיצור בדיוק את אותה תוצאה בלתי רצויה.

43. לאור כל זאת אישר בית המשפט לערעורים את פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

44. הממשל הגיש בקשת ערעור לבית המשפט העליון. החלטת בית המשפט העליון (מפי השופט תומאס) ניתנה לאחר חילופי השלטון בארצות הברית ולאחר שחברת טוויטר הסירה את החשבון של הנשיא טראמפ, עקב אירועי גבעת הקפיטול מיום 6.1.2021. לאור זאת, הדגיש השופט תומאס כי שליטתו של הנשיא בחשבון הטוויטר שלו "מחווירה במידה רבה" בהשוואה לסמכותה של טוויטר להסיר את החשבון בכל זמן ומכל סיבה שהיא.¹⁶ כך או כך, עקב חילופי השלטון, ההליך התייתר ובית המשפט העליון לא נדרש להכריע בו.

45. למסקנה הפוכה, בדבר סיווג "פרטי" של חשבון ברשת של נבחר ציבור הגיע בראשית שנת 2021 בית משפט לערעורים של המחוז השמיני (Eighth District) בפרשת *Campbell v. Reisch*.¹⁷ באותה פרשה דן בית המשפט לערעורים בפסק דין של בית משפט מחוזי במדינת מיזורי, שקבע כי נבחרת ציבור במדינה הפרה את זכותו של העותר לחופש ביטוי על פי התיקון הראשון לחוקה האמריקאית, והורה לה להסיר את החסימה שלו מחשבון הטוויטר שלה. ערכאת הערעור הפכה את ההחלטה וקבעה כי נבחרת הציבור לא פעלה *under color of state law* (כלומר במסגרת "פעולה שלטונית", בהקשר הרחב של המושג) כאשר חסמה את העותר. נימוקי ערכאת הערעור להכרעה זו התבססו על הקביעה שתכליתו העיקרית של החשבון היתה ונותרה קידום מסע הבחירות (הנוכחי או העתידי) שלה, ולכן הוא שונה באופן מהותי מהחשבונות שנדונו בפסקי הדין בעניין *Davison* או בעניין *Trump*, שעשו שימוש בחשבון לצורך דיווח על הפעילות הציבורית השוטפת של נבחר הציבור.

46. בית המשפט קבע, כי משמעות הבחנה זו היא כי נבחר ציבור רשאי לחסום מגיבים בחשבון טוויטר המשמש אותו לצורך מסע בחירות; וכמו כן, כי זכותו של נבחר הציבור לעצב את העמוד כראות עיניו מהווה ביטוי של זכותו לחופש ביטוי, הגוברת במקרה זה על זכותם של משתמשי רשת אחרים להגיב באותו חשבון.

47. יצוין כי דעת המיעוט של ערכאת הערעור גרסה כי לאור השימוש שנעשה בחשבון גם לאחר היבחרה של המועמדת לתפקיד ציבורי ניתן להגדיר את החשבון כ-"ציבורי"; ולפיכך, נבחרת הציבור היתה מנועה מחסימתם של מגיבים אך בשל דעות, אשר להן היא התנגדה.

48. בעקבות הפסיקה האמריקאית אותרו התייחסויות שונות לסוגיה שעל הפרק גם בפסיקותיהן של מדינות נוספות ברחבי העולם.

¹⁶ עמוד 3 להחלטה; *BIDEN v. KNIGHT FIRST AMENDMENT INSTITUTE AT* 593 U. S. (2021); *COLUMBIA UNIV*.

¹⁷ *Campbell v. Reisch*, 367 F. Supp. 3d 987 (W.D. Mo. 2019).

49. כך למשל, בצרפת ידוע על הליך פלילי המתנהל בעקבות תלונה של עיתונאי שנחסם על ידי יושב ראש האסיפה הלאומית בגין אפליה על בסיס עמדות פוליטיות (נטען כי העיתונאי נחסם לאחר שפרסם כתבות ביקורתיות על יושב הראש). ההליך מתבסס על סעיפים 1-225 ו-432 של הקוד הפלילי הצרפתי, כאשר הסעיף הראשון קובע איסור על אפליה, והשני מוסיף נסיבות מחמירות, בין היתר כאשר המעשה נעשה על ידי בעל תפקיד ציבורי, שסירב לאפשר לאדם קבלת זכות המגיעה לו על פי דין או שפגע ביכולתו לבצע את פעילותו הכלכלית באופן סביר. במקרים אלה, העונש הוא של 3 שנות מאסר וקנס. לאחר שהתלונה נדחתה על הסף בשלב ראשון על ידי שופט חוקר, התיק הוחזר לבחינה נוספת שלו בהחלטה של ערכאת הערעור מחודש מארס 2021.

50. בקנדה נדון הליך שעסק במקרה של שלושה פעילים פוליטיים אשר נחסמו בשנת 2018 על ידי ראש עיריית אוטווה. אחרי שהוגשה תביעה בעניין, בסופו של דבר החליט ראש העירייה לבטל את החסימות והתחייב לא לחסום גולשים על בסיס דעותיהם הפוליטיות. יצוין כי במדינת אונטריו, פורסמו קווים מנחים ביחס לפרסומים על ידי עובדי ציבורי ונבחר ציבור ברשתות החברתיות (Ontario Public Service Social Media Guidelines).¹⁸ ההנחיות מתייחסות בין היתר לפרסומים המותרים והאסורים בחשבונות האישיים של שרים. עם זאת, על אף שהן פורסמו בשנת 2017, ועודכנו במאי 2021, אין בהן התייחסות מפורשת לסוגיה הספציפית של חסימת גולשים.

51. בבריטניה, יש לציין כי תקנון הממשלה¹⁹ קובע מגבלות מיוחדות על האפשרות של שרים להתבטא באופן עצמאי וללא תיאום בתקשורת, וכמו כן הוא מחייב כי נאומים הקשורים לעבודה כשרים יופצו אך ורק באמצעות חשבונות רשמיים. הוראה זו, מטבע הדברים, מצמצמת את הטשטוש בין עמודים של הממשלה ומשרדיה לבין עמודים וחשבונות של שרים המעוניינים לפעול בהם כדמויות פוליטיות בלבד.

52. לאחר הסקירה המשווה יפרט כעת היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בקשר עם העקרונות המשפטיים הבסיסיים הנוגעים לסוגיית החלטתם של נבחר ציבור על מחיקה של תגובה ביקורתית או על חסימת גישתו של מגיב ביקורתי בחשבונותיהם ברשתות החברתיות.

ד. הסרת תגובות או חסימת מגיבים בחשבונות של נבחר ציבור ברשתות חברתיות

53. כפי שהובהר ברישא – במסגרת עמדה זו יבקש היועץ המשפטי לממשלה להציג את גישתו העקרונית ביחס לשאלה החשובה והמורכבת המתעוררת בהליך שבכותרת. במוקד הדיון בעתירה ניצבת סוגיית המחיקה של תגובות ביקורתיות מחשבונותיהם של נבחר ציבור או חסימת גישתם של מגיבים ביקורתיים לחשבונות ברשתות החברתיות ובתוכן ברשת "טוויטר". עסקינן בתחום דינאמי ורגיש, אשר היועץ המשפטי לממשלה סבור כי יש לעצב את

¹⁸ זמין בקישור: <https://www.ontario.ca/page/ontario-public-service-social-media-guidelines#section-4>.

¹⁹ זמין בקישור:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/826920/August-2019-MINISTERIAL-CODE-FINAL-FORMATTED-2.pdf

הכללים המשפטיים החלים לגביו בזהירות ובתשומת לב מרבית. בהתאם לכך מטרתה של עמדה זו היא להבהיר את המסגרת המשפטית הרלוונטית לבחינת הנושא, וזאת בשים לב לכך שעסקינן בתחום מתפתח, אשר צפוי להמשיך להעסיק את גורמי הייעוץ המשפטי הרלבנטיים וכן את בתי המשפט גם בעתיד. מדובר, אפוא, בצעד מקדמי מתוך הבנה שפירוט של הכללים הדרושים לצורך יישום במצבים שונים יוכל להיקבע בהמשך.

54. הנחת המוצא לעמדת היועץ המשפטי לממשלה במסגרת הליך זה היא כי התפתחות האינטרנט והרשתות החברתיות מעלה שאלות משפטיות חדשות רבות (ראו בהקשר זה למשל את התייחסותו של כב' השופט עמית ברע"א 1688/18 **סרנה נ' בנימין נתניהו** (אר"ש 15.4.2018)). זאת, בשל המאפיינים המיוחדים והשונים של פרסומים ברשתות החברתיות לעומת פלטפורמות אחרות; והעובדה שהדין ככלל אינו מתייחס אליהן באופן ספציפי. בשנים האחרונות למשל נדרש בית המשפט העליון לשאלה, האם שיתוף ("שייר") או חיבוב ("לייק") של פרסום ברשת חברתית מהווה פרסום לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה- 1965 (להלן: "**חוק איסור לשון הרע**"), ובתוך כך עלתה השאלה כיצד להתאים את הפרשנות של ההגנות שבחוק איסור לשון הרע למצבים מיוחדים העשויים להתעורר בהקשר זה (רע"א 1239/19 **שאול נ' ניידלי תקשורת** (אר"ש 8.1.2020. להלן: "**עניין שאול**").²⁰ כמו כן, דן בית המשפט בשאלה האם בשל ההשפעה של הרשתות החברתיות הגדולות על חופש הביטוי יש לראות בהן גופים דו מהותיים (ע"א 815/18 **Facebook נ' אבי לן ואח'**).²¹ בעניינים אלה החליט היועץ המשפטי לממשלה להתייבץ בשל השאלות העקרוניות שהתעוררו בהליכים, וההשפעה של ההכרעה בהן על חופש הביטוי בישראל.

55. דוגמה להתייבבות כאמור התקיימה **בעניין שאול**, שם ציין היועץ כי לפי העמדה שהובעה בפסיקה, חוק איסור לשון הרע חולש גם על פרסומים באינטרנט, ובכלל זה על פרסומים הנעשים ברשתות החברתיות. במסגרת עמדתו ביקש היועץ לאזן בין החשש שהטלת אחריות על מעבירי תוכן משניים של פרסומים ברשתות החברתיות (דוגמת מבצעי פעולות השיתוף והחיבוב) תפגע יתר על המידה בחופש הביטוי, בהתחשב בכך שהרשתות החברתיות הן הפלטפורמה הנגישה ביותר למימוש הזכויות הללו, ובין הרצון שלא לזכות אותם בחסינות גורפת מפני תחולתו של חוק איסור לשון הרע.

56. בהקשר זה יש לציין את דברי כב' השופטת ברק-ארז בפסקה 65 לפסק הדין **בעניין שאול**, הרלוונטיים גם לסוגיה שלפנינו:

חשוב וחיוני שהרשתות החברתיות יישארו מקום תוסס שכולל הבעת דעות מגוונות, מחאות, ויכוחים חריפים וביקורות נוקבות – וזאת גם על ידי הפצתן של כל אלו באמצעות פעולת השיתוף. כמו בכל הקשר אחר ביחס לדיני לשון הרע – המטרה העומדת לנגד עינינו היא מיגור הביטויים הקיצוניים והשליליים המצויים בשולי השיח, שאינם תורמים לדיון הציבורי אלא מזיקים לו. לצד זאת, חשוב גם להזכיר שלמעשה אין מדובר

²⁰ ראה סקירה של עמדת היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה בהליך זה בפסקאות 19–25 לפסק הדין.
²¹ הליך זה הסתיים ביום 3.11.2019 בפשרה בין הצדדים, תוך שבית המשפט קבע בהתאם לכך, כי היועץ המשפטי לממשלה פטור מהגשת עמדתו.

בחשש שהוא חדש לחלוטין. כשם שבכל מרחב שיח אחר מצופה כי אנשים ייקחו אחריות לפעולותיהם ויימנעו מהפצה של אמירות מכפישות ללא ביסוס, כך גם ברשתות החברתיות.

57. באשר לסוגיה שבמוקד הדיון בהליך זה יצוין כי נבחר ציבור זוכים לבמה נרחבת באמצעי תקשורת מגוונים ומסורתיים לצורך פרסום עמדותיהם. לצד זאת – וכאן העיקר – המאפיינים של הפרסום באמצעים שלפני עידן הרשתות החברתיות שונים ממאפייני הפרסום על גבי רשתות אלו. בעבר, פרסום יזום חייב השקעה במימון, אם בהדפסת החומר הכתוב ואם בשכירת מקום לכינוס לצורך פרסום בעל פה של עמדות. בחינת שאלת המימון הכריעה במובנים רבים את השאלה האם הפרסום הוא מטעם איש הציבור בתפקידו הרשמי או כאדם פוליטי-מפלגתי. מקרה נוסף של פרסום דעותיו של איש ציבור באופן מסורתי הוא באמצעות ראיון לאמצעי תקשורת, שם העיתונאי מתווך את המידע לציבור, והפרסום הוא למעשה בסופו של דבר של העיתונאי ולא של איש הציבור.

58. מאפיין נוסף ומשמעותי ביותר המבדיל בין הרשתות החברתיות לבין פרסומים באמצעים אחרים הוא הפוטנציאל הטמון במרשתת ליצירת שיח פתוח ומיידי עם הציבור הכללי.

59. במקרה שלפנינו עולות לפיכך שאלות חדשות – הן בשל שאלת המימון שנותרת לעיתים עמומה, והן בשל המשמעות הנוספת מבחינת קיום שיח פוליטי פתוח, בין האזרחים עצמם וכן בינם לבין איש הציבור, באופן בלתי אמצעי ומיידי.

60. בראשית הדברים יצוין, כי על חשבון או דף של רשות ציבורית, מטבע הדברים, חלים כללי המשפט הציבורי. גישה זו משתרעת גם על חשבונות של אנשי ציבור, במצבים בהם קיים מימון ציבורי להפעלת חשבון או עמוד ברשת חברתית ולא רק על חשבונות של המשרד הממשלתי, הרשות המקומית או כל רשות ציבורית כשלעצמה. כך למשל, נקבע בהקשרים של דיני הבחירות, כי אין לבצע תעמולת בחירות בדף שמופעל על ידי עובדים של רשות ציבורית (תב"כ 24/227), או שמבוסס על רשימת מנויים של תושבי עיר (ת"מ 20/2322), שכן רואים באמצעי האמור נכס ציבורי כמשמעותו בסעיף 2א לחוק הבחירות לכנסת (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959. זאת, להבדיל מהחשבון הפרטי של איש הציבור, שאינו נהנה מכל מימון ציבורי, באופן ישיר או עקיף, ועל כן אינו כפוף לאותן מגבלות בקשר לתעמולת בחירות (ראו בהקשר זה תב"כ 21/246 ותב"כ 21/1325).

²² עו"ד שחר בן מאיר נ' רון חולדאי, זמין בקישור:

https://bechirot24.bechirot.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/decisions24/documents/tbk_7_24_decision.pdf

²³ ד"ר שלמה סויסה נ' ראש עיריית אשקלון, זמין בקישור:

https://bechirot24.bechirot.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/decisions22/documents/arm_11_21_t_rm_1_22_final_decision.pdf

²⁴ עו"ד שחר בן מאיר נ' ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, זמין בקישור:

https://bechirot22.bechirot.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/tbk_6.21.pdf

²⁵ מפלגת העבודה הישראלית נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית, זמין בקישור:

https://bechirot22.bechirot.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/tbk_13.21_final.pdf

61. משמעות הדבר היא שבחשבון ציבורי אסור למחוק תגובה של אדם רק משום שהביע ביקורת על הרשות או על איש הציבור בעמודים אלה של הרשות הציבורית, וקל וחומר שככלל, אסור מטעם זה גם לחסום גישה של אדם לעמוד כאמור ובכך למנוע ממנו להשתתף בשיח המתיקיים במסגרתו. זאת, מאחר שהסרה או חסימה, בעקבות הבעת ביקורת בחשבון ציבורי מהווה פגיעה בחופש הביטוי, שבמקרה זה – ובהעדר הצדקה ברורה למסקנה אחרת – תהא לתכלית שאינה ראויה.

62. בקצה השני של הסקאלה, מובן כי אדם מן השורה, שפתח חשבון ברשת חברתית, רשאי להחליט לחסום אנשים מגישה אליו כראות עיניו (בהתאם לכללי הפלטפורמה החברתית הספציפית ובכפוף להוראות הדין הרלבנטיות). כך גם, לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, הוא, ככלל, מצבו של חשבון של נבחר ציבור שהשתתפות בו אינה פתוחה לכל, אלא למשל רק לקרוביו או לחבריו.

63. המקרה של נבחר ציבור המפעיל חשבון פרטי, אך בעל אופי פומבי, הפתוח לכל, ברשת חברתית, יכול בנסיבות מסוימות להיחשב מעין יצור כלאיים, שנוצר בשל הנגישות המיוחדת של הפרסומים ברשתות החברתיות: פרסום כאמור אינו דורש בהכרח מימון, והוא נעשה בקלות, באמצעות כתיבת הדברים ופרסומם בלחיצת כפתור, ובכך עשוי להגיע לחלקים נרחבים של הציבור, העוקבים אחרי הפרסומים באותו חשבון. בשל כך, יכול נבחר הציבור לתפעל את חשבונו בכוחות עצמו, ללא שימוש במשאבים נוספים (לעתים אף תוך שימוש במשאבים פרטיים), ולא על ידי עובדים של הרשות בה הוא נושא בתפקיד ציבורי. כמו כן, העובדה שפתיחת דף פומבי מאפשרת לכל אדם הרשום באותה רשת חברתית לעקוב אחרי הפרסומים שמתפרסמים בו, וכן להגיב להם, מצמצמת את הצורך לעשות שימוש ברשימות של מנויים המוחזקות על ידי הרשות הציבורית בה פועל אותו נבחר הציבור לצורך העברת מסרים ברבים לאזרחים או התושבים הרלוונטיים.

64. יוזכר, כי נבחר ציבור הוא ככלל אדם פוליטי (כפי שהודגש גם מטעמו של המשיב 1 בתשובה לעתירה, בהקשר של הפעלת חשבונו בטוויטר), שזכות היסוד שלו להיבחר כוללת גם את האפשרות להפיץ את דעותיו ולקדם את עצמו בפני קהל הבוחרים, בכל דרך חוקית, ובכלל זאת באמצעות תעמולת בחירות ברשת חברתית (בדומה לדוקטרינת ה- government speech, אשר הוזכרה לעיל). הטלת חובה כללית המחייבת את איש הציבור לכלול בפרסומיו שלו כל תגובה ביקורתית המופנית כלפיו עלולה לפגוע באינטרס הלגיטימי של איש הציבור לכך שחשבון המופעל על ידו ברשת החברתית ישמש לקידום דרכו הפוליטית.

65. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן העובדה שבשנים האחרונות הפכו חשבונותיהם של נבחר ציבור, גם אלו שאינם רשמיים, לכלי העיקרי לקשר בינם לבין הציבור הרחב: הקשר האמור הוא בעל מאפיינים חדשים למימוש עקרונות העומדים בבסיס כל משטר דמוקרטי בכך שיש בהם כדי לקדם קשר ישיר, מידי, ואינטראקטיבי בין הבוחר לבין הנבחר, בשלל סוגיות שעל סדר היום, אשר באפשרותו ובסמכותו של איש הציבור לקדם ולתקן. חסימה של אדם מגישה לפרסומים אלה, וכן לשיח המתנהל על אודותיהם, משפיעה ללא ספק על יכולתו להיות חשוף לביטויים פוליטיים ועלולה אף לפגוע בזכותו למעורבות פוליטית בכלל, ובפרט בקשר לאותו נבחר ציבור.

66. בין שיקולים שונים אלה, ובהיעדר חקיקה מפורשת המתייחסת לעניין זה, יש להתייחס בזהירות רבה לסוגיה. זאת, בשים לב לכך שמחד גיסא מדובר בחשבונות שנוצרו על ידי איש הציבור ומתופעלים על ידו ללא שימוש במשאבי הרשות במסגרת פעילותו לגיוס אהדה בקרב תומכים ולביטוי של עמדותיו; ומאידך גיסא מדובר בפרסומים שפעמים רבות נוגעים גם לפעילות של הרשות שבמסגרתה פועל איש הציבור, והם בעלי משמעות בקשר למרחב השיח בנוגע לביטויים פוליטיים בישראל. לעת הזו, ההכרעה לעניין זה נגזרת מדיני המשפט הציבורי הכלליים החלים על פעילות נבחר הציבור.

67. לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, בשים לב למאפיינים ולישקולים המוזכרים לעיל לגבי חשבונות של נבחר הציבור המשמשים להם במסגרת מימוש תפקידם הציבורי במובנו הרחב, ניתן לראות בפעולותיהם בהקשר הנדון של מחיקת תגובות וחסימת גישה של מגיבים, משום פעולה הכפופה גם לעקרונות המשפט הציבורי. ניתן לומר, אפוא, כי הקביעה ביחס לתחולת כללי המשפט הציבורי אינה מוכרעת רק על יסוד סיווג הפלטפורמה (אם מדינתית-רשמית או אם לאו) בה בחר נבחר הציבור לפעול, אלא בהתאם למאפייני השימוש בה ונסיבותיו הספציפיות.

68. כלומר, היועץ המשפטי לממשלה סבור כי בחינה זו של פעולת נבחר הציבור, בהקשר הנדון, נכון שתיעשה בין היתר, בשים לב למאפייני החשבון ותוכן הפרסומים בו. כך, כאשר נבחר הציבור, כדוגמת ראש רשות מקומית, עושה שימוש בחשבונו ברשת חברתית לצורך עדכון על מעשיו במשרתו הציבורית ברשות ומעשי הרשות הרלוונטית, המדיניות המקודמת על ידו בתפקידו כנבחר ותכניותיו בהקשר זה; או – כשהחשבון משמש כאמצעי לקידום פניות האזרחים בעניינים הקשורים לפעולות הרשות ומעשי איש הציבור בתפקידו הציבורי, נראה כי נבחר הציבור פועל באמצעות חשבונו למימוש תפקידו הציבורי במובנו הרחב.

69. לשון אחר: גם כאשר חשבון ברשת חברתית אינו "נכס" של הרשות הציבורית, והוא אף אינו מתופעל בעזרת משאביה, אף אם פרסומיו של נבחר הציבור במשרתו הציבורית אינם בהכרח נעשים, כולם, באותה פלטפורמה, ואף אם לצד הפרסומים של נבחר הציבור במסגרת תפקידו הציבורי במובנו הרחב, משמש החשבון את נבחר הציבור גם לפרסומים אישיים, עדיין יהיו מצבים שבהם כללים מן המשפט הציבורי, יחולו ביחס לחשבונות בעלי מאפיינים כאמור. עם זאת, אין לומר כי כללי המשפט הציבורי יחולו בהכרח בכללותם על החשבון כאמור, ומוצע בשלב זה לבחון, בכל הקשר, את התחולה בשים לב למכלול הנסיבות שעל הפרק ולסיווג אופן השימוש ברשת החברתית.

70. ויובהר – חשבון פומבי כאמור עדיין יהווה ערבוב במובן מסוים בין שני עולמות, ואולי אף שלושה, שהיו במידה רבה נפרדים עד כה: הכובע של הנבחר כאדם פוליטי, כאדם פרטי וכובעו כנבחר הנושא משרה ציבורית. זאת, כאשר בהקשר של חשבונות כאמור, קשה להבחין תמיד בין הדמויות. כך גם לא בהכרח יחולו כל כללי המשפט הציבורי על חשבון כזה בכללותו, ויהיה צורך לבחון את השאלה באופן פרטני בכל הקשר והקשר.

71. תמיכה בעמדה האמורה ניתן למצוא ברציונלים העומדים בבסיס ההגנה החוקתית על חופש הביטוי – השפעה על השיח במרחב הציבורי, על יכולת הפיקוח על רשויות השלטון ועל המימוש העצמי של אדם בגיבוש עמדותיו הפוליטיות כלפי נבחריו.

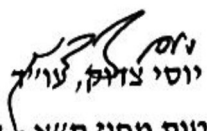
72. מן האמור עולה כי כאשר נשקלת הגבלת גישתו של אדם לחשבון המשמש נבחר ציבור במסגרת תפקידו הציבורי, או מחיקת תגובה בחשבון כאמור, יש לבחון זאת גם בהתאם לכללי המשפט הציבורי, לרבות הדינים העוסקים בפגיעה בחופש הביטוי.

73. ביחס ליישום הכללים האמורים באשר למקרים עליהם חלים כללי המשפט הציבורי, אין לכחד כי השאלות המתעוררות הן מורכבות ומצריכות בחינה של היישום הנדרש בכל מקרה ומקרה. בשים לב לכך, כללי המותר והאסור בהתאם למשפט הציבורי החלים ביחס להתנהלות ברשת החברתית של נבחר ציבור בבואו לשקול חסימת מגיב או מחיקת תגובה, למשל אל מול תגובות פוגעניות, דורשים בחינה מעמיקה ומקיפה. כמו כן, בחינת היישום של עיקרון זה היא בעלת היבטים בתחומים נוספים לרבות תחום האתיקה, הטכנולוגיה ועוד.

74. ואכן, לצד גיבוש העמדה העקרונית המתוארת לעיל, הנחה היועץ המשפטי לממשלה, בד בבד עם הגשת הודעתו בדבר התייצבותו להליך, לקיים עבודת מטה – שהחלה, לצורך בחינה מפורטת ורוחבית של הדין החל ביחס להתנהלות האמורה. זאת, למען הבהרת המצב המשפטי באופן שיבטיח הקפדה על חופש הביטוי, על עקרונות המידתיות המתחייבים וכן על עקרון החוקיות, ואף לבחון, האם ראוי לקדם בעניין תיקוני חקיקה.

75. בנסיבות העניין, סבור היועץ המשפטי לממשלה כי לא נכון שיתייחס באופן קונקרטי ופרטני לפרסומים של העותר, ולתגובתו של המשיב; אלא כי תועבר התייחסותו לנושא במישור הכללי, כמתואר לעיל.

76. מוצע, אפוא, כי הכרעת בית המשפט הנכבד בעתירה שבכותרת תינתן בשים לב לנקודות המפורטות לעיל וליישומן על נסיבות המקרה.

יוסי צוקמן, עו"ד
פרקליטות מחוז ת"א – אזור חי

תל-אביב ל' שבט תשפ"ב
1 פברואר, 2022

בעניין:

העותר

אלמוג רובינשטיין

באמצעות בא כוחו

עו"ד דנה יפה ו/או עו"ד ורדית דמרי מדר

מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות,

המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית ירושלים, הר הצופים.

טל': 02-5882554, פקס: 02-5882544

Dana.y@mail.huji.ac.il

- נ ג ד -

המשיב 1

רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים

המשיבה 2

עיריית גבעתיים

השלמות טיעון מטעם העותר

1. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 2.2.2022 העותר מתכבד להשלים את טיעוניו בעתירה וזאת לאחר הגשת עמדת היועץ המשפטי.
2. כזכור בעתירה טוען העותר כי כללי המשפט הציבורי חלים על המשיב ביותו ראש עיר, כאשר הוא מחליט לחסום משתמשים או למחוק תגובות ממשתמש בחשבון הטוויטר שלו (ראו פסקאות 35-40 לעתירה). זאת בשל אופי הפעילות הציבורי של המשיב בחשבון זה. עוד טוען העותר כי חסימתו של העותר פוגעת בזכויות היסוד שלו, כמו גם זכויות יסוד של ציבור העוקבים אחר המשיב, ואינה חוקית לאור כללי המשפט הציבורי (ראו פסקאות 14-18 לעתירה). לאור חדשנות ומורכבות הסוגיה, בית המשפט ביקש מהיועץ המשפטי לממשלה לחוות דעתו בסוגיה זו.
3. ב – 1.2.2022 הגיש היועץ לממשלה את עמדתו בשאלה שהפנה אליו בית המשפט, והיא "האם על חשבון טוויטר של ראש העיר, שאינו ממומן או מתופעל על ידי מי מעובדי העירייה, חשבון נפרד מדף הטוויטר של העירייה, חלים כללי המשפט המנהלי או הפרטי" (להלן: "עמדת היועמ"ש" או "העמדה"). בעמדתו, קיבל היועמ"ש את עמדתו העקרונית כפי שהצגנו בעתירה. עמדת זו כוללת מספר היבטים בעלי משמעות רחבה אך גם קונקרטית לעניינו:

א. סיווג חשבון של נבחר ציבורי ובחינת תחולת כללי המשפט המנהלי על חשבון

4. היועמ"ש הבהיר בעמדתו כי פרופיל של נבחר ציבור המפעיל חשבון פרטי אך בעל אופי פומבי יכול להיחשב כמעין יצור כלאיים פרטי-ציבורי (ראו פסקה 63 לעמדה). הקביעה ביחס לתחולת כללי המשפט הציבורי אינה מוכרעת אך ורק על ידי סיווג הפלטפורמה (מדינית-רשמית או לא), אלא גם בהתאם למאפייני השימוש בפלטפורמה. כלומר, בחינת פעולה של נבחר ציבור נכון שתיעשה, בין היתר בשים לב למאפייני החשבון ותוכן הפרסומים בו. (פסקאות 67-68). היועמ"ש מדגיש כי "גם כאשר חשבון ברשת חברתית אינו "נכס" של הרשות הציבורית, והוא אף אינו מתופעל בעזרת משאביה, אף אם פרסומיו של נבחר הציבור במשרתו הציבורית אינם בהכרח נעשים, כולם, באותה פלטפורמה, ואף אם לצד הפרסומים של נבחר הציבור במסגרת תפקידו הציבורי במובנו הרחב, משמש החשבון את נבחן הציבור גם לפרסומים אישיים, עדיין יהיו מצבים שבהם כללים מן המשפט הציבורי, יחולו ביחס לחשבונות בעלי מאפיינים כאמור." (ראו פסקה 69 לעמדה).

5. עמדה זו של היועמ"ש עולה בקנה אחד עם המבחנים אותם מנה מבקר המדינה בדו"ח העוסק בנושא משנת 2020 (להלן – "דוח מבקר המדינה"), אותם הוא מזכיר בעמדתו (ראו פסקאות 20-21 לעמדה). מבחנים אלה הוזכרו אף בעתירה (ראו פסקאות 27 – 30 לעתירה).

6. נוסף כי עמדה זו של היוע"ץ עולה בקנה אחד אף עם החלטתו של שופט בית המשפט העליון עוזי פוגלמן, ביושבו כראש ועדת הבחירות המרכזית בתב"כ 7/24 בן מאיר נ' רון חולדאי ואח'. החלטה זו מוזכרת אף בעמדת היוע"ץ, בהערות השוליים לפסקה 60. בהמשך לאזכור בעמדת היוע"ץ, נבקש להפנות את תשומת לב בית המשפט להחלטה זו, אליה התייחסנו בקצרה בע"פ במסגרת הדיון שהתקיים בעתירה. אמנם נסיבות המקרה שונות, אולם השאלה המשפטית דומה עד מאד לשאלה שבפנינו. השופט פוגלמן מבקש לקבוע האם דף הפייסבוק בו עשה שימוש חולדאי מהווה "נכס" של העירייה אם לאו. שאלה זו היא שאלה מקדימה לשאלה נוספת בדיני תעמולת בחירות. השופט קובע שכן, ומציין שני גורמים בעלי משקל עיקרי. האחד הוא המימון שניתן לדף על ידי העירייה (פסקה 11 להחלטה), והגורם השני הוא תוכן העמוד. וכך כותב בהחלטה:

"גורם שני בעל משקל הוא תוכן העמוד. האם הוא מבטא את קול חולדאי האדם הפרטי, או את קול חולדאי ראש העיר? חולדאי טען שיש בעמוד עירוב של פרסומים בקשר לתפקידו ובעניינים אישיים. העירייה הסכימה שלעמוד יש מאפיינים עירוניים. יש לבדוק את תוכן הרשומות בעמוד כדי לעמוד על טיבו. העותר הציג רשומה אחת, מיום 10 בדצמבר 2020, קודם להכרזת חולדאי שיתמודד בבחירות לכנסת. חולדאי הזמין בה להשתתף "איתנו" באירועי חנוכה בתל אביב-יפו. הוא פירט כמה מהם והוסיף קישור "לכל אירועי חנוכה בעיר". ניסוחים אלו מצביעים על דברים של ראש העיר לתושביו. חולדאי עצמו הגיש לעיוני רשומות נוספות. חלקן בעלות אופי אישי. רבות אחרות קשורות קשר בל ינתק לתפקידו." (פסקה 12 להחלטה). בהמשך לכך מונה יו"ר הוועדה דוגמאות לפרסומים שונים בעמוד זה המעידים על הקשר הרב של העמוד לתפקידו הציבורי.

ב. השימוש החשבון של המשיב 1 הוא באופן מובהק לצורך תפקידו הציבורי של המשיב 2, מכאן שכללי המשפט המנהלי חלים עליו

7. יישום הכרעה זו על המקרה שלפנינו מוביל למסקנה ברורה כי אופי השימוש בחשבון של המשיב 1 הוא באופן מובהק לצורך תפקידו הציבורי כראש עיר. (ראו פסקאות 31 – 40 לעתירה).

8. על מנת לבסס את טענתנו זו, נרחיב את הטענה לאור מבחני המשנה שהוצעו בדוח מבקר המדינה משנת 2020 (בע"מ 97 – 98 לדוח מבקר המדינה). נזכיר כי מבחנים אלה הוזכרו לחיוב הן על ידי היועמ"ש, הן על ידי השופט פוגלמן כפי שפורט לעיל:

א. סוג החשבון – "אם מדובר בחשבון ציבורי לפי הגדרת הפלטפורמה, דהיינו שכל אדם ברשת החברתית יכול להיחשף אליו ולעקוב אחריו או, שלהבדיל - מדובר בחשבון המתנהל כפרטי, שלתכנוי חשופים רק מי שאושרו כ"חברים/ עוקבים" על ידי בעל החשבון." בעניין שלנו, כל אדם יכול לראות את הפרסומים של קוניק, מלבד מי שחסום, בדומה לעותר.

ב. תפקידו ומידת בכירותו של איש הציבור – "ככל שתפקידו בכיר יותר כך יש להניח שמדובר בחשבון ציבורי". בענייננו, כראש עיר, המשיב הוא נבחר הציבור הבכיר ביותר ברמה המוניציפלית.

ג. תכלית ואופן השימוש בחשבון – "אם איש הציבור משתמש ברשת החברתית כאמצעי תקשורת ומסגרת לקיום שיח אינטראקטיבי עם הציבור ושל הציבור. אם איש הציבור משתמש ברשת החברתית לצורכי תעמולה וקידום יחסי ציבור לפעילותו. אם קיימת חלופה אפקטיבית שבאמצעותה יכול הציבור לתקשר עם איש הציבור - בהקשר זה לא ניתן לראות בפרסום במקום אחר ברשת חלופה אפקטיבית מאחר שהדיון הציבורי מתקיים בחשבון של איש הציבור". בענייננו, המשיב משתמש בחשבון כדי לפרסם מידע אודות העיר גבעתיים ופעילות העירייה בגבעתיים. עוד המשיב מקפיד לקיים שיח עם הציבור באמצעות חשבון משתמש זה: מנהל שיח עם עוקביו בנושאים שונים הנוגעים לעיריית גבעתיים, מבקש את הדעות של העוקבים על יוזמות של העירייה וכדומה.

מעבר לדוגמאות שהובאו בעתירה בפסקאות 35 – 38, קיימות דוגמאות נוספות למכביר לשימוש בחשבון הנוגע במישרין לתפקידו הציבורי של המשיב 2 לאורך השנים חלקן מובאות **בנספח 1:**

ב 29.12.2020 פרסם המשיב על מבצע חיסונים של עיריית גבעתיים, ואף שינה את הרקע של החשבון שלו לתמונה עם כיתוב לפיו "גבעתיים לא מחליפה צבעים" על רקע מגננון הרמזור שנקבע במסגרת ההתמודדות עם מגפת הקורונה.

ביום 30.12.2020 עונה המשיב לאחר שתוייג על ידי תושב העיר לשאלות תושבים אודות שבילי אופניים בעיר. העותר, שזהו תחום עיסוקו הציבורי העיקרי בשלב זה כבר חסום ומודר מהשיחה.

ב – 24.12.2020 עונה המשיב לבקשתה של תושבת העיר להקמת מתנ"ס לקהילת צמ"ד בעיר.

בשלושת החודשים האחרים אופי הפרסום נותר כשהיה :

ב – 9.11.2021 מפרסם המשיב על חלוקת שקי אוכל לחתולים לאנשים המוכרים כמאכילי חתולים בעיר בשיתוף השירותים הווטרינריים.

ב – 11.11.2021 מפרסם המשיב אודות חגיגת יומולדת 100 עם שורד שואה ושני חבריו, שקיבל תעודת הוקרה מעיריית גבעתיים.

ב – 28.11.2021 מפרסם המשיב תודה לסגן שר הביטחון באותה העת שהגיעה להדלקת נר חנוכה עם דיירי משען גבעתיים. בהמשך אותו השבוע מפרסם המשיב פרסומים נוספים על הדלקות נרות בעיר. (זאת בדומה לפרוסמי חולדאי הנוגעים לאירועי חנוכה שצויינו על ידי כבוד השופט פוגלמן לעיל).

ב – 8.12.2021 מפרסם המשיב ברכות לתושבי העיר על זכייתם בפעם השלישית בתואר "העיר הממחזרת ביותר"

ב – 6.1.2022 מפרסם המשיב אודות נתיב תחבורה ציבורית שיחל לפעול בעיר בשיתוף פעולה עם עיריית תל אביב.

ב- 11.1.2022 מפרסם המשיב מחשבה לעניין בדיקות קורונה לתושבים המבוגרים בעיר גבעתיים.

ב – 14-15.1.2022 מפרסם המשיב מידע על מיעוט מפגשים בשל גל האומיקרון, ולאחר מכן על הפסקת חשמל בעיר גבעתיים.

ב – 3.2.2022 מפרסם המשיב על יישום הסכם שנועד להתמודד עם מחסור בכח אדם של סייעות בגני ילדים בגבעתיים.

ב – 6.2.2022 מפרסם המשיב תמונת מאכל שבישל, ששמה כדבריו "יצא למרחוק בכל רחבי גבעתיים".

ב – 7.2.2022 מברך המשיב את היועמ"שית החדשה, תושבת העיר גבעתיים, שילדיה כדבריו, הם חבריו של המשיב.

ב – 8.2.2022 מפרסם המשיב מידע על החלטת מנכ"ל שלא לפנות את תושבי גבעתיים לבי"ח שיבא, ועל פעולותיו להפוך את ההחלטה.

ב – 12.2.2022 מפרסם המשיב הלצה לפיה 'גבעתיים הודיעה לדיפלומטים שלה לצאת מקייב'.

צילום הפרסומים הללו מצורפים ומסומנים כנספח 1 להשלמות הטיעון

נוסף על הדוגמאות הרבות האלה, שכמוהן ישנן רבות נוספות וקצרה היריעה להביא את כולן, נזכיר כי בדף הרשמי של המשיב ברשת ישנה הפניה לחשבון הטוויטר שלו מושא העתירה.

בולט במיוחד שיח בנושא תחבורה ציבורית שהתקיים בין המשיב 1 לבין תושבי העיר ב 15.11.2021 וב- 16.11. מדובר בשיחה רבת משתתפים וארוכה, ונביא חלק מהפרסומים שהקיימו בה הנוגעים לעניינינו המופיעים **בנספח 2**. כזכור זהו הנושא בו פעיל העותר, ותגובתו בהקשר זה היא שהובילה לחסימתו.

מדובר בשיחות שנעשו בין היתר עם המשתמש אסף מנור @manor_assaf ואלון סיגלר @allonsigler, אשר לפי מה שמופיע בתיאור חשבוננו הוא אחראי תחבורה ציבורית בעיריית תל אביב. השיח סבב אודות צירופה של גבעתיים לפרוייקט 'מהיר לעיר', וכלל התכתבויות רבות בין אנשים שונים. המשיב הצטרף לשיחה לאחר שתוייג על ידי משתמש ששאל אותו מתי גבעתיים מצטרפת לפרוייקט. העותר אשר ראה את הפרסומים של המשתמשים האלה, אולם אינו יכול לראות את תשובותיו של המשיב. העותר מציין זאת בפני יתר המשתתפים בשיחה ולצד זאת הוא משתף מהידע הרב שיש לו בנושא, ומזכיר בקשות חופש מידע ופרסומים של המשיב משנת 2016 הנוגעים לאותה הסוגיה, אולם המשיב אינו רואה את דבריו בשל החסימה. המשתמש אסף מנור הוא זה שמביא את דבריו של העותר בפני המשיב, ואף מציין בפניו שלמטיב הבנתו המשיב לא יכול לראות את תגובתו של העותר בעקבות החסימה. הגם שהשיח בין המשתתפים נמשך, המשיב אינו מתייחס לעצם החסימה של העותר במסגרת השיח הזה.

מעניין לציין כי באחת הפעמים שאל המשתמש אסף מנור אם 'רן קוניק תוקע את זה'. מבלי לתייג את המשיב, אולם המשיב רואה זאת ומיד שואל 'תוקע את מה?'. מכאן ניתן ללמוד כי המשיב ער מאד לשיח של תושבי העיר מגיב ומתייחס אליו גם מבלי שתוייג. דבר זה בפני עצמו כמובן מבורך, אולם על רקע זה, בולטת במיוחד חסימתו של העותר והפגיעות בזכויותיו.

אם יש לבסס את הפגיעה הקשה הנגרמת לזכויותיו של העותר עקב חסימתו מעבר לאמור בעתירה, דוגמא זו ממחישה את הפגיעה במלואה. העותר מנוע מלראות את הפרסומים של המשיב 1, ורואה למעשה שיח חלקי של התושבים. העותר מגיב לשיח החלקי שהוא רואה, אולם תגובתו אינה מגיע לעיני ראש העיר, והוא מתעלם ממנה. יתירה מכך, הפגיעה אינה רק בעותר אלא בציבור כולו אשר מקבל מידע חלקי ומוגבל, אינו מודע לביקורת כנגד ראש העיר ועלול להתרשם רק מהתגובות אשר הותרו על ידי ראש העיר, הדבר משול למצג שווא של ממש מול הקהל הרלוונטי. עוד יש לציין כי הפגיעה בעותר נמשכת כבר למעלה משנתיים, ולשיטת המשיב, נגזר עליו להיות חסום ומודר מהשיח העירוני עד ליום מותו.

צילום חלקי השיחה שתוארו לעיל מצורף ומסומן כנספח 2

ד. הבחירה להשתמש בחשבון לעבודה הציבורית – "אם איש הציבור בוחר לערבב בחשבון בין "כובעיו" כאדם פרטי וכאיש ציבורי, ועושה בחשבון שימוש לצרכים ציבוריים, כמו פרסום תכנים הקשורים לתפקידו הציבורי – הופך החשבון למקום ציבורי, שבו יש לציבור זכות להגיב

ולכתוב". כאמור בענייננו, רן מפרסם מסרים רשמיים לתושבים, קול קורא למשרות בעירייה, ומעדכן על עשייתו הציבורית ועל אירועים בחסות העירייה.

ה. תכני החשבון – "אם החשבון משמש את איש הציבור לצורכי עבודתו ועיקר תכניו קשורים למילוי תפקידו הציבורי, או שעיקר תכניו פרטיים ואישיים". בענייננו, המשיב משתמש בחשבון שלו לתכנים שקשורים למילוי תפקידו הציבורי כפי שהראינו שהובא בפירוט בנספחים לעיל. יצוין כי גם כאשר מפרסם המשיב תכנים בעלי גוון אישי-פוליטי, הם פעמים רבות סובבים במידה כזו אחרת סביב העיר גבעתיים.

יודגש כי מבחן זה של המבקר נעשה בהלימה להכרעתו של השופט פוגלמן לעניין עמודו של חולדאי. גם שם מציין השופט פוגלמן במפורש כי ישנם כמה פרסומים אישיים-פוליטיים, אולם לא היה בהם די כדי להטות את הכף ולקבוע שאין מדובר ב'נכס' של הרשות הציבורית.

למען הסר ספק, יובהר כי העותר אינו מכחיש את טענת המשיב כי הוא עושה שימוש בחשבון לעיתים אף לפרסומים שאינם נוגעים באופן ישיר לתפקידו כראש עיריית גבעתיים (ראו פסקאות 59 – 65 לכתב התשובה). יחד עם זאת, לאור הדוגמאות רבות שהמציא העותר לעיל, ניתן לומר בבטחה כי לכל הפחות חלק משמעותי מהשימוש בחשבון נעשה בהקשר ישיר לתפקידו הציבורי ודי בכך. אין אנו מתעלמים מהקושי להבחין בין הכובעים של נבחר הציבור, ואף היועמ"ש מתייחס לכך בסעיף 70 לעמדתו. אולם התוצאה המשפטית לענייננו זהה, היקף השימוש הנוגע לליבת התפקיד הציבורי של המשיב מצדיק את החלת כללי המשפטי הציבורי על החשבון הזה. כפי שכתבנו בעתירה, כל תוצאה אחרת למעשה פותחת פתח רחב מאד לעקיפה של כללים אלו. יוזכר כי המשיב חסם את העותר על רקע תפקידו בשל דברי ביקורת של העותר על תפקודו של המשיב כראש עיריית גבעתיים, ולא על פרסום הנוגע על פן אישי-פוליטי שלו.

ו. האופן שבו החשבון ומסריו נתפסים בעיני הציבור – "אם הציבור מתייחס לחשבון כאל מרחב פרטי או ציבורי, אם הציבור מתייחס למפרסם בתפקידו הציבורי או הפרטי". בענייננו, הציבור, ובאופן ספציפי פעילים המקדמים שימוש בתחבורה ציבורית (המכונים ברשת טוויטר #פידתחבורה) מתקשר עם המשיב בדף בתור קוניק "ראש העיר" ולא בתור קוניק "האדם הפרטי". כפי שהובא בנספחים, המשיב מזהה את הדף עם תפקידו כראש עיר: בהגדרת החשבון כתוב "ראש עיריית גבעתיים", תמונת הרקע היא דגל ישראל על גבי נוף גבעתיים, ומחשבונו הרשמי בפייסבוק קוניק מפנה לדף הטוויטר כמקבילה ברשת הטוויטר. המשיב ער לשיח הציבורי ברשת, נשאל שאלות על ידי תושבים המתייגים אותו בענייני העיר ומשיב לתושבים באמצעות החשבון.

ז. קהל היעד של הפרסומים בחשבון – "למי מיועדים הפרסומים, מה מספר העוקבים או החברים. בהקשר זה יצוין שכאשר איש הציבור מפרסם תכנים פרטיים לציבור כולו, ההנחה תהיה שמטרת הפרסום אינה פרטית אלא נעשית לצרכים ציבוריים". למשיב מעל לששת אלפים עוקבים בטוויטר. אופי הפרסומים והשיח המתפתח בהם מלמד כי קהל היעד משמעותי אם לא עיקרי של המשיב הוא תושבי העיר.

ח. מימון החשבון – "אם בחשבון מושקעים כספי ציבור". לטענתו של המשיב, החשבון הוא פרטי לחלוטין והעירייה לא משתתפת בתחזוקתו. בהקשר זה נאמר כי מבחן המימון הינו אך מבחן אחד מבין המבחנים להכרעה בשאלה שעל הפרק, ואינו מכריע את הכף. כך הן לשיטת המבקר, הן לשיטת היועמ"ש והשופט פוגלמן.

עם זאת, לטעמנו אמירה זו נחרצת מדי. בעמוד הפייסבוק הרשמי של המשיב, שאותו מנהלת העירייה, עולים תכנים רשמיים שסביר להניח מתוקצבים על ידי העירייה. המשיב נוהג להעתיק תכנים אלה ולפרסם אותם בחשבונו בטוויטר. אין בכל כל פסול, אולם בהיבט זה יש קשר בין המימון שניתן לעמוד הרשמי של המשיב לבין העמוד שלדבריו אינו מתוקצב על ידי העירייה. ניתן לראות דוגמאות לפרסומים שכאלה בנספח 1 לעתירה.

ט. הפעלת החשבון – "אם החשבון מופעל על ידי עובדי ציבור מטעמו של איש הציבור או על ידי איש הציבור בעצמו, כשאפשר לראות גם בזמן שאיש הציבור משקיע בתפעול החשבון זמן ציבורי לצורך מילוי תפקידו; אם החשבון מופעל באמצעות כספי ציבור או משאבי אחרים". המשיב מצהיר כי הוא מתפעל את החשבון בעצמו. ניתן לראות כי המשיב מפרסם בחשבון שלו בטוויטר גם במהלך שעות העבודה, ולכן עולה השאלה האם אין לראות בעצם התפעול של העמוד כחלק ממילוי תפקידו הציבורי.

9. לסיכום חלק זה, יישום המבחנים שהציע מבקר המדינה, מבחנים שהוזכרו לחיוב הן על ידי היועמ"ש והן על ידי השופט פוגלמן ביושבו כיו"ר ועדת הבחירות, עולה תמונה ברורה כי חלק ניכר מאופי השימוש בחשבון הטוויטר המדובר נעשה תחת כובעו של קוניק כראש עיר ונבחר ציבור.

ג. יש לבחון הגבלת גישה של אדם לחשבון בו עושה שימוש נבחר ציבור לצורך תפקידו הציבורי בהתאם לכללי המשפט הציבורי ולאור הפגיעות בזכויות היסוד

10. לאחר שסיים את מלאכת סיווג החשבון של נבחר ציבור, מדגיש היועמ"ש כי "כאשר נשקלת הגבלת גישתו של אדם לחשבון המשמש נבחר ציבור במסגרת תפקידו הציבורי, או מחיקת תגובה בחשבון כאמור, יש לבחון זאת גם בהתאם לכללי המשפט הציבורי, לרבות הדינים העוסקים בפגיעה בחופש הביטוי". (ראו פסקה 72, ההדגשה במקור). עוד מבהיר היועמ"ש כי בחשבון ציבורי "אסור למחוק תגובה של אדם רק משום שהביע ביקורת על הרשות או על איש הציבור בעמודים אלה של הרשות הציבורית, וקל וחומר שככלל, אסור מטעם זה גם לחסום גישה של אדם לעמוד כאמור ובכך למנוע ממנו להשתתף בשיח המתקיים במסגרתו. זאת, מאחר שהסרה או חסימה, בעקבות הבעת ביקורת בחשבון ציבורי מהווה פגיעה בחופש הביטוי, שבמקרה זה – ובהעדר הצדקה ברורה למסקנה אחרת – תהא לתכלית שאינה ראויה" (פסקה 61 לעמדה).

עמדה זו מאמצת למעשה את עמדת העותרים, (וראו פסקאות 14 – 24 לעתירה).

11. כפי שהומחש בעיקר בנספח 2, הפגיעה בעותר וביתר הפעילים למען תחבורה ציבורית בעיר ניכרת וקונקרטית. החשבון של המשיב מהווה במה משמעותית לקידום מדיניות העירייה בתחום התחבורה הציבורית, הפעילים יצרו קהילה פעילה ודינמית שעוסקת בתחום על גבי רשת הטוויטר. החסימה של

העותר מונעת ממנו לקחת חלק בפעילות זו ומגבילה אותו, לא פחות ממי שגורש מכיכר העיר ומנוע מלהגיע להפגנה, עצרת, ישיבת עירייה הפתוחה לציבור, או הליך שיתוף ציבור של ראש העיר עם התושבים בנושא. המשיב מצידו רואה בפעילות ציבורית כזו ברשת חברתית כמעשים המהווים 'רדיפה' (סעיף 27-28 לכתב התשובה), ואין אלא להצר על כך. אדם שבחר להיות ראש עיר, צריך להביא בחשבון כי חלקים מהציבור יבקרו את פעילותו. כך נראית חברה אזרחית פעילה המקדמת את עניינה במדינה דמוקרטית. יש לברך על כך.

12. תחת זאת, המשיב עוקב אחר חשבון המשתמש של העותר על מנת לאתר בו התבטאויות פוגעניות אודותיו שכלל לא הופנו אליו (וראו פסקה 29 לכתב התשובה). בניגוד לאמור בפסקה זו, העותר אינו מסתיר כי הוא 'מתנגד חריף' לראש העיר בכל הנוגע למדיניותו בנושאי תחבורה ציבורית. טענה זו, מעלה חשד כי המוטיבציה של המשיב לחסום אותו נובעת מהיותו 'מתנגד חריף' ולא מטעמים עניינים, ועדות נוספת לפגיעה שיש בחסימה בפעילותו הציבורית של העותר. ויודגש, המשיב בניגוד לעותר, אינו אדם פרטי, אלא ראש עיר. כראש עיר, המעקב אחר שיח של התושבים שאינו מופנה אליו כמתגלה מכתב התשובה, מעורר אי נוחות וסביר להניח יוצר אפקט מצנן על השיח החופשי של תושבי העיר ברשת.

13. עוד נדגיש כי פעילות זו מתקיימת רק ברשת הטוויטר ולא ברשתות אחרות, ומכאן שכפי שנטען בעתירה, רשת הפייסבוק או החשבון של עיריית גבעתיים בטוויטר אינם מהווים חלופה רלוונטית ודאי שלא אפקטיבית לפעילותו של העותר כפי שמציע המשיב (פסקאות 81-91 לכתב התשובה).

ד. הביקורת של העותר היתר עניינית וסבירה, וחסימתו של העותר מהווה פגיעה לא מידתית בזכויותיו החוקתיות, המפרה את כללי המשפט הציבורי

14. לאחר שביססנו את טענתנו כי יש מקום להחיל את כללי המשפט המנהלי על החלטת המשיב לחסום את העותר, וכי החסימה מהווה פגיעה משמעותית בזכויות יסוד, נטען כי לא ניתן למצוא כל הצדקה לחסימה זו. המשיב טוען בלהט בכתב התשובה והוסיף לטעון במהלך הדיון כי הביקורת שפרסם העותר מהווה לא פחות מהסתה לאלים, ובנוסף דיבה ולשון הרע. טענות אלה נטענו מבלי שהובאה להן כל תימוכין או נימוק. טענה כזו מופרכת ויש לדחותה מכל וכל. נחזור ונטען כי מדובר בביקורת לגיטימית, בנושא שהוא בנפשו של העותר. הביקורת נאמרת בצורה נחרצת, אולם ביקורת כזו כנגד נבחר ציבור, בגין מעשה אשר בתחום אחריותו הציבורי, היא בליבת חופש הביטוי, ויש להעניק לה את ההגנה הגדולה ביותר. יודגש, העותר לא קילל או התבטא בשפה לא מכובדת. העותר אך מעביר ביקורת, נוקבת אמנם, על סדרי העדיפות של המשיב.

15. טרם זאת נשרטט היטב את גדרי המחלוקת בין העותר לבין המשיב. אין חולק על כך שלא כל הביטויים הם לגיטימיים ויש ביטויים שראוי למחוק, ויתכנו אף משתמשים שיש לחסום, הגם שקשה להצדיק חסימה לתקופת זמן שאינה מוגבלת. אין חולק על כך שנבחר ציבור אינו צריך להבליג על ביטויים המהווים הסתה לאלים כנגדו או עבירות ועוולות אחרות. המחלוקת הינה אודות האיזון הראוי בין הזכויות והאינטרסים שעל הפרק, המתבטאת בענייננו בפרשנות שיש לתת לדברי הביקורת שפרסם העותר. מדובר בביקורת לגיטימית לחלוטין, שאינה אינה נכללת בגדרי ביטויים שכאלה, ואף רחוקה

מהם מאד. ניכר כי המשיב אינו נותן דעתו לזכויות היסוד של העותר, ומגביל את הזכויות של תושבי העיר יתר על המידה.

16. נביא להלן שוב את נוסח הביקורת של אלמוג: "הולך רגל נהרג כשנהג רכב עלה על המדרכה בגבעתיים, רחוב המעיין פינת ויצמן. עדיין לא ברור מהי הסיבה שנהג רכב נוסע כל המדרכה אבל זה לא מחזה נדיר שרן קוניק ומשטרת ישראל מעודדים באופן יומיומי. עד שישתנה סדר עדיפויות בגבעתיים נמשיך לחזות בהרוגים ופצועים באופן יומיומי".

17. אלמוג פרסם ביקורת, שהיא בגדר הבעת עמדה לגיטימית על התנהלותו של נבחר הציבור, ראש עיריית גבעתיים – רן קוניק. חשוב לציין, כי הביקורת פורסמה רק לאחר שניסה ליצור קשר עם העירייה נוגע לנושא הנדון, וכי לתפיסתו, לא היה מענה ברור ומספק מטעמה. מכאן שניתן להבין את הרגשות עזים שעלו בו למשמע התאונה. אם המשיב סבור כי הביקורת מסלפת את הדברים, כפי שטען בהרחבה בפסקאות 22-28 לכתב התשובה, הוא כמובן יכול להעמיד דברים על דיוקם, אולם חסימת העותר מטעם זה אינה סבירה.

18. כל שעשה העותר הוא לתאר את התאונה שהתרחשה בגבעתיים, ולבקר את המדיניות של המשיב והמשטרה בדבר נסיעת כלי רכב על המדרכה אשר לתפיסתו מעודדת את המצב הזה. העותר מזהיר כי כל עוד המדיניות לא תשתנה, המחזה הקשה של תאונות והולכי רגל נהרגים, ילך ויגדל. בניגוד לטענות המשיב, אין קורא סביר שיכול להסיק מביקורת זו שאלמוג מייחס לעירייה ולמשטרה מעשה ישיר של עידוד של מקרי מוות, או שיש להם כוונה מובהקת לעידוד תאונות כאלה. כל קורא סביר מבין שזו דעה ולא ייחוס עובדות, דעה שלפיה המדיניות של המשטרה ושל העירייה מביאה לתוצאה של יותר ויותר תאונות קשות. זאת הייתה הכוונה העומדת מאחורי הביקורת הלגיטימית של העותר. טענת המשיב כי יש בה משום לשון הרע שאינה חוסה תחת הגנות שניתנות לחופש ביטוי, או חלילה הסתה, משוללת כל יסוד. בדברים אין כל קריאה למעשה אלימות, ואף רחוק מכך.

19. חשוב לציין כי משהפגיעה בזכויותיו של העותר בוססה על ידנו, הנטל עובר אל המשיב להוכיח כי החלטתו לפגוע בזכות העותר נעשית לפי כללי המשפט הציבורי. כל שמציין המשיב הוא אמירות בעלמא אודות הסתה או לשון הרע, על מנת להצדיק את חסימתו. הגם שהנטל רובץ על כתפי המשיב, נבקש להראות בקצרה כי ביטוי זה של העותר אף אינו מתקרב לחומרה של ביטויים אחרים שהוכרו בפסיקה בעבר כביטויים החוסים תחת הגנה חוקתית.

20. המשיב חוזר ומשתמש במושג 'הסתה' אולם כלל לא הפנה לסעיף בחוק אליו הוא מתכוון. בכתב התשובה מתייחס המשיב לביטוי 'מייצג את כל מה שרע' כהסתה. (ראו פסקה 29 לכתב התשובה). מכך מצטיירת תמונה מטרידה כי המשיב רואה כל ביקורת כהסתה, ואינו הפנים כי הזכות לחופש הביטוי כוללת את הזכות לבקר את נבחרי הציבור.

לעומת אמירותיו הכלליות של המשיב, הסתה לאלימות מוגדרת בצורה מדודה במשפט הישראלי, מתוך כבוד לעקרון חופש הביטוי. סעיף 2ד144 לחוק העונשין, התשל"ג - 1977. "(א) המפרסם קריאה לעשיית

מעשה אלימות, או דברי שבת, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות, דינו – מאסר חמש שנים". הפרסום של העותר רחוק מזרח ממערב מיסודות העבירה. אין בו כל קריאה למעשה אלימות הן בתוכן עצמו, הן בנסיבות הפרסום. מדובר בהאשמה חמורה ביותר כנגד העותר, אדם נורמטיבי ונעים דרך, ומוטב שטענה זו כלל לא הייתה נשמעת.

ההלכה הפסוקה מפרשת את הסעיף בצמצום, ובוחנת הן את התוכן והן את היקף הפרסום בקפידה. אך לצורך המחשה נביא להלן מספר ציטוטים של ביטויים אשר בשל תוכנם הקיצוני ופרסומם החוזר בפורומים ציבוריים רבים ביססו הצדקה להעמדה לדין משמעתית את רב העיר צפת. בפסק הדין מצטט בית המשפט העליון מספר ביטויים מבין מספר רב של ביטויים שהומצאו לפניו משנת 2008 על ידי העותרים, לדוגמא "מה עושים עם היצורים הראייתיים האלה על הר הבית? הם ממש כמו צלם בהיכל"; "הערבים אותם ערבים והים אותו ים. אומרים, אותה שנאת ישראל יש להם בכל מקום שהם רואים יהודים הם מזיקים. רק עכשיו היו יהודים בגרמניה. חטפו מכות מערבים, זה לא משנה איפה אתה נמצא [...] בכל מקום שהם רואים יהודים הם הורגים" (ראו דוגמאות לאמירות חמורות בבג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה ואח' נ' שר המשפטים ואח'). מה בין כך לבין דבריו של העותר?

אף בכל הנוגע ללשון הרע, נזכיר כי מדובר בדברי ביקורת הנוגעים לתפקידו הציבורי של ראש עיר, ומכאן שיש לפרשם בהרחבה על מנת שלא לפגוע בחופש הביטוי הפוליטי של תושבי העיר. מטבע הדברים, חופש הביטוי לא נועד להגן על ביטויים הנעימים לאוזניו של המשיב, כי אם דווקא על אלה הצורמים לאוזניו. מקומות בהם קבעה ההלכה כי ביטויים מהווים פגיעה בשמו הטוב של נבחר ציבור היה מדובר בפרסומים חוזרים בתפוצה גדולה ובעלי תוכן חמור במיוחד. כך מקום בו נכתב ספר שתורגם למספר שפות המייחס עובדות חמורות לנבחר ציבור, לדוגמא קשרים למאפיה, ייצוג אינטרסים של מדינות אויב, פעילות כסוכן כפול לטובת מדינות אחרות וכדומה. (ראו ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי). שוב, מה בין ביטויים שכאלה לבין הביטוי היחיד שפרסם העותר?

21. נוסף לכך, נזכיר בקצרה את שפורט בעתירה (ראו פסקאות 20 – 24 לעתירה), כי ההחלטה על החסימה אף לא נעשתה לפי כללי המשפט המנהלי, כלומר – לחשבון אין כללים ברורים לשימוש, לעותר לא ניתנה התרעה מראש, זכות טיעון בפני המשיב, החלטת המשיב אינה מנומקת, אינה קצובה בזמן, וכדומה.

22. טרם סיום ובניגוד לעמדת המשיב (95-92 לכתב התשובה) נחזור ונבקש מבית המשפט הנכבד, להכריע בסוגיה העומדת לפניו לגופה, מבלי להמתין להסדרה כוללת של הסוגיה. הדבר נכון ונדרש אף לעמדת היועמ"ש עצמו.

ה. סיכום

העותר חסום כבר למעלה משנתיים מחשבונו של המשיב ברשת הטוויטר. זכויותיו נפגעות למשך תקופה ארוכה כמו גם פעילותו הציבורי. חסימתו נעשתה בשל מתיחת ביקורת עניינית על המשיב, כלאחר יד, מבלי להכיר בתחולת כללי המשפט הציבורי על הפעולה, ומבלי לייחס את החשיבות הראויה לזכויות היסוד. הגיע העת כי בית המשפט הנכבד ישים סוף לפגיעות של העותר ויעניק לו את הסעדים שביקש בעתירה: יורה למשיב להסיר את חסימתו, לקבוע כי על המשיבים לפרסם כללי שימוש סבירים בחשבון ולהימנע מחסימה דומה בעתיד של העותר או של אחרים. זאת על אחת כמה וכמה לאור העובדה שהיועמ"ש אימץ את עמדתם העקרונית של העותרים בנושא.

דנה יפה עזר
באת כוח העותר

נספח 1

רן קוניק
3,317 Tweets

...

Follow

רן קוניק
@kunikran

[Translate bio](#)

 גבעתיים Joined May 2016

5,047 Following **6,004** Followers

ראש עיריית גבעתיים

רן קוניק @kunikran · Feb 12

לא ממתינים לתוצאות השיחה בין פוטין לביידן. גבעתיים הודיעה לדיפלומטים שלה לצאת מקייב.

 11

 3

 158

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

במסגרת מאבק כספי בין קופ"ח מכבי לבית החולים שיבא, החליטה הקופה כי מעתה, מבטחיה במחוז יופנו לבתי חולים אחרים, כולל תושבי גבעתיים שיופנו לאיכילוב, שבלי קשר לא נופל ברמתו משיבא. מדובר רק בהפניות חדשות.

בטענה של "קירבה גאוגרפית", הסתבר לי כי הקופה החריגה את בני ברק ורמת גן מהסדר זה.

5

3

18

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

נער הייתי וגם זקנתי ואינני קונה הסבר זה.
זו ממש לא הסיבה הרי גבעתיים קרובה לשיבא מרוב איזורי ר"ג. הסיבה האמיתית היא חששה של הקופה מפני לקוחותיה החרדים/דתיים הגרים בשתי ערים אלו. הלקוחות "החילוניים הנחמדים" של גבעתיים, פחות נחשבים כנראה במכבי, כולל עבדכם הנאמן החבר הקופה מאז שנת 92.

3

1

8

רן קוניק @kunikran · Feb 8

...

אנו כבר בשיחות עם מנכ"לית הקופה ומנכל משרד הבריאות ומאמינים כי החלטה שערורייתית זו תשונה עוד היום.
לא נסכים לאפליה זו, ובמידה ולא תשונה לא נהסס לנקוט בכל הפעולות שעומדות בפנינו, כולל פניה לערכאות ולצעדי מחאה כאלו ואחרים. אעדכן בהמשך.

רן קוניק @kunikran · Feb 7

...

מברך את בת גבעתיים ותושבת העיר עו"ד גלי בהרב מיארה על מינויה לתפקיד הכה חשוב, בפרט בתקופה זו. ברכות גם לבני משפחתה ובעיקר לשלושת בניה המדהימים, חבריי: רועי, עומר ועידן. בהצלחה!

11

4

60

רן קוניק @kunikran · Feb 6

...

עם יכולות בישול כאלו זה שלא הזמנתי למאסטר שף זה נטו קיפוח עדתי.
מאפשר כאן הצצה נדירה וחד פעמית למנת הדגל שלי ששמה יצא למרחקים
בכל רחבי גבעתיים.

39

3

207

רן קוניק @kunikran · Feb 3

...

בשורה חשובה והישג לשלטון המקומי!
סייעות שירצו להחליף גננות שחסרות, דמי ההחלפה ליום יעלו מ 46 ש"ח ל
200 ש"ח, וזה גם בגבעתיים!
זה ההסכם שמש"מ גיבש עם הממשלה וההסתדרות, שבמסגרתו נוכל לשלם
לסייעות שיחליפו גננות סכום של 200 ₪ ליום החלפה.

6

23

רן קוניק @kunikran · Feb 3

...

לאור המחסור בכ"א גבעתיים תחיל את הסכם התשלום החדש מיידית ותגייס
סייעות חדשות לפי תנאי ההעסקה החדשים כך שגם במקרה וההסכם יחתם
רק בחודש הבא אנו נישא בתשלום על חודש פברואר באופן ייחודי כמצב
חירום.
עלינו לעשות הכל על מנת שהילדים אשר ישבו מספיק זמן בבתי יחזור
לשגרת הלימודים.

13

רן קוניק @kunikran · Jan 15

...

למרות שמהרנו ונשמרנו, ידענו שזה בסוף יגיע גם אלינו:
הפסקת חשמל בגבעתיים!

13

121

רן קוניק @kunikran · Jan 14

...

גשום וקר.
נקווה שגל האומיקרון ייגמר לפני גל הקור ושכולם יהיו בריאים ושלמים.
אני מתנצל בפני כל מי שהזמין אותי לאירועים, בתי כנסת וכדומה שלא אגיע
מאחר ואני מטפל בהוריי המבוגרים והלא בריאים ולכן נמנע בימים אלו, ככל
הניתן, מהתקהלויות כאלו ואחרות.
מאחל לכולנו סוף שבוע בריא ושבת שלום.

10

2

207

רן קוניק @kunikran · Jan 11

...

שוקל לבקש מתושבי גבעתיים בגילאי 70-80 להיבדק רק בדיקת אנטיגן
ולשמור את בדיקות ה pcr לאוכלוסיה המבוגרת של העיר. רק בריאות לכולם.

103

65

3,324

@kunikran · Jan 6

...

הבטחנו שיתוף פעולה תחבורתי עם תל אביב ומקיימים.
משבוע הבא: נת"צ בדרך השלום.

תל אביב-יפו

עיר ללא הפסקה

הרבה יותר מעיר

נותנים העדפה לתחבורה ציבורית בדרך השלום

בקטע שבין דרך אלוף שדה לרחוב יגאל אלון - לכיוון מערב

ביוזמה משותפת של עיריית תל אביב-יפו ועיריית גבעתיים, יחל לפעול נתיב חדש בדרך השלום לכיוון מערב מאלוף שדה ליגאל אלון.

נתיב זה מצטרף לרשת רציפה, יעילה ונוחה של נתיבי העדפה לתחבורה ציבורית בעיר, שאורכה 60 ק"מ.

החל ביום שלישי, 11 בינואר 2022 הנתיב ייפתח:
בימים ראשון-חמישי, בשעות 07:00-19:00, בימי שישי, בשעות 07:00-17:00.
(לאורך התוואי יישארו 2 נתיבי נסיעה לרכב פרטי).

עבודות לילה לסימון הנתיב תבוצענה בלילות ראשון ושני, 9, 10 בינואר 2022, בכפוף לתנאי מזג האוויר | במסגרת העבודות יבוצע צמצום נתיבים לסירוגין

@kunikran · Dec 8, 2021

...

ברכות לכם תושבי/ות גבעתיים
על כך שבזכותכם העיר שלנו זכתה בפעם השלישית ברציפות בתואר "העיר
הממחזרת ביותר בארץ".

רן קוניק @kunikran · Nov 29, 2021

...

כך חוגגים בגבעתיים נר שני של חנוכה.
שורדי השואה שלנו יודעים לשמוח (:

7

4

79

רן קוניק @kunikran · Nov 28, 2021

...

תודה לסגן שר הביטחון אלון שוסטר @alonschuster_mk אשר כיבד אותנו
בנוכחותו הערב בהדלקת נר ראשון של חנוכה יחד עם דיירי משען גבעתיים.

2

16

@kunikran · Nov 11, 2021

...

יצאנו לביתנו של חנן ספרשטיין, שורד השואה שלנו לחגוג לו את יום הולדתו ה-100.

חנן, צלול וחד כנער סיפר לנו על תולדות החייו המרתקים ועל חלקו הרב בהקמת המדינה.

גם שני חבריו הצעירים של חנן, צבי אלטהולץ בן ה-99 (מימין) ויוסל'ה וייסלר בן ה-97 (משמאל) הצטרפו לחגיגה. מה צריך יותר מזה?

is/1458775587493924873/photo/1

רון קוניקן @kunikran · Nov 9, 2021

...

שקי אוכל לחתולים מחולקים ברגעים אלו בגבעתיים לאנשים המוכרים
כמאכילי חתולים בעיר.
חלוקה זו נעשה בשיתוף השירותים הוטרינריים בראשותו של ד"ר רפלוביץ.
תודה לכולם ושמחים כתמיד לעזור גם בנושא זה, בפרט לאור הנטל הכלכלי
בתקופת הקורונה.

Gilli Parann @Gilli_Parann · Dec 29, 2020

...

יש איזה מבצע חיסונים של עיריית גבעתיים? ככה אמר לי הרופא @kunikran

1

4

רן קוניק @kunikran · Dec 29, 2020

...

מתקשים לקבוע תור לחיסון?

מוקד עירוני לתיאום
חיסוני קורונה לבני 80+

2

7

רן קוניק

2,054 Tweets

גבעתיים
לא מחליפה
צבעים

שומרים על הכללים ונשארים

...

Follow

רן קוניק

@kunikran

[Translate bio](#)

Joined May 2016 גבעתיים

5,000 Following 4,596 Followers

Followed by Haim Ravia, and 15 others you follow

ראש עיריית גבעתיים

Eliav S-T @est987 · Dec 30, 2020

...

[#פידתחבורה](#)

איך אין שביל אופניים ברח' וייצמן בגבעתיים? כל כך מתבקש [@kunikran](#)

2

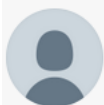
1

10

⋮

[Show more replies](#)

ג'ימי ג'אז @jimmyjazz0123 · Dec 30, 2020

...

Replying to [@kunikran](#) [@est987](#) and [@isrPiccolo](#)

היי רן, מה יהיה ב"סוף 2021"-תחילת עבודות? סיום עבודות? רק על כצנלסון או גם על וייצמן?
אשמח לקבל ולו הערכה, מתי יהיה מוכן.
תודה,

2

1

1

רן קוניק @kunikran · Dec 30, 2020

...

פרוייקט מהיר לעיר בכצנלסון מיועד להתחיל לקראת סוף 2021.

1

1

1

רן קוניק @kunikran · Dec 30, 2020

...

Replying to [@est987](#)

מתחילים קודם לאורך כל כצנלסון כחלק מ"מהיר לעיר".

רן קוניק @kunikran · Dec 24, 2020

...

יש פרס ניחומים משהו?
תושבי הערים הירוקות לחופשה ירוקה באילת?

בישראל רק שבע ערים ירוקות: קריית אונו
(4.5), דימונה (4.3), כפר סבא (4.3), נס
ציונה (4.2), גבעתיים (3.8), נשר (2.9),
אילת (2.5).

9

65

רות ברונשטיין @9MQH7tkTfhRmQJU · Dec 29, 2020

...

כן הקמת מתנ"ס בגבעתיים לקהילת צמי"ד לשלל גווניה, במימון ארגונים ותרומות,
רק תדאג למבנה. בטח יש אחד מהקשישים בגבעתיים שאין לו ממש יורשים
וישמח לתרום ולהנציח את שמו לעד.

1

2

רן קוניק @kunikran · Dec 29, 2020

...

בונים את זה בימים אלו ללא תרומות

הפניה לטוויטר של רן קוניק מהעמוד הרשמי שלו בפייסבוק:

קוניק – ראש עיריית גבעתיים. העמוד נועד
להעברת מידע לתושבים וליצי... עוד

15,502 אנשים סימן את זה בלייק

16,214 אנשים עוקבים אחרי זה

<https://www.givatayim.muni.il/>

03-572-2200

משיב בדרך כלל תוך שעה
שלח הודעה

rank@givatayim.muni.il

פוליטיקאי · שירות ציבורי וממשלתי

@kunikran

@ranikunik

<https://goo.gl/3p3wZ0>

[https://www.youtube.com
/user/givatayimmuni](https://www.youtube.com/user/givatayimmuni)

רון קוניק @kunikran · Dec 31, 2020

...

2020, איך מסכמים?

שנה שנזכור לעד, שנה שטוב שנגמרה! שנה שלימדה אותנו דבר או שניים על בריאות, משפחה, פרנסה, חברות, משמעות אמיתית לחיים ופרופורציות. האם נזכור משהו מזה כשחיי היום יום יחזרו? ימים יגידו.

אז שלום לך 2020, לא היה כל כך נעים להכיר ו...
Dont call us, we will call you

הבנתיים
הרבה יותר מעיד

2020

זה לא אנחנו
זו את!

© METOOG

4

38

נספח 2

AlmogR @isrPiccolo · Nov 15, 2021

...

63 נתקע בגבעתיים ולא מתוכנן נתצ בשנים הקרובות לפי בקשת חופש המידע מול איילון 😊

2

8

Assaf Manor @manor_assaf · Nov 15, 2021

...

זה רק רן קוניק תוקע את זה או שגורמים אחרים?

3

רן קוניק @kunikran · Nov 16, 2021

...

תוקע את?

1

Assaf Manor
@manor_assaf

...

Replying to @kunikran @isrPiccolo and @allonsigler

נתיב תחבורה ציבורית בכצלסון כמו גם שבילי אופניים.
לי אין מושג אם כך הדבר אבל זו טענה שנשמעה כאן
בטוויטר כמה פעמים.

AlmogR @isrPiccolo · Nov 16, 2021

...

Replying to @manor_assaf @kunikran and @allonsigler

אני חסום ולא רואה מה הוא הגיב, רק רוצה לעדכן אותך שיש בקשת חופש מידע מנתיבי איילון שאמורים לבצע את העבודות בכצלסון לכך שלא נחתם עדיין כלום הנושא בבדיקת היתכנות מעיריית גבעתיים לצערי טרם הצלחנו לקבל תשובה מלבד מה שרן קוניק אומר בפיסבוק שלו - שכמובן סותר לחלוטין את מה שאיילון אמרו

רן קוניק @kunikran · Nov 16, 2021

...

Replying to @manor_assaf @isrPiccolo and @allonsigler

אם אין לך מושג לא כדאי לשאול לפני שמביעים דיעה כה נחרצת?

Assaf Manor @manor_assaf · Nov 16, 2021

...

זה נוסח כשאלה, אבל בהחלט אתה צודק שעדיף היה ללא הרק. אלא ששאלתי כמה פעמים במדיום הזה וביקשתי התייחסות ולא ענית. על-כן, אשמח להתייחסותך לנושא.

מה מונע את ההקמה הנדרשת של שבילי אופניים ונתיבי תחבורה ציבורית בגבעתיים?

 Assaf Manor @manor_assaf · 11/16/21
...
 @kunikran
הי רן, אני לא יודע אם אתה רואה את שאלמוג כתב מעלי, הבנתי שיש חסימה ולא יודע אם היא הדדית. הוא פירסם אמירה שלך בנוגע לאפשרות של שביל אופניים בשינקין שם אמרת שזה לא אפשרי בגלל שזה יקח חניות. אז מה הסיבה להיעדר הפעולה עבור שבילי אופניים - חוסר תקציב או לא על חשבון חניות?

3 1 1 1

 Assaf Manor @manor_assaf · 6d
...
 @kunikran
הי רן, אני מבין שהחלטת לא לענות. לאחר מכן אל תתאונן שקובעים ביחס אלייך קביעות מבלי לשאול. מבחינתי שתיקתך ביחס לטענות שהעלו מראה את נכונותם. אני מקווה שדעותייך ופעולותייך ביחס לתחבורה ציבורית ושבילי אופניים ישתנו. או שאולי ייבחר ראש עיר שכן זה בראש מעייניו.

2 1 2 1

 Or Kunik @kunikran · 6d
...
על כל שאלה ששאלת ולא רק אתה ענית לפחות 50 פעם. יש תכנית אב לשבילי אופניים, הביצוע שלה בעיקר תלוי תקציב וזו הציפייה שלי מהשרה החדשה. מי שמצפה שבכל רחוב בעיר יהיו שבילים, יתאכזב, ממליץ לבדוק את תכנית האב שמן הסתם כשנעשתה ברור היה כי תבור על חשבון חניות, אלא אם יש לך המצאה חדשה.

1 1 1 1

 Assaf Manor @manor_assaf · 4d
...
שלום רן,
ענית אך לא על מה ששאלתי
שאלתי - האם יש לך התנגדות לכך ששבילי האופניים יבואו על חשבון חניות? שאלתי האם מדובר על בעיה תקציבית או על התנגדות עקרונית?
מאז שכתבת קראתי את החלק הרלוונטי בדו"ח המבקר. נטען שם שעיריית גבעתיים גררה רגליים בנוגע ליישום נת"צים ושבילי אופניים.

2 1 1 1

AlmogR @isrPiccolo · Nov 16

...

סתם לפרוטוקול, זו לא שאלה של תקציב
תקציב שבילי האופניים הוא כמובן זניח לחלוטין וניתן לעשות שבילים טקטיים
שנינו מכירים את שינקין - בעת השיפוץ בגדה המזרחית של שינקין לא היו
עצים, הם נשתלו לאחר השיפוץ והיה מקום לשביל

הסיבה לחוסר השבילים - כדי לא לקחת חניות

לנצל את השיפוץ בשינקין הרחוב
המדהים הזה, לסלול חלק קטן
מהרחוב לטובת שביל אופניים?

SEP 10 AT 3:50 PM

זה רק יכול לבוא על חשבון ביטול
חניות, הרחוב צר מידי

SEP 10 AT 4:01 PM

זה מתבקש מאוד, בעקבות שכבר
התחילו לבנות לגובה הרחוב,
ונכנסו המון תושבים, שהאוכלוסיה
ברחוב תחנה במקביל למדרכה ולא
באלכסון כמו חיללים, ובכך זה יתן
יותר מרחב לשביל אופניים, אומנם
יצמצם את כמות הרכבים, אבל נותן
איכות חיים להמשך השנים קדימה.

יש המון רחובות שלא בטוח ששביל
אופניים זה מה שיעשה את ההבדל.
מיתון תנועה והגבלת מהירות כלי רכב,

1

1

Assaf Manor @manor_assaf · Nov 16

...

@kunikran

הי רן, אני לא יודע אם אתה רואה את שאלמוג כתב מעלי, הבנתי שיש
חסימה ולא יודע אם היא הדדית. הוא פירסם אמירה שלך בנוגע לאפשרות
של שביל אופניים בשינקין שם אמרת שזה לא אפשרי בגלל שזה יקח חניות.
אז מה הסיבה להיעדר הפעולה עבור שבילי אופניים - חוסר תקציב או לא על
חשבון חניות?

3

Assaf Manor @manor_assaf · Nov 16

...

@kunikran

הי רן, אני לא יודע אם אתה רואה את שאלמוג כתב מעלי, הבנתי שיש חסימה ולא יודע אם היא הדדית. הוא פירסם אמירה שלך בנוגע לאפשרות של שביל אופניים בשינקין שם אמרת שזה לא אפשרי בגלל שזה יקח חניות. אז מה הסיבה להיעדר הפעולה עבור שבילי אופניים - חוסר תקציב או לא על חשבון חניות?

3

Assaf Manor @manor_assaf · Nov 19

...

@kunikran

הי רן, אני מבין שהחלטת לא לענות. לאחר מכן אל תתאונן שקובעים ביחס אלייך קביעות מבלי לשאול. מבחינתי שתיקתך ביחס לטענות שהועלו מראה את נכונותם. אני מקווה שדעותייך ופעולותייך ביחס לתחבורה ציבורית ושבילי אופניים ישתנו. או שאולי ייבחר ראש עיר שכן זה בראש מעייניו.

2

2

רן קוניק
@kunikran

...

Replying to @manor_assaf @isrPiccolo and 3 others

על כל שאלה ששאלת ולא רק אתה ענית לפחות 50 פעם. יש תכנית אב לשבילי אופניים, הביצוע שלה בעיקר תלוי תקציב וזו הציפייה שלי מהשרה החדשה. מי שמצפה שבכל רחוב בעיר יהיו שבילים, יתאכזב, ממליץ לבדוק את תכנית האב שמן הסתם כשנעשתה ברור היה כי תבור על חשבון חניות, אלא אם יש לך המצאה חדשה.

[Translate Tweet](#)

6:56 AM · Nov 19, 2021 · Twitter for iPhone

el chapín 🇺🇸🇮🇱🇵🇸 @iwasinnam · Nov 16, 2021

...

Replying to @allonsigler

@kunikran היי רן מתי גבעתיים מצטרפת?

1

רן קוניק @kunikran · Nov 16, 2021

...

בניגוד למה שנכתב פה, כולל על ידך, גבעתיים הצטרפה כבר ממזמן וחתומה על מהיר לעיר גם בדרך השלום וגם לאורכו של רחוב כצנלסון.

2

el chapín 🇺🇸🇮🇱🇵🇸 @iwasinnam · Nov 16, 2021

...

היתה שמועה כזאת ב-2019, אבל פעם ראשונה שאני שומע את זה מגורם רשמי. כך או כך חלפו שנתיים ועדיין לא רואים כלום בשטח. אם באמת חתמת אז מה מעכב את הנת"צ בכצנלסון?

1

רן קוניק @kunikran · Nov 16, 2021

...

אין שמועות וחצי אמת גרועה משקר. גבעתיים חתמה על מהיר לעיר כבר ב-2016. החתימה כללה את דרך השלום עם הרחבה בשלב הבא(שהגיע) גם לכצנלסון. יש אכן עוד הליך טכני של חתימה אבל הוא בטל בשישים. נעשו סיורים, יש הסכמות כולל על שעות פעילות הנת"צ, וכרגע כמוני כמוכם, ממחייה לסיוח החרווו שלהם.

נספח ו' לערעור

עת"מ 61176-10-20

בפני כב' השופטת אביגיל כהן

בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בעניין:

אלמוג רובינשטיין

ע"י עוה"ד דנה ו/או ורדית דמרי מדר
מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות
המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית, ירושלים הר הצופים
טל': 02-5882554 ; פקס: 02-5882544

העותר;

- נ ג ד -

1. רן קוניק

ע"י עו"ד דן חי ועו"ד יארא חידר
ממשרד דן חי ושות', עורכי דין

המשיב;

2. עיריית גבעתיים

ע"י עו"ד ב"כ גדעון פישר ושות'

כתובת המשיבים להמצאה לעניין תיק זה:
מרחוב אבא הלל סילבר 12, רמת גן 52506
טל': 03-6005777, פקס: 03-600588

המשיבים;

3. מרכז השלטון המקומי

על-ידי ב"כ עוה"ד נועה בן-אריה ו/או אלי אליאס ו/או
גילה ליבוביץ' ו/או טל קמר ו/או נויה אלבו ו/או רם שטרן ו/או עזאת
סבע

אליאס בן-אריה, עורכי דין

רח' ראול ולנברג 22א', בית זמיר (קומה 4), תל-אביב 6971918
טלפון: 03-5600111 ; פקסימיליה: 03-5600707

המשיב;

נייר עמדה מטעם מרכז השלטון המקומי

א. רקע ומבוא לעמדת המרכז

1. ענייננו בשאלה, האם על חשבון הטוויטר של ראש העירייה (במקרה הנוכחי ראש עיריית גבעתיים, מר רן קוניק), שאינו ממומן או מתופעל על ידי גורמי הרשות המקומית בראשה הוא עומד ואשר מנוהל כחשבון פרטי – פוליטי מופרד משחשבונות העירייה, יש להחיל את עקרונות המשפט המינהלי.
2. שאלה זו נדונה הלכה למעשה כשאלה מקדמית המובאת לפתחו של בית משפט נכבד זה.
3. על בסיס ראשוניות הדיון בסוגייה בהליך משפטי, החליט בית המשפט הנכבד על צירופו של היועץ המשפטי לממשלה אשר יגבש עמדתו בשאלה האמורה. עמדת היועץ המשפטי לממשלה הוגשה במסגרת ההליך ואליה נתייחס בהמשך הדברים.

4. נוכח ראשוניות הדיון בסוגייה והשלכות תוצאות הדיון בה על מרבית נבחרי הציבור בשלטון המקומי, ראה לנכון מרכז השלטון המקומי לבקש את צירופו להליך לצורך הצגת עמדתו בדבר השאלה העולה מן העתירה, וזאת בהקשר הכללי של הדברים.
5. מן הטעמים שהוצגו במסגרת בקשת ההצטרפות ומשסבר גם בית המשפט הנכבד כי ענין לנו בסוגייה עקרונית החוצה את עניינה הנקודתי של העתירה הנדונה, התיר בית המשפט הנכבד את צירוף מרכז השלטון המקומי וביקשו למקד תשובתו בשאלה האמורה לעיל תוך הבעת התייחסות גם לעמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שהוצגה בתיק.

ב. עמדת השלטון המקומי

6. עסקינן בסוגיה מורכבת שטרם עברה הליך אסדרה (רגולציה) וטרם גובש בה מסמך מדיניות סדור אשר יש בו כדי לשפוך אור על הילוכם של נבחרי ציבור בניהולם את חשבונות הרשתות החברתיות המנוהלים על ידם באופן **עצמאי** (נציין כי בעניין ניהול חשבונות בפייסבוק, כבר נכתבו מספר ניירות עמדה של גורמים שאינם רגולטור מוסמך נושא, אשר היוו סמן ראשוני מומלץ, לאופן בו שומה על נבחרי הציבור להתנהל במסגרת ניהול השיח ברשתות החברתיות ואולם, גם במסמכים מומלצים אלה, **עדיין נותרה עמומה השאלה באם מתוויים אלה התייחסו לנבחרי הציבור בכל רשת חברתית בה הם מתנהלים, ללא קשר לשאלה באם זו מנוהלת על ידם באופן עצמאי ופרטי, אם לא.**
7. אימוץ מדיניות שימוש ברשתות החברתיות, כמסמך מחייב, יכול שתהיה על ידי גורם מאסדר ויכול שתהיה על ידי נבחרי הציבור עצמם. גם ככל שהמדיניות תעוצב על ידי גורם מאסדר, גם אז יש מקום למרחב בחירה של נבחרי הציבור, כמי שאחראים על ניהול חשבונותיהם ומתוך הבנה שיש מתחם נרחב של סבירות. בתוך כך ראוי ליתן את הדעת גם לאיזון הראוי בין חופש הביטוי לכבודו של אדם ושמו הטוב ובחשבון הרשת החברתית המנוהלת על ידו כזכויות קנייניות יסודיות כמבואר להלן.
8. לדידו של מרכז השלטון המקומי, **בשלב זה וטרם נתקיים דיון מקצועי וציבורי מעמיק, אין לשרטט גבולות מחמירים להתנהלותם של נבחרי הציבור במרחב הרשתות החברתיות, ולבטח אין לעשות זאת באמצעות הליך נקודתי, העוסק בנבחרי ציבור מכהנים בלבד, באשר בכך נעשה טיפול אך ורק בצד אחד של המשוואה, באופן המייצר חוסר שוויון מהותי בין נבחרי הציבור לבין גורמים אחרים בשיח החברתי אשר עשויים לעתיד לבוא, להיות מובילי דעה או מתמודדים על בחירתם וכל עוד לא נבחרו, לא תחול עליהם מגבלה כלשהי באופן ניהולם את השיח ברשתות החברתיות.**

ב(1). הצורך ביצירת איזון ראוי בין זכויות יסוד שוות מעמד

9. ענין לנו בצורך לערוך איזון עדין בין מספר עקרונות יסוד משמעותיים אשר הגבלתו של אחד מהם עשויה להשליך על מעמדו של האחר. חופש הביטוי הינו עקרון יסוד אשר קיבל הכרה כבר מראשית ימיה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית ובהמשך, נבחן עקרון יסוד זה גם לאורם של חוקי היסוד במדינת ישראל (אף כי זכות זו לא מוגדרת באופן מפורש בחוקי היסוד כי אם נגזרת מהם) וגם בדין הבינלאומי בחוקה ובאמנות בינלאומיות שונות.

10. עקרון זה בוטא בדין הישראלי בשורה ארוכה של הלכות כעיקרון הקשור קשר אמיץ עם התהליך הדמוקרטי ומחויבות הרשות הציבורית לשמרו ולהגן עליו. ואולם אין לכחד כי זכות זו אינה מוחלטת ולה הוכרו סייגים אשר ניתן לראותם כחלים גם בדין המקומי וגם בדין הבינלאומי כגון: הזכות לשם טוב ופרטיות; הגנה מפני אמירות גזעניות והסתה; פגיעה בביטחון המדינה והסתה לטרור וכן המרדה למעשי אלימות.
11. אותה מחויבות החלה על רשות ציבורית לכבד את חופש הביטוי והבעת הדעה אינה חלה, בוודאי לא באותה עוצמה, על האדם הפרטי. יש לאזן כראוי בין אותן זכויות יסוד מתנגשות, זו החותרת לחופש ביטוי מוחלט מחד וזו המבקשת להגן על כבודו ושמו הטוב של אדם ועל קניינו – מאידך.
12. אף כי חופש הביטוי מוגן כערך עליון וכאמצעי המגשים את תכליתה של דמוקרטיה תקינה, לצדו של ערך זה מצויים ערכים ואינטרסים נוספים שהחברה מחויבת לשמרם מכל משמר ובהם ערך כבוד האדם¹.
13. אמנם, קיימת גישה לפיה אדם המערב עצמו מרצון בחיים הציבוריים חושף עצמו מדעת לפגיעות אפשריות, שהן טבעיות לדינמיקה של החיים הפוליטיים המתאפיינים בחירות הביטוי והאמירות; אולם, אמת זו היא יחסית בטיבה ואינה משקפת אמת מוחלטת, וזאת מכמה בחינות:
- (א) ראשית, בצד חשיבותו של השיח הציבורי הפתוח והחופשי, יש להבטיח שמירה על רמתו של השיח בהתייחסו לכלל ולפרט. כך, התבטאויות הפוגעות בכבודו של הזולת ראוי להן שתיאמרה בזהירות גם בשיח הציבורי. אין לראות בכך, בהכרח, משום הגבלה של חופש הביטוי במהותו ובתוכנו;
- (ב) כבודו של איש הציבור אינו הפקר ועל כן העובדה כי אמירה פוגענית נאמרת בגדרו של שיח ציבורי וכלפי אנשים המעורבים בענייני ציבור אין פירושה כי ניתן היתר בלתי מוגבל ללשון משתלחת, לביזוי, ניאוף והשפלה של הזולת גם בהיותו איש ציבור. חשוב לזכור כי פגיעותו של אדם בפני השפלה וביזוי אינה מתקחה גם בהיותו איש ציבור. כבודו האישי יקר לו כלכל אדם, ופגיעה בו עלולה אף להסב לו נזק רב במיוחד, שכן תדמיתו הציבורית היא נכס עיקרי שהוא מחזיק בידיו כאיש ציבור².
- (ג) הנה כי כן, סבירות הפגיעה בשם הטוב, הנגרמת מביטוי המושמע במסגרת השיח הציבורי, נמתחת לגבולות רחבים שאינם מוכרים בביטוי התחום ליחסים בין פרטים בלבד³ (ההגנה המוגברת ניתנת להגשמת האינטרס הציבורי שבקידום ההליך הדמוקרטי וחשיפת האמת במסגרתו. הטעם להגנה רחבה זו אינו נעוץ בפן האישי של חופש הביטוי – קרי: ההגנה על האוטונומיה של הפרט ופיתוח אישיותו, אלא בפן הציבורי של חופש הביטוי המבקש לקדם את זרימתם החופשית של המידע, הרעיונות והתפיסות החברתיות החיוניות למשטר דמוקרטי. אינטרס ציבורי זה הינו רב משקל, וניתן לו מעמד מיוחד גם בגדרן של ההגנות בחוק

¹ רעא 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר

² ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607 (עמוד 621)

³ ע"ב 2/84, 3 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת-עשרה; אבנרי נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת האחת-עשרה, פ"ד לט(2) 225

איסור לשון הרע. אולם, בהתאם לעקרונות יסוד של המשפט החוקתי, אין להתיר פגיעה גורפת בזכות יסוד של האדם בשם אינטרס ציבורי חשוב ככל שיהא, אלא אם הדבר הוא לתכלית ראויה, ועונה למידתיות הראויה.

ב(2). בין פרטי לציבורי – קיומן של קטגוריות נוספות והצורך לצקת להן דין ייחודי

14. מבקר המדינה נדרש לסוגיית חסימת נבחר ציבור מספר פעמים בכובעו כנציב תלונות הציבור ואף פרסם בענין דוח ביקורת על השימוש שעושות הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות⁴. בדוח זה ניתנה התייחסות גם לנושא חסימת משתמשים על ידי הרשות המקומית וגם על ידי נבחר הציבור. המבקר התייחס בסקירתו למספר סממנים לבחינת הדף כציבורי ואלה נסקרו גם במסמך העמדה שהוגש מטעם היועץ המשפטי לממשלה (ראה סעיפים 17-23).
15. מרכז השלטון המקומי סבור כי בכל הכבוד לעמדת מבקר המדינה, חסר הדוח את ההתייחסות לאותם מצבי ביניים בהם החשבון המנוהל הינו חשבון פרטי פתוח לציבור המנוהל על ידי אושייה ציבורית כדוגמת נבחר ציבור.
16. לחשבון מסוג זה לא ניתן לייצר את אותה "דיכוטומיה" (החצות), אליה מכוון המבקר לצורך סיווג החשבון כחשבון ציבורי או פרטי שכן, הגם שזה מנוהל על ידי אושייה ציבורית, אופן ניהולו ודרכי ההתנהלות בו הינם של אותו אדם באופן עצמאי גם כאדם פרטי וגם כאישיות ציבורית פוליטית המבקשת להפיץ משנתה, חזונה ועשייתה לשם יצירת תהודה ציבורית לקהל המשתתפים באותה רשת חברתית המנוהלת על ידו (בשונה מזו המנוהלת במסגרת הרשות הציבורית בה הוא פועל ושעליה יש להחיל את כללי המשפט הציבורי לרבות לענין האיזון הנדרש בין חירויות היסוד האמורות לעיל – חופש הביטוי מזה והזכות לשם הטוב מזה). לפנינו אם כן, ייצור כלאיים אשר לא ניתן לבצע בו את אותה הפרדה אליה מכוון המבקר בסקירתו.
- ככזה, לאותו ייצור כלאיים הכולל סממנים פרטיים וסממנים ציבוריים במשותף, יש לייצר את הדין המתאים ואת הכללים המתאימים המביאים בחשבון את מיהול הזהויות.
- זהותו של איש הציבור ופועלו הם חלק מהגדרתו העצמית ועל כן ברי כי שיקוף של עשייתו במסגרת הרשת החברתית אותה הוא מנהל באופן אישי ועצמאי **לא יכולה כשלעצמה** להפוך הדף המנוהל על ידו לדף ציבורי ובכך להגביל את חופש התנהלותו באותה פלטפורמה בוודאי לא על ידי החלת כללי המשפט המנהלי באופן מלא ובלעדי.
17. גם לו מצינו לומר כי יש לבחון את אותן סימנים אותם ביקש מבקר המדינה לבחון לשם הגדרת יסוג הדף, הרי בהינתן שבין שתי נקודות הקיצון על ציר האבחנה: הפרטי מחד והציבורי מאידך, עוברות עוד נקודות המייצרות ערבוב של שני הקצוות, יקשה לקבוע מסמרות באשר להיות החשבון פרטי או ציבורי לצורך החלת הכללים מתחום המשפט המנהלי על אופן ניהולו. משכך, סבור המרכז כי ראוי להתייחס לאבחנות מבדילות נוספות על בסיסן ניתן יהיה לקבוע כיצד יש להתייחס לניהולן של רשתות חברתיות מעין אלה.

⁴ דוח מבקר המדינה מיום 14/7/2020 "שימוש הרשויות המקומיות ונבחריהן ברשתות החברתיות"

לעת עתה ברי כי עבודה כאמור טרם בוצעה ולמצער, טרם מוצתה וממילא לא פורסמו כללים מנחים בהירים לאופן הפעלת שיקול דעת ברור בעת תלונה (בין היתר כגון זו מושא העתירה דכאן) וכל עוד בחינה זו טרם מוצתה, סבור המרכז כי אין מקום להחלת המשפט המנהלי על אופן ניהולן של רשתות חברתיות מעין אלה המתנהלות באופן דומה לזו של המשיב- ראש עיריית גבעתיים.

18. נציין כי גם בניירות עמדה שונים שנכתבו על ידי גופים לא ממשלתיים וארגונים חברתיים ואקדמיים (בכללם גם הקליניקה לזכויות אדם בינלאומיות באוניברסיטה העברית האמונים על ייצוג העותר בהליך כאן), נערך דיון בדבר חשיבות ההגנה על חופש הביטוי כאמצעי הנועד להבטיח תקינות שלטונית, שקיפות וחופש מידע וביקורת על הממשל ופועלו ואולם טרם ניתנה הדעה לסוגי הפלטפורמות השונות, זהות מנהלן ואופן ניהולן.

19. כך, ניכר כי בניירות העמדה השונים בולטת האמירה כי אותה הגנה על חופש הביטוי לשם הגשמת התכליות האמורות מתייחסת לניהול השיח בעמודים **רשמיים** של נבחר הציבור. הדיון באותן עמדות אינו ממוצה בכל הנוגע לניהול השיח על ידי נבחר הציבור בפלטפורמות אותן הוא מנהל באופן עצמאי ואישי במובחן מהרשות המקומית בה הוא מכהן ולכל הפחות, בשלב הסקת המסקנות בניירות העמדה השונים, לא ניתן מענה לסוגיית האבחנה המבדלת הנדרשת בין "הציבורי" ל"פרטי" **ולמה שביניהם כאותו יצור כלאיים** המשלב בין ניהול דף פרטי פתוח לציבור על ידי אישיות ציבורית.

20. בחלק מניירות העמדה אלה נתבקשה בחינה מקיפה של הסוגיות האמורות על מנת לייצר כללים ונהלים שיסדירו את הנורמות לענין חסימת משתמשים ומחיקת תגובות מצד נבחר ציבור⁵.

21. באופן דומה גם בעמדת היועמ"ש כפי שהוגשה לבית המשפט הנכבד נמסר כי בכוונת היועמ"ש לממשלה לקיים דיון ציבורי מעמיק בסוגייה על כלל היבטיה המקצועיים, המשפטיים והאתיים. למיטב ידיעת השלטון המקומי, טרם הוסקו מסקנות וטרם הופקו תוצרים אפקטיביים מדיון כאמור וממילא כללים טרם נכתבו.

22. עיון במשפט משווה בסוגיית הגבלת משתמשים על ידי נבחר ציבור מציגה תמונה מורכבת ולא אחידה בין המדינות השונות בארה"ב, קנדה ואירופה ודומה כי סוגיות מורכבות אלה נמצאות עדיין בשלבי דיון ובחינה וטרם הושלמו כללים מאסדרים ברורים – על סוגיות אלה עמד בהרחבה היועץ המשפטי לממשלה במסגרת עמדתו ועל כן לא נחזור על שנאמר שם.

23. מהמקובץ עולה כי הקושי בשרטוט גבולות ברורים להגדרת סוג החשבונות המנוהלים על ידי נבחר ציבור במסגרת חשבון פרטי פתוח לציבור לצורך הקביעה בדבר הדין שיחול על ניהולן, מייצר מניה וביה את הקושי להסכים כי בשם כיבוד ושמירה עקרון חופש הביטוי, יש למנוע מאת מנהל החשבון להגן על זכויות היסוד שלו עצמו בין היתר באמצעות חסימה של מגיבים או מחיקה של תגובות אשר יש בהן כדי להפר את זכות הקניין של המשתמש וההגנה על שמו הטוב.

⁵ מסמך מדיניות חסימת משתמשים ברשתות החברתיות על ידי נבחר ציבור – עו"ד רבקי דב"ש – המכון הישראלי למדיניות טכנולוגיה, אוגוסט 2021; נייר עמדה בדבר חסימת משתמשות ומשתמשים בעמודים רשמעם של נבחר ציבור ברשתות חברתיות או מחיקת תגובות שנכתבו בשל הבעת ביקורת על נבחרים – הקליניקה לזכויות דיגטליות וזכויות אדם במרכז הסייבר באוניברסיטה העברית בירושלים – אפריל 2019.

ג. מדרג הכלים לאבטחת השיח ואופן ניהול ברשתות החברתיות וקיומן של חלופות

אפקטיביות לניהול השיח הציבורי הפתוח

24. עיון במספר עבודות מחקר שנעשו בתחום העלה כי קיימים סוגים שונים של הגבלות ברשתות החברתיות. אלה נעים על ציר של חסימת משתמשים, הגבלת משתמשים בכתיבת תגובות, מחיקה או הסרה של תגובות או השתקה של משתמש (רשת טוויטר בלבד). ניתן למצוא שונות בין ציר הפעולות ברשתות החברתיות השונות.

מצופה כי גם בענין זה תיערך בחינה של אותו מדרג ולצדה הכוונה אחידה המביאה בחשבון את סוג הפלטפורמה ומיהות מנהלה על מנת להבטיח כי לצד ההגנה על חופש הביטוי, תישמר גם ההגנה על זכויותיו של המשתמש בפלטפורמה בין היתר על ידי מתן כלים מתאימים לאזן בין אותן זכויות.

25. ברי כי קביעת מדרג הכלים חשוב שישקף את ההגנה על חופש הביטוי כך שיישמר ניהול שיח מידי ובלתי אמצעי עם הקהל הנחשף לדברים המפורסמים באשר לסוגיות בעלות חשיבות פוליטית באופן שהביקורת או השמעת הדעה תוכל להדהד ולהפרות את המערכת הדמוקרטית.

אולם יחד עם זאת, כדי לעמוד על עצם הפגיעה בחופש הביטוי ומידתיותה, יהיה מקום לבחון גם את החלופות האפקטיביות לפומביות הביטוי ובהתאם וכל שכלל שאין חלופות אפקטיביות, עוצמת הפגיעה גדולה יותר.

26. אף כי על אפקטיביות ניהול השיח הפוליטי באמצעות הרשתות החברתיות אין עוררין, הרי שלשאלת החלופה לאותה אפקטיביות בהחלט יש מקום לנהל דיון מעמיק יותר שכן, במקרה של ניהול השיח עם הציבור ופתיחת השיח למגוון דעות תוך שמירת זכות התגובה והביקורת בו קיימת לציבור המשתמשים לרבות העותר, חלופה אפקטיבית שאינה נחותה מדף הטוויטר **האישי** של נבחר הציבור, לגביה נראה כי אין מקום להחיל את אותם כללים המעניקים לחופש הביטוי הגנה רחבה יותר מזו שחלה על ניהול חשבונות פרטיים של אושיות ציבור רבות אחרות.

27. ודוק. הדף הציבורי של ראש הרשות המקומית ודף הרשות המקומית ברשתות החברתיות הינו פלטפורמה ציבורית המנוהלת במסגרת הרשות הציבורית וככזו במסגרתה מתנהל השיח האפקטיבי בדבר פועלה של הרשות הציבורית והעומד בראשה ובמסגרתה מקוימים עקרונות הפומביות והשקיפות אשר נועדו לממש הזכויות החיוניות לקיומו של משטר דמוקרטי.

מטבע הדברים, בפלטפורמות ציבוריות אלה, יצירת מגבלות שיוטלו על הגבלת חירותם של משתמשים ברשת לבקר את פעילות השלטון הינה לגיטימית שכן זו היא הפלטפורמה בה משוקפת לציבור העשייה הציבורית, חזונה, יעדיה ודרכי יישומה. אלה אינם מתקיימים במסגרת הדפים האישיים אותם מנהלים נבחר הציבור עצמם באופן עצמאי כחלק מבניית תהודתם הפוליטית הלגיטימית.

28. ביתר שאת מתבקשת אותה אבחנה כאשר בניהולו את השיח עם הציבור במסגרת הדף האישי המנוהל על ידו, **אין נבחר הציבור מחויב לשקף לציבור את העשייה הרשותית על פי הכללים המחייבים את הרשות הציבורית** והוא רשאי לברור את התכנים אותם הוא מבכר לחלוק עם הציבור ואף רשאי הוא לשתף את הציבור בקשר עם מגוון דעותיו בסוגיות רבות ומגוונות שאינן נוגעות

בהכרח לפעילותו במסגרת הרשות המקומית בראשה הוא עומד (סוגיות אשר לגביהן יהיה הוא מוגבל בהבעת עמדה או דעה במסגרת הדפים הציבוריים הרשמיים של אותה רשות מקומית).

29. כלומר, בכל הנוגע לעשייה הציבורית של הרשות המקומית והעומד בראשה, אליה ייחשף הציבור במסגרת **הרשת החברתית המנוהלת על הפלטפורמה העירונית**, קיימת חשיבות לשמירה על עקרונות השקיפות, חופש המידע והפומביות לצד שמירת חופש הביטוי של הציבור בקשר עם ביקורתו, החיובית או השלילית, כך שזו תהייה **פלטפורמה אפקטיבית להבעת מגוון הדעות בחופשיות** יחסית (כפוף למניעת הסטה, עידוד לאלימות, גזענות וכיו"ב). אולם כאשר פלטפורמה זו אינה מהווה את הפלטפורמה הרשמית הציבורית בה ינוהל הקשר עם הציבור, סבור המרכז כי אין להחיל את **אותם הכללים ובוודאי לא באותו מדרג** וראוי לבצע אבחנה מבדלת בין הכללים שיחולו על ניהולה של אותה פלטפורמה.

30. מרכז השלטון המקומי סבור כי עד לאסדרה של כללים ברורים כאמור ועד להשלמת הדיון באבחנה הנדרשת בין פעילותם של נבחרים הציבור ברשתות החברתיות המנוהלות על ידי הרשויות הציבוריות ועל גבי הדפים הרשמיים של אותן גופים ציבוריים לבין פעילותם כאנשים פוליטיים הפועלים בשדה הרשת החברתית באופן עצמאי בין היתר, לשם קידום הפוליטי, אין במסגרת הדיון הנוכחי כדי לקבוע מסמרות בקשר למגבלות שיש להחיל על נבחרים הציבור ברשויות המקומיות בדבר אופן ניהולם את הרשתות החברתיות באופן עצמאי:-

(א) לדידו של מרכז השלטון המקומי, קביעת כללים כאמור נכון שתיעשה אחר קיום שיח ציבורי אשר יכלול נציגות מתאימה של המשתמשים, אנשי מקצוע, אנשי אקדמיה ומשפט וגופי אתיקה מקצועיים מתאימים.

(ב) גם בדוגמאות שהוצגו על ידי היועמ"ש לממשלה במסגרת נייר העמדה שהוגש מטעמו, דומה כי ההסדרים שהושגו בין הצדדים בהליכים משפטיים שונים היו על דרך הפשרה ונגעו בעיקר למקרים בהם דובר בניהול דף פייסבוק על ידי הרשות המקומית בעבור נבחר הציבור ותוך שימוש במשאבי הציבור. דיונים אלה לא נדרשו או למצער, לא מיצו את השיח אודות הליכותיהם ומגבלות הדין החלות על נבחרים הציבור עצמם כאשר אלה מנהלים עצמאית את הרשת החברתית כפלטפורמה עצמאית פוליטית שאינה חלק מהרשות המקומית (ראה סעיף 23 לתגובת היועץ).

(ג) עוד התייחס היועץ לדיון שהתקיים בהליך אחר בקשר מידת השימוש בחשבון כ"כלי משילות" בניגוד לבמה המיועדת לדיון בנושאים ערכיים כלליים. בהקשר זה ניכר גם מעמדת היועמ"ש לממשלה כי חשבונות הטוויטר והרשתות החברתיות האחרות של נבחרים הציבור מייצרים לעיתים ערבוב בין מספר עולמות: כובעים של הנבחרים כדמויות פוליטיות, כאנשים פרטיים וכנושאי משרה ציבורית. בהקשר זה מציין היועמ"ש כי לעיתים קשה להבחין בין דמות אחת לאחרת ומציין כי לא בהכרח יחולו כל כללי המשפט הציבורי על חשבון כזה בכללותו ויהיה צורך לבחון את השאלה באופן פרטני בכל הקשר והקשר.

(ד) ברי איפה כי כל עוד קיימת, לכל הפחות, עמימות בהגדרת הגבולות שבין הפרטי לציבורי בניהול הפלטפורמות כדוגמת הטוויטר של ראש עיריית גבעתיים, ראוי כי הכללים שיחולו על אופן ניהול השיח באלה יהיו של המשפט הפרטי ולא המינהלי.

ד. סוף דבר

31. מן הכלל אל הפרט וחזרה אל הכלל, בבחינת האירועים נשוא העתירה כאן לאורם של ניירות העמדה השונים שנערכו על ידי גופים מקצועיים ואקדמיים, לצד התייחסות מבקר המדינה ועמדת היועמ"ש לממשלה, נדמה כי לא ניתן לקבוע כי יש להחיל בוודאי לא באופן גורף, את כללי המשפט המינהלי על ניהול הטוויטר של רן קוניק: - (1) עירוב התחומין המצוי בתכני דף זה, לצד העובדה כי זה מנוהל באופן עצמאי על ידי מר קוניק - ראש עיריית גבעתיים, (2) תוכנו אינו משקף באופן בלעדי את פועלו כראש עירייה, (3) הדף אינו מהווה הפלטפורמה הרשמית של העירייה ו/או ראש העירייה לקשר עם הציבור וקיימת פלטפורמה ציבורית רשמית כאמור ברשתות חברתיות המייצרת חלופה אפקטיבית לשיח הפתוח והמאפשר.

32. באופן דומה ובהתאמה, לא ניתן אגב ההליך הנוכחי לקבוע את החלת הדין המנהלי על ניהול חשבונותיהם הפרטיים הפתוחים לציבור של נבחרי הציבור עד אשר ימוצה השיח המקצועי, המשפטי והאתי בקשר להגדרתם של אלה ומסגרת הכללים שיש ליתן לניהולם כך שתאזן נכונה בין ההגנה על חופש הביטוי ותכליתו בשיח הציבורי לצד ההגנה על זכויות היסוד של מנהלי החשבונות כפרטים וכאושיות ציבוריות.

33. מן המקובץ עולה כי אין לקבל את העתירה ולחילופין לבחון את פעולותיו של מר קוניק לאור האמור לעיל ולקבוע כי חסימת העותר בדיון נעשתה.

34. נייר עמדה זה אינו נתמך בתצהיר שכן אין בו משום טיעון עובדתי הנוגע לעובדות נשוא העתירה או לפעולות שנעשו על ידי מי מטעם מרכז השלטון המקומי בקשר עם העתירה או עמדתו בה.

נועה בן-אריה, עו"ד
אליאס בן-אריה, עורכי דין
ב"כ מרכז השלטון
המקומי

תל-אביב,
היום 18 במאי 2022
י"ז אייר תשפ"ב

K:\commitdocs\1004\00182\G135129-V001.docx

בעניין:

העותר

אלמוג רובינשטיין

באמצעות בא כוחו

עו"ד דנה יפה ו/או עו"ד ורדית דמרי מדר

מהקליניקה לזכויות אדם בין לאומיות,

המרכז לחינוך משפטי קליני, האוניברסיטה העברית ירושלים, הר הצופים.

טל': 02-5882554, פקס: 02-5882544

Dana.y@mail.huji.ac.il

- נגד -

המשיב 1

רן קוניק, ראש עיריית גבעתיים

המשיבה 2

עיריית גבעתיים

תגובת העותר לעמדת ידיד בית המשפט שהוגשה מטעם המרכז לשלטון המקומי

1. בהמשך להחלטת ביהמ"ש הנכבד מתכבד העותר להגיש את תגובתו לעמדת המרכז לשלטון המקומי (להלן – "מש"מ") כידיד בית המשפט.
2. בעמדתו, כפי שחששנו מלכתחילה, מש"מ למעשה לא מחדש דבר על האמור בכתב התשובה לעתירה מטעם המשיבים, כמו גם אינו מבהיר, כיצד המומחיות שלו בתחום השלטון המקומי נוגעת לעמדתו בנושא זה. המש"מ, שאינו צד להליך אלא אך ידיד בית משפט אף מרהיב עוז ומבקש מבית המשפט להימנע מקבלת החלטה בהליך המתנהל כבר מזה כשנתיים. משמעות הדבר היא כי לעמדתם יש לחסום בפני העותר (או עותרים עתידיים נוספים) את הגישה לערכאות במידה וייגרם להם עוול בעקבות התנהלות קלוקלת של נבחרי ציבור ברשתות החברתיות, עד לקבלת כללים על ידי אותם גורמים הפוגעים בזכויותיהם. את בקשה זו מגבה באמצעות טענות שכבר נשמעו בפני ביהמ"ש וזכו להתייחסות מצד כלל הצדדים, מבלי ל. הבהיר כיצד מומחיותו של המש"מ בתחום השלטון המקומי נוגעת לעמדתו בשאלה העומדת על הפרק, הנוגעת לנבחרי ציבור באופן כללי.
3. להלן נפרט תגובתנו לעמדה זו.

א. עמדת המש"מ מבקשת לחסום את העותר מלפנות לבית המשפט לצורך קבלת סעד, מעמיקה את הפגיעה

בעותר

4. האירוע מושא העתירה, קרי חסימת העותר ע"י ראש העיר ברשת הטוויטר, התרחש בתאריך 8.5.2020, לפני למעלה משנתיים. כאמור בעתירה, לעמדתנו, החסימה הינה שלא כדין ופוגעת בזכויות היסוד של העותר. למעשה הפגיעה ממשיכה מאז האירוע עד ימים אלה, כך שהעותר מנוע מלהשתתף בשיח הציבורי כבר למעלה משנתיים וחודש ימים.
5. בהתנגדותנו להצטרפות המש"מ כידיד בית המשפט והגשת נייר עמדה מצידם, טענו שבקשתם תוביל להארכת משך ההליך המשפטי בזמן רב ותעמיק את הפגיעה בעותר. לאחר עיון בנייר העמדה התברר כי לא רק שהעמדה גרמה להארכת ההליך המשפטי בהגשת נייר העמדה בשיהוי רב, אלא שבנייר העמדה מבקשים המש"מ מביהמ"ש להימנע מהחלטה בתיק ולהמתין למיצוי דיון ציבורי בעניין החלת כללי המשפט המנהלי על חשבונות ברשתות החברתיות המנוהלות ע"י נבחרי ציבור.¹
6. טענת המש"מ שאין מקום לדון בתיק טרם מיצוי הדיון הציבורי בתחום, שנטענה בעבר ע"י המשיב ואיננה מחדשת, מבקשת למנוע מקיום הדיון המשפטי לגופו, ללא הצדקה.² ראשית, קיומו של הליך משפטי מעולם אינו מנע דיון ציבורי במעורבות גופים רגולטוריים או מחוקקים בנושא. שאלה טובה היא, מדוע המש"מ הרואה עצמו כגוף הנוגע לעניין, למרות השנים שחלפו ממועד פרסום דוח מבקר המדינה בנושא, כמו גם השנים שחלפו ממועד הגשת העתירה, לא ניהל בעצמו דיון שכזה. כראייה לכך, המש"מ אינו כולל ולו טיוטת כללים מוצעים בנושא. הדבר מעיד בעד עצמו, כי כל כוונת המש"מ אינה לקדם דיון ציבורי בתחום ולקבוע כללים על ידי קובעי מדיניות שונים, כי אם אך למנוע הכרעה בעתירה שהוגשה לגופה. הרי ככל שביקש המש"מ לקדם את הנושא שהובא לפניו פעמים רבות בעבר, כפי שמצויין בעמדתו שלו, או כל גורם מאסדר אחר, היה די זמן לעשות כך. תחת זה, מבקש המש"מ למנוע את בירור הטענות המשפטיות של העותר ולהעמיק את הפגיעה בעותר עד לתאריך לא ידוע ובלתי ניתן לצפייה. זאת מבלי שהוצג ולו צעד אחד שנקטו בו על מנת לקדם את הדיון הציבורי בסוגיה.
7. שנית, לסוגייה נדרשו בעבר מבקר המדינה ובהתייחסות לתיק מושא העתירה היועץ המשפטי לממשלה, ואף המש"מ הגיש את עמדתו לגביה. בנקודת הזמן בה אנו עומדים, הניסיון לשוות להליך זה דימוי של הליך חטוף, שאינו מביא בחשבון עמדות שונות בסוגיה מקומם. שהרי בית המשפט שמע עמדות מגוונות בנושא, על ידי גורמים שונים, תוך שהוא מאפשר את הגשת בפרק זמן ארוך ונדיב, בעוד העותר ממתין להכרעה בעניינו תוך מתן הסכמתו לארכות שניתנו. הרי אף למש"מ ניתנה ההזדמנות להביע עמדתו בפני בית המשפט בהליך. למעשה, העתירה היא שעודדה קיומו של דיון ציבורי פורה בנושא, וכעת בשלה העת להכריע בה.
8. שלישית, העתירה אמנם נוגעת לסוגיה בעלת חשיבות ציבורית, אולם עוסקת בחשבון של נבחר ציבור אחד ולחסימה אחת מסוימת. הכרעה בעתירה אינה מונעת קביעת כללים לעתיד לבוא, אלא אך מכווניה את קובעי המדיניות באשר למשקל שיש לתת לזכויות המשפטיות הנוגעות לעניין על פי המצב המשפטי כיום. העתירה מהווה מקרה בוחן שבו מתבקש בית המשפט הנכבד להכריע. ככל שיקבעו בעתיד כללים

¹ פסקאות 17, 30, 32 לנייר העמדה מטעם מרכז השלטון המקומי
² פסקאות 92-95 לכתב התשובה מטעם המשיבים

בנושא, סביר כי יהיה בכך להשפיע על הניתוח המשפטי. כבכל סוגיה משפטית, הכרעת בית המשפט אינה מונעת שינוי הדין בעתיד.

9. מעבר לאמור, לצד טענת המש"מ שיש לדחות את ההליך המשפטי לתאריך לא ידוע, טוענים המש"מ שעד לקבלת החלטה אחרת אין להחיל על החשבונות ברשתות החברתיות המנוהלות ע"י נבחרי ציבור מגבלות כלשהן.³ בטענה זו למעשה מבקשים המש"מ מבית המשפט להכריע בסוגיה בהתאם לעמדתם, ולא אך לדחות את ההכרעה בה. וכי מדוע שלא יקבע כי עד לקבלת החלטה אחרת, יש להחיל על חשבונות אלה את כללי המשפט הציבורי? המש"מ מבקש לקבע מצב בו רשאים נבחרי הציבור לנהוג בחשבונותיהם כראות עיניהם מבלי להיות נתונים לפיקוח כלל. טענה זו, עולה כדי חוסר תום לב, ונועדה לקבע מצב דברים שנח מאד לנבחרי הציבור, בו הם יכולים לפעול ללא מגבלות המשפט המנהלי. זאת בעוד שהעותר הוא האדם הפרטי שעל זכויותיו יש להגן בפני גורמי הרשויות המבצעות, שנהנות מכח רב ממנו. עוד ראוי לציין ששחרור החסימות של מבקרי נבחרי הציבור שנעשו בעבר, הושגו אמנם במסגרת הסכם פשרה אולם אך לאחר שהחסומים פנו לביהמ"ש.⁴ המשיב הוא זה שעמד על בירור ההליך המשפטי.

10. כפי שהועלה ע"י העותר בעבר, במקרים הפרטניים בהם לא ברור כיצד יש לסווג את חשבונו של נבחר הציבור, בין אם פרטי ובין אם ציבורי, מדגיש היועמ"ש כי **"כאשר נשקלת הגבלת גישתו של אדם לחשבון המשמש נבחר ציבור במסגרת תפקידו הציבורי, או מחיקת תגובה בחשבון כאמור, יש לבחון זאת גם בהתאם לכללי המשפט הציבורי, לרבות הדינים העוסקים בפגיעה בחופש הביטוי"** (ההדגשה במקור).⁵ כבכל סוגיה משפטית בה יש מחלוקת בין אדם לרשות, ביהמ"ש הוא הגוף המוסמך להכריע מתי יש להכיל את הדין הפרטי ומתי את הדין המנהלי בכל מקרה לגופו. מובן כי אין לקבוע באופן גורף כי עד למיצוי הדיון הציבורי שטרם החל יש להחיל את הדין הפרטי באופן גורף על פעילותו של נבחר הציבור.

ב. נייר עמדת מרכז השלטון המקומי חורג מתחום מומחיותו ואינו מחדש דבר

11. המש"מ ביקש להצטרף כידיד בית המשפט לתהליך מתוקף היותו גוף המאחד את כלל העיריות והמועצות המקומיות בישראל ומייצגן בפני רשויות השלטון. עם זאת, בנייר העמדה לא התייחס המש"מ למעמדם של ראשי הרשויות בפרט ולמעשה מתייחס לסוגייה ככללית וכמשפיעה על כלל נבחרי הציבור. בכך חורג המש"מ מתחום מומחיותו ולכן לטעמינו אין לייחס משקל רב לעמדתו.

12. יתרה מכך, בעמדתו לא מביא המש"מ טענות חדשות השופכות אור על הסוגייה המשפטית העומדת, ובכך מהווה ניסיון נוסף במשיכת זמן טרם סיום ההליך המשפטי והעמקת הפגיעה בעותר שלא לצורך.

13. להלן עיקרי טענות המש"מ, החוזרות על טיעונים שכבר נשמעו בפני ביהמ"ש בעבר מבלי לחדש:
א. בנייר העמדה עוסק המש"מ בצורך ביצירת איזון בין צמצום הפגיעה בחופש הביטוי של המשתמשים לבין שמירה על שמם הטוב של נבחרי הציבור. מעבר לחריגת הטענה מתחום

³ פסקה 30 לנייר העמדה מטעם מרכז השלטון המקומי

⁴ פסקה 23 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ; עת"מ (מינהליים חי') 52592-08-17 עו"ד נ' ראש עריית חדרה (17.5.2018) ..

⁵ פסקה 10 להשלמות הטיעון מטעם העותר ; פסקה 72 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה

מומחיות המש"מ, הטענה איננה מחדשת דבר שכן הטענה הועלתה ע"י המשיב.⁶ הפגיעה המהותית בחופש הביטוי של העותר, לצד הפגיעה בחופש המידע שלו ושל סובביו, זכתה להתייחסות נרחבת גם בטענות העתירה.⁷

ב. המש"מ טוען שחסרה התייחסות בדברי היועמ"ש ומבקר המדינה עבור חשבונות ברשתות החברתיות הנמצאים "בתחום האפור" בין הפרטי לציבורי. הטענה הועלתה ע"י המשיב בהתייחסותו לעמדת היועמ"ש.⁸ בעמדתו היועמ"ש מפנה למספר מבחנים בעזרתם ניתן לסווג את החשבונות ברשתות החברתיות הנמצאים "בתחום האפור" ולייחס להם מאפיינים פרטיים וציבוריים, כפי שיושמו בתגובת העתירה לעמדת היועמ"ש המראה על אופיו הציבורי של החשבון מושא העתירה.⁹ שאלה זו היא השאלה העומדת לפתחו של בית המשפט כעת.

ג. המש"מ טוען שקיימת חלופה אפקטיבית בדמות החשבונות הרשמיים המופעלים ע"י עריית גבעתיים, טענה שהועלתה ע"י המשיב מספר פעמים.¹⁰ אי קיום החלופה האפקטיבית בדמות חשבונות רשמיים המתקיימים מחוץ לשיח הציבורי נידון בהרחבה בטענות העתירה.¹¹

ד. המש"מ טוען להפרת השוויון בין נבחר הציבור המכהנים לבין מתחריהם שאינם מכהנים. הטענה הועלתה ע"י המשיב,¹² וזכתה להתייחסות מטעם העתירה בע"פ בטענה שההגבלות מאזנות את התהודה הנרחבת אותה מקבלים נבחר הציבור המכהנים מתוקף תפקידם.¹³ עוד יודגש כי טענה זו הינה אך תיאורטית שכן נכון להיום אין כל הליך בחירות, והיתרון היחידי ככל שקיים הוא לנבחר הציבור המכהנים. מעבר לכך נזכיר, כי המחוקק יודע להטיל מחויבות על מועמדים בבחירות, לצורך מניעה של אי שוויון מקרים בהם הוא מוצא צורך בכך.

ג. סיכום:

14. כפי שהראינו, עולה כי עמדת המש"מ אינה מחדשת ואינה מציגה עמדת גורם מקצוע רלוונטי לתחום מושא העתירה, שכן המש"מ מעלים שוב טענות אותם העלה המשיב מבלי להתייחס להבדלים בין נבחר הציבור ברמה הארצית וברמה המוניציפלית שם תחום מומחיותו. יתר על כן, נייר העמדה מביא להיארכות ההליך המשפטי והעמקת הפגיעה בעותר, המודר מהשיח הציבורי למעלה משנתיים וחודש. זאת בזמן שהמש"מ עצמו לא מזכיר ולו בדל של פעולה שנקט לצורך קידום הדיון הציבורי בנושא, כפי שהוא מציין שלכאורה יש לעשות.

15. בעמדתם מנסים לאחוז את המקל משני צדדיו: מצד אחד לפטור את כלל נבחר הציבור מביקורת שיפוטית על מעשיהם ברשתות החברתיות, ומהצד השני לאפשר להם להנות מהתהודה הרבה אותה הם מקבלים ברשתות החברתיות מתוקף תפקידם הציבורי. בכך הם למעשה פוגעים בשיח הציבורי וחופש הביטוי של מבקריהם כאחד.

⁶ פסקאות 46-48 לתגובת המשיב לעמדת היועמ"ש ; פסקאות 78-80 לכתב התשובה מטעם המשיבים

⁷ פסקאות 14-18 לכתב העתירה ; פסקאות 14-21 להשלמות הטיעון מטעם העותר

⁸ פסקאות 15-24 לתגובת המשיב לעמדת היועמ"ש

⁹ פסקאות 7-10 להשלמות הטיעון מטעם העותר

¹⁰ פסקאות 33-49 לתגובת המשיב לעמדת היועמ"ש ; פסקאות 81-91 לכתב התשובה מטעם המשיבים

¹¹ פסקה 19 לכתב העתירה ;

¹² פסקאות 25-32 לתגובת המשיב לעמדת היועמ"ש

¹³ ע"מ 61176-10-20 רובינשטיין נ' עיריית גבעתיים ואח', פרוטוקול הדיון מתאריך 28.11.2021

16. כפי שנאמר לעיל, ולאור היעדר טענות חדשות המועלות ע"י המש"מ, נבקש מביהמ"ש לדחות את עמדת המש"מ המבקשת להאריך את ההליך המשפטי עד אין קץ, ולהותיר את כל הכח מרוכז בידיהם של נבחרי הציבור, מבלי לאפשר סעד למי שנפגע מפעילותם. בית המשפט מתבקש להכריע בעתירה זו לאור עמדות הצדדים כפי שהונחו לפניו, ולהעניק לעותר את הסעדים אותם ביקש בעתירה.

דנה יפה, עו"ד
ב"כ העותר

** התגובה נכתבה בסיוע הסטודנטים גל לשם ומייס באנה מהקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר, האוניברסיטה העברית בירושלים.